

NAQQIUT

Oqaasertaliussat 11. februar 2022-meersut taarserpaat
(Aaqqiissutit aamma immikkoortoq 2-mi § 20-milu immikkut nassuiaatini oqaaseqatigiit
“eqqartuussiviit akuersiteqqaarnagit” taarsiullugit “eqqartuussivitsigut aalajangiisoqarani”
atorneqassapput. §§ 17-mut aamma 30-mut immikkut nassuiaatini innersuussutit
allanngorput)

Nassuiaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

Nappaatit tunillaassortut pillugit Inatsisartut peqqussutaat atuuttoq 1. januar 2002-mili atuutilersinneqarpoq. Nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit pineqaatissiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisissaat nr. 18, 27. november 2018-imeersoq (KANUKOKA-p matuneqarnerata kingorna tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuarmut ilaasortanik toqqaariaatsimik allanngortitsineq, kiisalu inatsisitigut pisussaataitasut akiligassinneqartarsinnaanissaannut tunngavissamik ilanngussineq) aammalu Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 1. april 2020-meersoq (Tunillaassuunnerup pinaveersaartinniarnerani siaruaatsaalineqarneranilu aamma sullissiniarnermi pisariaqartitat il.il. qulakkeerniarneranni iliuseqartoqarsinnaanermut annertusaaneq il.il.)

Peqqussummi § 2, imm. 1-imi nappaatit inunnut nalinginnaasumik ulorianartut aamma nappaatit tunillaassuuttut allat allassimaffik A-mi aamma allassimaffik B-mi peqqussummut ilanngussanut ilanngunneqarput.

Allassimaffik A – nappaatit inunnut nalinginnaasumik ulorianartut– ilaatigut tassaapput kupperneq aamma SARS., allassimaffimmi B-mi ilaatigut kolera aamma sakiilluut (tuberkolose) ilaapput.

§ 2, imm. 2 naapertorlugu Naalakkersuisut Nunatta Nakorsaaneqarfianut tusarniaareerlutik allassimaffinni taaneqartuni allannguisinnaapput.

Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 2. marts 2020-meersoq naapertorlugu nappaat Coronavirus 2019 (COVID-19) 3. marts 2020-miit allassimaffik A-mut ilanngunneqarpoq.

Europami COVID-19-imik tuniluuttoqarnera pissutigalugu Kalaallit Nunaannilu pissutsit immikkut ittut pissutigalugit peqqussut upernaakkut, 1. april 2020-mi allanngortinneqarpoq. Naalakkersuisut, Tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuaq, Nunatta Nakorsaaneqarfia pisortanilu oqartussat allat, Covid-19-ip tunillaassorneranik akiuiniarnissamut pisariaqartinneqartunik pisinnaatitaaffinnik peqarnissaat qulakkeerniarlugu inatsisip allannguutissaanik Inatsisartunut pilertortumik saqqummiussisoqarpoq.

Inatsimmut allannguummi annertuumik pisussaaffiliisoqarnera pissutigalugu, atorunnaarsitsinissamut aalajangersagaq ilanngunneqarpoq. Atorunnaarsitsinermut aalajangersakkap kingunerisaanik Nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit iliuitsit pillugit Inatsisartut inatsisaat 31. decembari 2021-mi atorunnaassaaq. Taamaattumik UKA 2021-mi Nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit pineqaatissiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaannik nutaamik siunnersuummik, peqqussummik atuuttumik taarsiisussamik saqqummiussisoqarnissaa pilersaarutaasimavoq. Taamaattorli 2021-mi upernaami Inatsisartunut qinersineq pissutigalugu Inatsisartut Inatsisissaata nutaap suliarineqarnissaa kinguaattoorutigineqarpoq.

Taamaasilluni nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit pineqaatissiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat kingorna allannguutai ilanngullugit atuuttoq sivitsorneqarsimavoq, taamaalilluni Inatsisartut peqqussutaat tamarmiusoq 31. december 2021-mi atorunnaarsinnagu 1. juli 2022-mi atorunnaarsinneqassaaq.

Taamaammatt Nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit pineqaatissiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaat nutaq saqqummiunneqartoq 1. januar 2022-mit atuutilissasoq siunnersuutigineqarpoq.

Inatsisiliornissami pingaarnersiukkat

2020-p naanerani Nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit pineqaatissiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaat nutaq piareersarneqalerpoq.

Tassunga atatillugu Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmi naalakkersuisoqarfiup pisortaanit, Nakorsaaneqarfimmit Politimesterimillu ilaasortaqaqtunik aqutsisoqatigiinnik pilersitsisoqarpoq.

Aammattaaq Peqqinnissaqarfiup aqutsisoqarfianit, Nunatta Nakorsaaneqarfianit, politiinit, Sermersooq Kommunimit, Ineqarnermut Attaveqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfimmit, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit kiisalu Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmit upalungaarsimanermut sinniisumit ilaasortaqaqtunik suleqatigiissitaliortoqarpoq.

Nappaatit inunnut nalinginnaasumik ulorianartut aammalu nappaatit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisut tuniluunnerini ajornartorsiutit pilersartut isumaginissaannut suleqatigiissitat siamasissumik katiterneqarnikuupput.

Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuup katitigaanerata aamma nappaatinik (nappaatit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisut) tuniluuqtoqarneranut atatillugu Naalakkersuisut pisinnaatitaaneramik matumani ilanngullugu nappaatit nalinginnaasumik ulorianartunut atatillugu inunnut ataasiakkaanut killilersuinernut tunngatillugu allaffissornikkut aalajangikkamik Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup kiffaangissusiiasaaneramik aamma ataatsimut isigalugu inuiaqatigiinnut pineqaatissiissutit atuutilersinneqarnerat kiisalu peqqussutit inerteqqutillu

unioqqutinneqarnerinut kinguneqartitsinernut aalajangersaanernik suleqatigiissitaq suliaqarpoq.

Tamakku tunngavigalugit suleqatigiissitat Nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit pineqaatissiissutit pillugit Inatsisartut inatsisissaannut nutaamut arlalinnik imarisassatut siunnersuuteqarsimapput.

Tassunga atatillugu suleqatigiissitami oqallisigineqarnikut isummersorfigineqarnikullu aqutsisoqatigiinnut saqqummiunneqarnikuupput.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnertit

Inatsisartut inatsisissaatut siunnersuummi matumani ilaatigut Nappaatit tunillaassortut pillugit Inatsisartut allannguutitalimmik peqqussutaannit atuuttumit aalajangersakkat ilaat ingerlateqqinneqarput ilaatigullu malittarisassanik, nunarsuaq tamakkerlugu Covid-19-imik tunillaassuuttoqarneranit Danmarkimi Kalaallit Nunaannilu misilittakkat aallaavigalugit aalajangersarneqartunik nutaanik imaqarluni.

Taamaammatt aalajangersakkat qallunaat inatsisaannut annerusumik assingupput, nunarsuaq tamakkerlugu Covid-19-imik tunillaassuuttoqarnerata kingunerisaanik killilersuisariaqarnikkut inerteqqusiortariaqarnikkullu unammilligassat amerlasuutigut assigiissimmammata, soorlutaaq innuttaasut ataasiakkaat inatsit tunngaviusoq naapertorlugu pisinnaatitaaffii aamma inuiaqatigiit ataatsimut illersornissaata oqimaaqatigiisinniarnert assigiimmik inatsisitigut tunngaveqarlutillu najoqqutaqartut.

Nunarsuaq tamakkerlugu Covid-19-imik tunillaassuuttoqarnerani pineqaatissiissutaasarsimasut annertunerusumik Covid-19-imik tuniluuttoqannginnissaanut siammaasoqannginnissaanullu pingaaruteqarsimapput. Naalakkersuisut isumaqarput, siunissami pineqaatissiissutit taakku aamma atorneqarsinnaasariaqartut.

Nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit pineqaatissiissutit pillugit siusinnerusukkut malittarisassanut tunngatillugu allannguut pingaarutilik tassaavoq, Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq inerteqqutinik il. il. aalajangersaanissamut siusinnerusutut nammineq piginnaatitaanngilaq. Piginnaatitaaneq taanna Naalakkersuisunut nuunneqarpoq.

Piffissami tassani nunap Covid-19-imik eqqugaaqqanerani Naalakkersuisut, Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuup atorfilittallu siunnersuisut akornanni qanimut suleqatigiittoqarsimavoq. Peqatigitillugu partiit siulittaasuunik ingerlaavartumik Naalakkersuisut attaveqarsimapput tassungalu atatillugu Covid-19-ip akiorniarneqarneranut anguniakkanut pineqaatissiisarnissamut siunnersuutit oqallisigineqartarlutik.

Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuarmiit Naalakkersuisunut piginnaatitsinermik nuussineq tassani aallaavigissagaanni pissusissamisoorpoq, taamatut inerteqquteqarneq allanillu pineqaatissiisarnertit pillugit aalajangiinernut kikkut tamat oqartussaaqataanerit eqqarsaatigalugu annerusumik ilaatinneqarsinnaavoq.

Siunnersuutip kingorna Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunnersuisutut atussaaq. Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuup aalajangersimasumik ilaasortai Naalakkersuisoqarfiit oqartussallu il. il. peqqissutsimut sulianut inuiaqatigiinnut tunngasunut aningaasaqarnikkullu aqutsilluarsinnaasut sinniisut katitigaassapput.

Siunnersuummi immikkoortut pingaarnerit tassaapput:

Kapitali 1, Nappaatinut tunillaassortunut atuuffiata aalajangerneqarnera.

Kapitali 2, Nappaatit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisut siammatsaalineqarnissaat eqqarsaatigalugu pinaveersaartitsinermi suliniutinut pineqaatissiisarnissamullu akisussaaffik.

- Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuup katitigaanera suliaalu.
- Pisortani oqartussat suliffeqarfiillu pisortanit pigineqartut Naalakkersuisut Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu pisussaaffimminnik piginnaatitaaffimminnillu ingerlatsineranni ikiussallugit pisussaaffiligaapput. Kommunalbestyrelsit pinaveersaartitsiniarnermi pineqaatissiisarnissamut il.il. Naalakkersuisunut tapersersuisarnissamut pisussaaffiligaapput.
- Namminersorlutik suliffiutillit immikkorluinnaq pisoqartillugu oqartussaasut suliassaannik isumaginneqataasinnaapput.

Kapitali 3, Inunnut nappaatinik inunnut nalinginnaasumik ulorianartunik imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisunik nappaatilinnut ataasiakkaanut pineqaatissiisarnerit.

- Nunatta Nakorsaaneqarfia inuit ataasiakkaat misissortinnissaannut, napparsimavimmut innartitaanissaannut, mattusimanissaannut, katsorsartinnissaannut il.il. peqqussuteqarsinnaavoq.
- Naalakkersuisut inuit ataasiakkaat eqimattat misissortinnissat, napparsimavimmut innartitaanissaat, mattusimanissaat, katsorsartinnissaat il.il. pillugit malittarisassanik aalajangersaanissamik periarfissaqarput.

Kapitali 4, Inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik napparsimasoqartillugu pineqaatissiisutit.

- Naalakkersuisut tamatumani ilaatigut katersuunnernut killilersuinerit inerteqqutillu ilanngullugit pillugit, tamanit orninneqarsinnaasunik soorlu timersortarfinnik oqaluffinnillu atuinermut killilersuineq inerteqquteqarnerluunniit pillugu, niuerniarfinnut piffinnullu soorlu atisaarniarfinnut sutorniartarfinnut assigisaannullu killilersuinerit pillugit, ulluunerani neqeroorutinut, atuarfinnut ilinniarfinnullu killilersuinerit pillugit, assartuutinut killilersuinerit pillugit kiisalu illersuutunik tunillaassuunnaveersaatinik atuneq pillugu malittarisassanik aalajangersaanissamik periarfissaqarput.

Kapitali 5, Nappaatit tunillaassuuttut maannga eqqussorneqannginnissaat pillugit akiuiniarnermi suliniutit.

- Umiarsuarmi timmisartumiluunniit nappaammik inunnut nalinginnaasumik uloriarnartumik imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik napparsimasunik imaluunniit nappaammik taama ittumik tunillatsissimasorisanik ilaasoqartillugu umiarsuit timmisartullu Nunatta Nakorsaaneqarfianut nalunaarnissamik pisussaaffeqarput.
- Umiarsuarmi timmisartumiluunniit nappaammik tamanut nalinginnaasumik uloriarnartumik imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik napparsimasunik imaluunniit nappaammik taama ittumik tunillatsissimasorisanik ilaasoqarpat, Nunatta Nakorsaaneqarfia akuersissummik nalunaartinnagu nunami inoqammik naapitsisoqaqqusaanngilaq.
- Naalackersuisut nunatsinnut angalaneq pillugu aamma nassiussat, nassatat assigisaallu malittarisassanik kiisalu teriarsuit assigisaasuunniit tuniluutsitsinissaat pinaveersaartinniarlugu pinaveersaartitisermermi suliniutissanik aalajangersaasinnaapput.
- Napparsimasut toqusullu niuneqarnerannut malittarisassat.

Kapitali 6, Tunillaassuunnerup aqunneqarsinnaanissaa siunertaralugu, toqungasumik pilattaalluni misissuinissaq il.il. siunertaralugit suleriesissat

- Naalackersuisut tunillannartumik nappaammit tunillaassortuminngaanneersumik suliaqarneq pillugu aammalu timinik toqungasunik eqqussineq annissinerlu pillugit malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.
- Nunatta Nakorsaaneqarfia timinik toqungasumik pilattaanikkut misissuisoqarnissanik peqqusisinnaavoq.
- Nunatta Nakorsaaneqarfiata bakterianik assigisaannilluunniit misissuinerit aallartissinnaavai.

Kapitali 7, Nappaatit tunillaassortut il.il. siaruaannerannik paasiniaanermut nakkutilliinermullu atatillugu inuit pillugit paasissutissat suliarineqartarneri

- Nunatta Nakorsaaneqarfianit qinnuigineqarnermikkut inunnut inatsisitigullu pisinnaatitaasunut paasissutissiisussaataaneq.
- Naalackersuisut nappaatinut tunillaassortunut tunngatillugu nalunaaruteqartarnermik aaqqissuussaq pillugu malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.
- Inuit pillugit paasissutissanik Nunatta Nakorsaaneqarfia Statens Serum Institutimut ingerlatitseqqisinnavaoq.
- Kapitali 3 malillugu iliuusissanik aallartitsisoqartariaqartillugu Nunatta Nakorsaaneqarfiata inuit pillugit paasissutissat attuumassutillit ingerlateqqisinnavaai.
- Tuniluunnerup paasiniarneranut atatillugu Kommunalbestyrelsip inuit pillugit paasissutissat Nunatta Nakorsaaneqarfianut ingerlateqqittassavai.

Kapitali 8, Inatsit alla naapertorlugu pisortat pisussaaffiunik inuillu pisinnaatitaaffiunik saneqqussineq kiisalu pilersuineramik qulakkeerinnineq.

- Naalakkersuisut nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisup kingunerisaanik inunnik tassangaannartumik katsorsartariaqartunik imaluunniit katsorsarneqarnissamik pisariaqartitsivissortunik katsorsaanissamut paaqqinninnissamullu isumalluutit naammannissaannik qulakkeerinninnissamut pisariaqarpat, pisortat tamanut pisussaaffiunik aamma innuttaasut pisinnaatitaaffiunik saneqqussisinnaanermut piffissami aalajangersimasumi malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.
- Naalakkersuisut pisortat tamanut pisussaaffiunik aamma innuttaasut pisinnaatitaaffiunik saneqqussisinnaanermut piffissami aalajangersimasumi malittarisassanik aalajangersaasinnaapput, matumani pisussaaffiit pisinnaatitaaffiillu pineqartut naammassinissat periarfissaqarsimatinnagu imaluunniit nappaatinut inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisunut iliuusissat kingunerisaannik periarfissaajunnaarsimappat ajornakusuulersimappalluunniit.
- Nappaat inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisoq pissutigalugu Naalakkersuisut nioqqutissanik pilersuineq qulakkeerniarlugu piffissami aalajangersimasumi malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

Kapitali 9, Pinngitsaaliissummik taarsiinertalimmik pigisanik piginnikkunnaarsitsineq

- Naalakkersuisut inatsit naapertorlugu pineqaatissiinissat aallartisarniarlugit pinngitsaaliissummik taarsiisitsinertalimmik pigisanik piginnikkunnaarsitsisinnaapput.

Kapitali 10, Naammagittaalliuuteqarneq aamma eqqartuussivinnut suliassangortitsineq.

Kapitali 11, Uppernarsaatissanik ujaasineq aamma pineqaatissiissutaasinnaasut pillugit aalajangersakkat.

Kapitali 12, Atortuulersitsinermut aalajangersakkat.

Inatsisartut inatsisaata nappaatit tuniluuttut nunatsinni atugaalernissaat pinaveersaartissavaa, tassani ingammik nappaatit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisut, soorlu tunillaassuussinnaasut eqqarsaatigineqarput.

Nappaalanersuaqartillugu innuttaasut tuniluunnermut illersorneqarnissaat eqqarsaatigalugu nappaalasoqarnerani aqutsinermi Naalakkersuisut ajornartorsiutip ingerlaarnera naapertorlugu iliuseqarsinnaanerat pingaaruteqaqaaq.

Taamaammat inatsisissatut siunnersuummi – piginnaatitsissuteqarnikkut – Naalakkersuisut suliassaqarfinnut inatsisiliorlutillu sukumiinerusumik malittarisassiorsinnaatinneqarput.

Tamakku saniatigut matumani siunnersuummi naleqqiussineq pinngitsaaliinaveersaarnissarlu pillugit tunngaviit erseqqissarneqarput.

Siunnersuummi nappaatit immikkoortiterneqartut tassaapput nappaatit tuniluuttartut, nappaatit inunnut nalinginnaasumik ulorianartut nappaatillu inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisut.

Nappaat tunillaassortoq tassaavoq nappaat imaluunniit peqqissutsikkut atugarisaq, tappiorannartunit nappaateqalersitsisartuniillu allanit, inunnit, inunnut imaluunniit inuit akornanni tunillaassuussinnaasumit pilersartoq. Assersuutigalugu nappaatit tuniluussinnaasut, maannakkut nappaatit inunnut nalinginnaasumik ulorianartut inuiaqatigiinnuunniit aarlerinartorsiortitsisutut taaneqarsinnaanngikkallartut ilaatigut tassaasinnaapput kilaat, kolibakteeriat, nakasulunneq, bakterianit aseruuttoortitsisinnaasunit (streptokokker) toqqusaarlunneq, allallu.

Nappaat inunnut nalinginnaasumik ulorianartoq tassaavoq nappaat tuniluuttartuq, annertunerusumik tunillaassorsinnaasooq, annertuumik toqquartaartoq, ulorianartumik ataavartumilluunniit ajoqusiisinnaasooq aammalu katsorsaaneramik, napparsimalluni takkutinnitsoormik imaluunniit piffissami sivisunerusumi piginnaanngorsartoqartariaqarneramik kinguneqarsinnaasooq, inuit peqqissusaannut annertuumik ulorianartorsiortitsisumik siaruarujussuarsinnaasooq imaluunniit sunnuteqarluartumik pinaveersaartitsisoqannginnera katsorsaasoqannginneraluunniit pissutigalugu annertuumik kingunerlutsitsisinnaasooq. Nappaatinut inunnut nalinginnaasumik ulorianartunut assersuutitut taaneqarsinnaapput pualluut TB, kuppit, anersaartorniarnikkut nappaat SARS aammalu pesti (nappaassuaq).

Nappaat inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisoq tassaavoq nappaat inunnut nalinginnaasumik ulorianartoq, siaruarnermigut inuiaqatigiinni pingaaruteqarluinnartunut sakkortuumik ajoqusiisinnaasooq imaluunniit ajoquseeratarsinnaasooq. Nappaatit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisutut assersuutitut nappaat Coronavirus (Covid-19) taaneqarsinnaavoq, ataatsimoorluta tunillatsissinnaanermut akiuussuteqarfiginnginnatsigu, kapitinnikkut akiuussutissaliisinnaasooqannginnera immikkulluunniit katsorsarneqarsinnaannginnera pissutigalugit inuiaqatigiinnut suliat qitiulluinnartut, soorlu peqqinnissaqarfik, assartuineq/angallanneq aamma politiit, attatiinnarnissaannut akornutaasinnaammat.

Nappaatit tunillaassortut nappaatillu inunnut nalinginnaasumik ulorianartut peqqissutsikkut ilisimasat tunngavigalugit tassunga ilaatigut nappaammit toqusarneq, nappaatit tuniluuttarneranut tunngasut, il.il. tunngavigalugit immikkoortiterneqassapput. Nappaatit sorliit immikkoortunut sorlernut inissinneqartassanersut Nunatta Nakorsaaneqarfiata inassuteqareerneratigut peqqissutsikkut ilisimasat tunngavigalugit pisassaaq.

Naalakkersuisut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunersieqatigereerlugu nappaat inuiaqatigiinnut qaqugukkut aarlerinartorsiortitsisuunersoq aalajangertassavaat. Tassa imaappoq, nappaat inunnut nalinginnaasumik ulorianartoq *aamma* inuiaqatigiinnut kingunerlutsisisussaaneramik politikikkut naliliisoqarneratigut inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisutut immikkoortinneqassaaq. Nappaatip sutut immikkoortinneqarnera tunngavigalugu siunnersuummi pineqaatissiissutit sorliit atorneqarsinnaanerannut sunniuteqassaaq.

Nappaalanersuaqartillugu imaluunniit nunarsuaq tamakkerlugu tunillaassuisoqartillugu Naalakkersuisunut siunnersuisartussamik Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuarmik pilersitsisoqassaaq.

Tunillaassuuttoqarnerata nalaani nakkutillineq, aarlerinassutsip nalilenera paasissutissallu allat tunngavigalugit ataatsimiititaliarsuaq ilaatigut pakkersimaarinninniarluni suliniutinik il. il. pillugit aalajangersimasunik inassuteqarsinnaasassaaq. Ataatsimiititaliarsuaq ataavartumik iliuuserineqartut naammannersut, atorunnaarsinneqassanersut, sivitsorneqassanersut imaluunniit allanik suliniutissanik ilaneqartariaqarnersut naliliisassaaq.

Siunnersuummi nunatsinnut nappaatinik tuniluuttunik eqqussuinnermut nunatsinnilu nappaatinik tuniluuttunik siaruaattoqarnissaannut pitsaaliuineq, pinaveersaartitsineq killilersuinerlu pingaarnertut siunertarineqarput. Tassunga atatillugu annertuumik annikinnerusumillu nappaatinik tuniluuttoqartillugu inuiaqatigiit pisortallu piareersimanissaat pingaaruteqarluinnarpoq, matumani aamma Covid-19-ip nangillugu aqunneqarnissaa eqqarsaatigalugu. Taamaammatt Naalakkersuisut maanna covid-19-imik nappaalanersuaqarnerani siunissamilu allanik nappaalanersuaqartillugu sunniuteqarluartunik sakkussaqartariaqarput. Taamaattumik maanna siunissamilu nappaatit tuniluuttut pinaveersaartinniarnerni siaruatsaaliniarnernilu piginnaatitsissutit pisariaqartut qulakkeerneqartariaqarput, matumani ilanngullugu isumalluutit sunniuteqarluartumik atorluarnissaannut aqunnissaannullu toqqammavissaqarneq.

Naalakkersuisut arajutsisimanngilaat inuiaqatigiinnut, innuttaasunut suliffeqarfinnullu pineqaatissiisarnissamut siamasissunik annertuumillu piginnaatitaaffiliisoqassasoq. Sutigut assigiinngitsuni arlalinni tunngaviummik kikkut tamat oqartussaaqataanerat eqqarsaatigalugu pisinnaatitaaffinullu sunniuteqartussamik killiliisoqartariaqarsinnaavoq, assersuutigalugu innuttaasut amerlasuukkaarlutik katersuussinnaanannut tunngatillugu.

Naalakkersuisut isumaqarput, arlaannik aallartitsinermi naleqqiussineq pinngitsaalinaveersaarnissarlu pillugit tunngaviit nalinginnaasut tamatigoortullu malinneqassasut.

Taamaammat siunnersuutigineqarpoq, nappaatip pineqartup siaruanginnissaannut suliniut pisariaqarlunilu naapertuuppat aatsaat suliniummik aallartitsisinnaasoqarnissaa pillugu erseqqissumik aalajangersagaqassasoq, aammalu suliniut suugaluarpalluunniit sapinngisamik qajassuussisuussasoq sivikitsuullunilu kiisalu suliniutigineqartup siunertaanut naapertuuttuussalluni.

Pineqaatissiissutit akuliutsinneqannginnerpaat atorineqassapput, taakkua siunertarineqartup naammassinissaanut naammappata, pineqaatissiissutillu peqquteqartumik pisariaqarunnaarpata ingerlatiinnaq atorunnaarsinneqassapput.

Inatsisinut tunngaviusunut inuillu pisinnaatitaaffii pillugit inatsisinut tunngatillugit naleqqiussisinnaassuseq piumasaqaataavoq, tassa imaappoq akuliutsitsineq naapertuutissaaq pisariaqarlunilu aammalu akuliutsitsineq siunertarlu naleqqiunneqarsinnaasariaqarput.

Innuttaasut kiffaangissuseqarnissamut inuttullu pisinnaatitaaffii inatsisit tunngaviusut aamma Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europamiut Isumaqtigiissutaat (EMRK) aqutigalugit illersorneqarput.

Piumasaqaatilli aalajangersimasut naammassineqarnerisigut pisinnaatitaaffinnut taakkununga akuliuttoqarsinnaavoq.

Inatsimmut tunngaviusumut attuumassuteqarneq

Inatsit tunngaviusumi § 67

Inatsimmi tunngaviusumi § 67 naapertorlugu innuttaasut katerisimaarsinnaapput pingaartitsinertik najoqqutaralugu guutisioqatigiinniarlutik, kisiannili assuarnaatsumik inuunermut eqqissisimallunilu inooqatigiinnissamut akerliusumik ajoqersuisoqaranilu iliortoqassanngilaq.

§ 67-ip atuuffia tassaavoq "guutisioqatigiinnermut" tunngasoq.

Aalajangersakkami pingaarnertut upperisami ileqqulersuutit iliuutsillu assersuutigalugit nalunaajaaneq, qinuneq, naalagiarneq, kuisinneq allallu pineqarput.

Aalajangersakkami innuttaasut upperisaqarnikkut peqatigiiffeqarsinnaanerannut, katerisimaarsinnaanerannut isummersinnaanerannullu pisinnaatitaaffii qulakkeerneqarput.

Assuarnaatsumik inuunermut eqqissisimallunilu inooqatigiinnissamut akerliusumik ajoqersuisoqaranilu iliortoqartinnagu inatsisiliortut upperisaqarnermut tunngasunut killilersueqqusaanatillu inerteqquteqarsinnaanngillat. Tassa § 67 naapertorlugu upperisarsiornikkut kiffaangissuseqarneq killeqarpoq, assuarnaatsumik inuunermut eqqissisimasumillu inooqataanermut tunngasut tunngavigalugit inatsisiliortut upperisarsiornikkut kiffaangissuseqarnermut killissanik aalajangersaasinnaammata. Innuttaasulli ilagiittut guutisioqatigiinnerat akuliuffigineqarsinnaanngilaq akuliunermut upperisap isumaqataaffinnginnera pissutituaappat.

Inatsisiliorneq guutisioqatigiinnermut akornutaasussamik siunertaqanngippat soqutigisalli allat tunngavilersuutigalugit pippat (assuarnaatumik inuuneq imaluunniit eqqissisimasumik inooqataaneq illersorniarlugit) inatsisiliortut inatsisiliornissaminnut periarfissaqarput.

Siunnersuummi § 25 naapertorlugu Naalakkersuisut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunnersueqatigereerlugu, nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisup siaruarnissaata pinaveersaartinnissaanut siaruatsaalinnissaanulluunniit pisariaqarpat, ininut piffinnullu allanut tamanit iserfigineqarsinnaasunut isersinnaanermut inerteqquteqarnermik imaluunniit killilersuinernik malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

Init piffiilluunniit guutisioqatigiinnermut atorneqartartut pineqartillugit taamatut inerteqquteqarneq imaluunniit killiliisoqarneq inatsimmi tunngaviusumi § 67 naapertorlugu akuliunnertut isigineqarsinnaavoq.

Inerteqqutit killilersuinerillu siunnersuummi § 25-mi aalajangersagaq tunngavigalugu aalajangersarneqarsinnaasut nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisup siaruarnissaata pinaveersaartinnissaa siaruatsaalinnissaaluunniit anguniarlugu (taamatuttaaq nappaatit inunnt nalinginnaasumik ulorianartut, takuuk § 19, imm. 2) aalajangersarneqassapput, taamaasillunilu guutisioqatigiinnermut attuumassuteqaratik assuarnaatumik inuunermut attuumassuteqassapput. Tamanna pissutigalugu § 25-mi aalajangersagaq Naalakkersuisut isumaat malillugu inatsimmi tunngaviusumi § 67-imut akerliunngilaq.

Inatsisini tunngaviusuni § 71

Inatsimmi tunngaviusumi inuup kiffaanngissusaata illersorneqarneranut tunngatillugu aallaaviatigut pingaarnertullu imaappoq mattussineq inatsisitigut tunngaveqartariaqartoq. Naalakkersuineq upperisarsiornerluunniit pillugit isummat nagguigisarluunniit pissutigalugit mattussineq inatsit tunngaviusoq naapertorlugu inerteqqutaavoq, tamakkuli saniatigut inatsisiliortut inuit kiffaanngissusaat pillugu aalajangersaasinnaapput. Tamanna inatsisitigut tunngaveqassaaq, takuuk inatsimmi tunngaviusumi § 71, imm. 2, tassani aalajangersarneqarpoq kiffaanngissusiagaaneq taamaallaat inatsimmik tunngaveqarluni pisinnaasoq.

Inatsisini tunngaviusuni § 71 naapertorlugu kiffaanngissusiagaaneq pingaarnertigut tassaavoq inuup timikkut mattussimaneqarnera. Aalajangersakkamili inimi mikisumi, assersuutigalugu inimi parnaarneqartartumi, inuup mattussimaneqarnera kisimi pineqanngilaq. Inuk timikkut mattussimaneqanngikkaluarluni aamma kiffaanngissusiagaasinnaavoq. Soorlu pineqartup akuersissuteqaqqaarnani sumiiffik aalajangersimasoq qimaqqusaanngikkuniuk, imaluunniit akuersissuteqaqqaaranani sumiiffiup qimanneratigut utertinneqarnissaa siunertaralugu ujartorneqarsinnaappat imaluunniit sumiiffiup qimanneratigut pineqaatissinneqarsinnaappat. Tamanna pillugu Jens Peter Christensen allallu atuakkiat Grundloven med Kommentarer (2015) qupp. 422 tulluuttullu takukkit.

Inatsimmi tunngaviusumi § 71 naapertorlugu qaqugukkut kiffaangissusiiagaasoqarnersoq erseqqissumik oqaatigineqarsinnaanngilaq. Kiffaangissusiiagaasoqarnersoq pisuni amerlasuuni nalilersueqqissaarneq tunngavigineqartassaaq.

Siunnersuummi aalajangersakkanik arlalinnik kiffaangissusiiiaanissamut tunngavilersuutaasunik imaqarpoq.

Assersuutitut taaneqarsinnaapput inatsisissatut siunnersuummi § 10-mi napparsimavimmut unitsitaanermut tunngasoq, § 11-mi mattusimanermut tunngasoq aammalu § 16-imi timikkut aalaakkiinermut, tigummineqarallarnermut aamma pineqartup sumiiffigisaani inimut utertinneqartarnermut parnaarsuinernullu tunngasut.

Taamatuttaaq § 23-mi aalajangersakkatut siunnersuutigineqartumi sumiiffimmik, nappaatip inunnut nalinginnaasumik ulorianartup imaluunniit nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisup atuuffianik, imaluunniit sumiiffimmik nappaatip taama ittup atuuffiulernissaanik eqqunneqarnissaanilluunniit aarlerinartorsiortumik, matusisoqarnissaanik peqqusisinnaaneq kiffaangissusiiaanertut paasineqarsinnaassanersoq aamma apeqquserneqarsinnaavoq.

Eqqartuussisoqarnerup avataatigut kiffaangissusiiagaaneq eqqortumik iliornerunersoq qinnuteqartoqarneratigut eqqartuussisukkoortinneqassaaq. Tunngaviusumik inatsimmi § 71, imm. 6 naapertorlugu pineqaatissiisarnermut inatsiseqartitsinerup avataani kiffaangissusiiagaaneq, eqqartuussivittut oqartussaasunit aalajangiiffigineqanngitsaq, allamiullu pillugit inatsisini inatsisitigut tunngavissaqanngitsup, inatsisitigut unioqquitsiviusimassannginnera kiffaangissusiiagaasoq imaluunniit taanna sinnerlugu iliuseqarniarloq sinnerlugu, eqqartuussivinnut imaluunniit eqqartuussisutut oqartussaasumut allamut saqqummiunneqartussaavoq.

§ 54-itut siunnersuutigineqartoq naapertorlugu innuttaasup taassumaluunniit sinniisuata Kalaallit Nunaanni Eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi malittarisassat malillugit aalajangiinerit kiffaangissusiiagaanerit isigineqarsinnaasut eqqartuussivinnut suliassanngortissinnaavaat.

Inatsimmi tunngaviusumi § 72

Inissiap inniminartuunera inatsimmi tunngaviusumi § 72-imi takuneqarsinnaavoq. Illumik misissuineq, allakkanik pappiaraatinillu allanik arsaarinnineq kiisalu allakkerinermi, nalunaarasuartaateqarnermi oqarasuaateqarnermilu isertuussinissamik unioqquitsineq, taamaaliornissamullu immikkut ittumik allatut iliorsinnaanermut inatsiseqanngippat, eqqartuussisup aalajangiineranik taamaallaat tunngaveqarluni pisinnaavoq.

Taamaammat aalajangersagaq malillugu akuliussinnaanermi eqqartuussiviit akuerseqqaarnissaat tunngaviusumik inatsimmi aallaaviuvoq.

Taamaakkaluortoq akuliunneq inatsimmik tunngaveqarluni pisinnaappat eqqartuussiviit akuersissuteqaqqaarnissaannut piumasaqaat saneqqunneqarsinnaavoq.

Taamaakkaluortoq anguniakkat atortussallu akornanni arlaatigut naleqqiussisinnaasoqarnera maluginiartariaqarpoq, taamaaliornikkut inuit inuunerannut akuliuffigisassaannngitsumut pinngitsaaliilluni akuliussinnaaneq tamat soqutigisaatigut piumasaqarnikkut inatsisitigut

aatsaat tunngavissinneqarsinnaassalluni kiisalu atortut aqputigalugit sakkukinnerusumik akuliunnerit siunertamut tassunga naammassinnittutut isigineqarsinnaajunnaarsimatillugit.

Siunnersuummi § 20, imm. 5 malillugu katersuussinnaanermut inerteqquteqartitsineq pillugu malittarisassanik eqqortitsinissap nakkutiginnissaa siunertaralugu ininut piffinnullu allanut eqqartuussiviup aalajangigaa akuersiteqqaarnagit isersinnaanermut malittarisassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaanerat periarfissaqarpoq. Eqqartuussiviit aalajangeeqqaartinnagit isersinnaaneq taamaallaat pisuni pisariaqartitsiffiusuni atorineqarsinnaavoq, soorlu inissiat nammineerluni pigisat inoqutigiit pineqartut saniatigut inuit allat peqatigalugit katerisimaarnernut atorineqarsimatillugit, taakkualu katersuussimassapput nappaat inuiaqatigiinnut aarlerinartorsioertitsisinnaasoq tunillaassuinissamut immikkut navianartorsioertitsisussaannigitsutut nalilerneqarpat.

Inatsisini tunngaviusuni § 73

§ 53 malillugu Naalakkersuisut - inatsit malillugu iliuusissanik aallartitsinissamut imaluunniit tamanna malillugu aalajangersakkat aalajangersarneqartut malillugit atugassanik - nammineerluni illuutigisanik arsaarinninnernik aallartitsisinnaapput. Aalajangersakkap kingunerissavaa inatsit malillugu imaluunniit malittarisassat inatsit malillugu aalajangersarneqartut malillugit iliuusissamut atatillugu inuit inatsisitigullu pisinnaatitaasut pisussaataasullu illuutaannik arsaarinninnissamik aallartitsinissat inatsisitigut tunngavissaqalissammata.

Inatsimmi tunngaviusumi § 73, imm. 1-imi takuneqarsinnaavoq tunngaviusumik inatsit malillugu arsaarinninnissaq pineqassappat piumasagaatit pingaarutillit marluk naammassineqarsimassasut. Siullertut akuliunneq "illummut" sammitinneqartussaavoq, tamannalu inatsimmi tunngaviusumi § 73-imi illersugaavoq. Aappaattut akuliunneq arsaarinninnertut isikkoqassaaq, tassalu tunisineq matumani pineqartussaavoq. Tunngaviusumik inatsit tunngavigalugu arsaarinninnermi akulerunneq matumani pineqarsimassappat akuliunneq inatsimmut tunngaviusumut naapertuulluni pisimassappat piumasagaatit pingasut naammassineqarsimassapput. Akuliunneq tamanit piumasarineqarsimassaaq, inatsit naapertorlugu pissaaq, piginnittumullu eqqugaasumut tamakkiisumik taarsiissuteqartoqassaaq.

Inatsimmi tunngaviusumi § 73-imi inuit kisimik illersorneqanngillat, kisiannili inuit inatsisitigut pisinnaatitaasut pisussaataasullu qanoq ittulluunniit namminersortunit pilersut (imaluunniit pigineqalersut) - ingerlateqatigiiffiit, peqatigiiffiit, suliffeqarfiit imminnut pigisut il.il. illersugaapput.

Tassungalu atatillugu pisortat ingerlatsineranni inatsisitigut allagaatini ileqqunilu nalinginnaasumik isumaavoq inatsisartup - arsaarinninnissaq pigineqanngikkaluartoq - pisinnaatitaaffinnik tunngaviusumik inatsimmi § 73-imi illersugaasunik suliaqarnissaa

malittarisassiuunneqarsinnaasoq, tassami ilaatigut naalakkersuisut innuttaasup kiffaangissuseqarluni iliuuseqarsinnaaneranut namminerlu pigisaminut nammineerluni aalajangiisinnaaneranut killiliinissaq pillugu nalinginnaasunik malittarisassiorsinnaammata.

Illuatungaani akuliunnerit pinngitsaaliilluni tunisinernut tunngassutillit, taamaalillutillu inatsimmi tunngaviusumi § 73 malillugu taarsiissuteqarnissamik pilersitsisut, illuatungaani akuliunnerit taarsiissuteqanngikkaluarluni ingerlanneqartut akornanni killiliinerit arlaatigut nalorninernik pilersitsisinnaapput.

Iliuutsit inatsisissatut siunnersuummi siunnersuutigineqartut ilaasa ingerlannissaanni inatsit tunngaviusoq malillugu arsaarinninneq pineqartutut nalilerneqarsimatillugu § 53, imm. 2-mi siunnersuutigineqartumi piumasarineqarpoq piginnittumut piginnittunulluunniit pineqartunut tamakkiisumik taarsiissuteqartoqassasoq.

Inatsimmi tunngaviusumi § 79

Inatsimmi tunngaviusumi § 79 malillugu innuttaasut siumut akuerineqanngikkaluarlutik sakkulersornatik katerisimaarsinnaanerit pisinnaatitaaffiuvoq. Tamat katersuussinnaanerit politiit najuuffigisinnaatitaaffigaat.

Silami katersuussinnaanerit inerteqqutigineqarsinnaapput tamat eqqissimanissaat navianartorsiortinneqartutut isigineqarpat.

Inatsimmi tunngaviusumi § 79, oqaaseqatigiit pingajuanniittoq akuliunnernut katersuunnernullu tamakkiisumik isiginninnginnera pisortat ingerlatsinerannut allagaatini nalinginnaasumik isumaqarfigineqarpoq.

Taamaalilluni ilaatigut isumaqartoqarpoq - inatsimmi allami tamatumunnga inatsisitigut arlaatigut tunngavissaqassappat - inatsimmi tunngaviusumi § 79-imi oqaaseqatigiit pingajuanniittoq atunngikkaluarlugu pisortat inuinnaalluunniit soqutigisaat pingaarutillit allat eqqarsaatigalugit akuleruttoqarsinnaasoq, matumani katersuussinnaasut oqaaseqarsinnaanerit akuliuffiginissaa siunertaasimangippat.

Eqqartuussiviit qullersaata eqqartuussummini 16. august 1999-imeersumi (Ugeskrift for Retsvæsen 1999, qupperneq 1798-imi naqiterneqartoq) Illuutini aalajangersimasuni katersuussinnaanermut inerteqquteqartitsineq pillugu inatsimmi nr. 907, 15, oktober 1996-imeersumi (rockerit pillugit inatsit) aalajangersagaq isummerfigisimavaa, taannalu politiit inuup illuummi aalajangersimasumi piumasaqaatit sukumiinerusut taaneqartut malillugit najuussinnaaneranut inerteqquteqartitsinissaannik imaqarpoq.

Eqqartuussiviit qullersaata eqqartuussutip piumasaqataanni ilaatigut erseqqissarppaa katersuunnerit aqqutigalugit isummersorsinnaanernut periarfissat eqqarsaatigalugit kiffaangissuseqarluni katersuussinnaanerit inatsimmi tunngaviusumi § 79 aqqutigalugu qulakkeerneqartut, tassalu katersuunnerit pisortani oqartussaasut akuersiteqqaarnagit ingerlanneqarsinnaasut imaaliallaannarlu inerteqqutigineqarsinnaanngitsut.

Taamaakkaluortoq aalajangersagaq katersuunnissamut kiffaanngissuseqarneq killiliiffingikkaluarlugu - katersuunnerni isummanik annissinissamut sammitinngikkaluarlugu - inatsisitigut malittarisassanik aalajangersaasoqarnissaanik akornusiinngilaq, tamanna soqutigisat allat illersornissaat pillugu pissappat, soorlu allat inuunerat atugarissaarnissaallu, tassami taamatut killiliinerit taamatut illersuinissamut pisariaqartinneqartunik qaangiissanngippata, takuuk aamma EMRK-mi artikel 11 tullinnguuttuniittoq.

Inuit arlallit ataatsikkut piffimmi tassani katersuussinnaanannerannut inerteqquteqartitsineq pillugu § 20-mi siunnersuutigineqartumi aalajangersagaq pingaartumik pisut aallaavigalugit katersuunnerit ilaannut iliuuseqarnissamut malittarisassanik aalajangersaanissamut tamatuma kingorna atorneqarsinnaassaaq.

Aaqqissuussineq siunnersuutigineqartoq inatsimmi tunngaviusumi § 79 malillugu katersuunnissamut kiffaanngissuseqarnermut akerliusumik iliuuserineqarnaviangitsoq Naalakkersuisut isumaqarput.

Taamaalilluni pingaartinneqarpoq aaqqissuussineq siunnersuutigineqartoq isummorsinnaanermut sammititamik malittarisassanik aalajangersaanissamut allatullu iliuuseqarnissamut periarfissiissanngitsoq, kisiannili iliuusaajunnartut kikkut tamarmik peqqissuunissaat eqqarsaatigalugit pingaartuunerata illersornissaanut aalajangersaaffigineqarumaartut, soorlu nunatsinni maani nappaatit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisut annikillisarinnissaat siaruaatinnginnissaallu eqqarsaatigalugit. Tassunga tunngatillugu oqaatigineqarpoq aalajangersagaq nappaatit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisinnaasutut taaneqarsinnaasuni aatsaat atorneqarsinnaassasoq.

§ 18 malillugu iliutsinik aallartitsinissamut ilaatigut § 20-mi aalajangersagaq malillugu aamma piumasarineqarpoq iliuuserineqartup pisariaqartuunissaa, sapinngisamik sivikitsuunissaa iliuuserineqartumilu siunertarineqartumut sanilliullugu naammaginaruunissaa. Iliuuserineqartoq akuliuffiunnginnerpaaq qajassuussinerpaarlu atorneqassaaq, tamanna siunertap anguniarnissaanut naammassappat, iliuuserineqartullu pisariaqarunnaarpata atorunnaarsinneqartassapput.

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europamiut Isumaqatigiissutaat (EMRK)

EMRK artikel 5

EMRK artikel 5, imm. 1, litra e-mi aalajangersagaavoq nappaatit tunillaassuuttut siammarnissaat pinngitsoortinniarlugu inuit unioqqutitsinani kiffaanngissusiagaasinnaasut. Nappaatit tunillaassuuttut siaruarnissaat pinngitsoortinniarlugit unioqqutitsinani kiffaanngissusiagaasinnaanerp naliliiffiginiarnerani nappaatit tunillaassuuttup kikkut tamarmik peqqissuunissaannut isumannaatsuunissaannullu siaruaatinnginnissaa pingaartuusoq, inuullu tunillatsissimasup kiffaanngissuseqarunnaarnera nappaatit tunillaassuuttup siaruaatinnginnissaanut kingullertut aqquutissaanersoq Eqqartuussivinni

ileqquuvoq, tassami iliuitsit iliuuseqarfiusut kikkut tamarmik soqutigisaannut qulakkeerinninnissamut naammangitsutut nalilerneqarmata.

Siunnersuut aalajangersakkanik arlalinnik akuliunnissamut tunngaviusunik kiffaangissusiiassutaasinnaasunik imaqarpoq. Tassani § 10 unitsitsisarnissaq, § 11 aneqqusaajunnaarneq aamma § 16 timikkut aalajangiisarneq il.il. kiisalu ininik pineqartup najuuffigisaanik parnaarsisarneq pillugit siunnersuutigineqartut pineqarput.'

Aalajangersagaq malillugu kiffaangissusiiagaanermi apeqqutaassaaq pineqartup nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik imaluunniit nappaammik inuiaqatigiinnut aarlerinartorsioertitsisumik tunillatsissimanerata paasineqarsimanissaa imaluunniit pineqartup nappaammik taamaattumik tunillatsissimanissaa ilimanaateqarsimanissaa.

Siunnersuummi § 8 malillugu aalajangersakkat taaneqartut atorineqarnissaanni apeqqutaassaaq nappaatit inunnut nalinginnaasumik ulorianartut inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsioertitsisut pinaveersaartinniarnerni, siaruatsaaliorniarnerni piioneerutsinniarnerniluunniit iliuuseqarnissamut pisariaqartutut isigineqartut.

Iliuserineqartoq suugaluartorluunniit sapinngisamik qajassuussillunilu sivikitsuussaaq, iliuuserineqartumi siunertamut naammattumik naleqquttuussaaq, iliuuserineqartussarlu akuliutinnginnerpaaq atorineqassaaq, taanna siunertap anguniarnissaanut naammattutut isigineqarpat. Iliuserineqartut pisariaqarunnaarpata atorunnaarsinneqassapput.

Aalajangersakkat taaneqartut malillugit kiffaangissusiiagaanerit taamaalillutik aatsaat pisinnaassapput nappaatit nalinginnaasut ulorianartut imaluunniit nappaatit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsioertitsisut siaruannissaasa annikillisarnissaannut pinngitsoortinnissaannulluunniit pisariaqartutut isigineqarpat.

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut isumaqarput aqqissuussineq siunnersuutigineqartoq EMRK artikel 5-imi tunngaviliunneqartut iluanni ingerlanneqarsinnaassasoq.

EMRK artikel 11

Ilaatigut EMRK artikel 11, imm. 1-imi taaneqarpoq kinaluunniit katersuunnerni eqqissisimaffiusuni peqataanissaminut kiffaangissuseqarluni pisinnaatitaaffeqartoq.

Aalajangersakkami silami illullu iluani katersuunnerit pineqarput.

Taamaakkaluartoq pisinnaatitaaffik taanna tamakkiisuunngilaq.

Pisinnaatitaaffimmut taaneqartumut akuleruttoqarsinnaavoq akulerunneq inatsimmi taaneqarsimappat aamma nunap isumannaatsuunnissaa imaluunniit tamat toqqissisimanissaat eqqarsaatigalugit (assigiimmik pinninnissamut piunasaqaammik naammassinnippat), eqqissisimanninnerit pinerluutilluunniit pinaveersaartinnissaannut, peqqissutsip ileqqorissaarnissalluunniit illersornissaanut imaluunniit allat pisinnaatitaaffinut kiffaangissuseqarnerannullu pisariaqarpat, takuuk EMRK artikel 11, imm. 2.

§ 20-mi aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi Naalakkersuisut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunnersueqatigereerlugu, nappaatip

inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisup siammarnissaata pinaveersaartinnissaanut siaruaatsaaliornissaanullu pisariaqartut, inuit arlallit piffimmi ataatsimoornissaannut nuna tamakkerlugu nunalluunniit ilaanut inerteqquteqartitsinissamut malittarisassanik aalajangersaasinnaaneranunt inatsisitigut tunngavissaannik pilersitsisoqarsinnaassaaq, taakkunungalu ilaapput katersuunnerit, aqqissuussinerit nalliuttorsiorterillu annertuut annikinnerusulluunniit.

Peqqusinerit inerteqquteqarnerillu taamatut isikkullit pillugit malittarisassat inatsimmi tunngaveqartinneqassapput, tamallu peqqissuunissaasa illersornissaat pillugu eqqarsaatigisassat pingaartut malersornissaat siunertaralugu atortussanngortinneqassallutik, soorlu nunatsinni maani tunillaassuunnerit pinaveersaartinnissaat siaruaatinnginnissaallu eqqarsaatigalugit.

Kiisalu inatsisissatut siunnersuummi § 18-mi taaneqarpoq iliuusissaq suugaluartorluunniit pisariaqartuussasoq, sapinngisamik sivikitsuussasoq, iliuuserineqartumilu siunertarineqartumut naammattumik naleqquttuussasoq. Iliuuserineqartoq akuliuffiunnginnerpaaq qajassuussinerpaarlu atorineqassaaq, tamanna siunertap anguniarnissaanut naammassappat, iliuuserineqartullu pisariaqarunnaarpata atorunnaarsinneqartassapput.

Malittarisassanik, peqqusinernik inerteqquteqartitsinernillu taamaattunik aalajangersaasoqarnerani sapinngisamik innuttaasut pisariaqartitsinerat naapertorlugu, tamallu peqqissuunissaat eqqarsaatigalugu, katersuunnissanut periarfissaqarnissaat piumasarineqassaaq.

Tamanna tunngavigalugu nalilerneqarpoq iliuutsit katersuunnissanut periarfissanik killeqartitsisut katersuunnissamut kiffaanngissuseqarneq pillugu EMRK artikel 11-mi tunngaviliunneqartut iluanni pisinnaassasut.

EMRK artikel 8, EMRK artikel 9 aamma EMRK-mut ilassutitut tapiliussat sisamaanni artikel 2.

EMRK-mi artikel 8, imm. 1 malillugu kinaluunniit nammineq ilaqutariittullu inuunerminut, angerlarsimaffimminut attaveqartarnerminullu ataqqineqarnissaminik pisinnaatitaaffeqarpoq. EMRK-mi artikel 9, imm. 1 malillugu kinaluunniit kiffaanngissuseqarluni eqqarsarsinnaanerminut aamma eqqarsartarnikkut upperisakkullu kiffaanngissuseqarnissaminut pisinnaatitaaffeqarpoq. Pisinnaatitaaffeqarnermi ilaatigut nammineerluni allalluunniit peqatigalugit, tamat peqataatillugit nammineerluniluunniit naalagiernerit, atuartitsinerit, qinnussinerit upperisarsiornermilu ileqqorineqartut aqqutigalugit upperisarsiornerminik upperisaminillu ingerlatsissalluni pisinnaatitaaffeqarpoq. EMRK-mi artikel 2, imm. 1, ilassutitut tapiliussat sisamaat malillugu kinaluunniit naalagaaffiup pigisaani unioqqutitsinani pigisaaniittoq, sumiiffiup taassuma iluani

kiffaanngissuseqarluni angalaarsinnaavoq, sumiinnissaminillu kiffaanngissuseqarluni toqqaasinnaalluni.

Pisinnaatitaaffiilli taakua piumasaqaatitaqanngitsuunngillat.

Pisinnaatitaaffinnut taaneqartunut iliuseqartoqarsinnaavoq iliuseqarneq inatsit aqputigalugu pisimappat aamma siunertat ataqqisassatut immikkut aalajangersarneqartut isumaginissaannut pisariaqartinneqarpata, soorlu peqqissuunissap illersornissaa eqqarsaatigalugu, takuuk EMRK-mi artikel 8, imm. 2, EMRK-mi artikel 9, imm. 2 aamma EMRK-mi artikel 2, imm. 3, EMRK-mut ilassutitut tapiliussami sisamaat.

Katsorsaaneq akuersissutitaqanngitsoq

§ 12 malillugu akuersisoqaqaarnani katsorsaaneq eqqarsaatigalugu oqaatigineqarpoq, pinngitsaaliilluni katsorsaaneq EMRK-mi artikel 8 malillugu nammineq inuuneqarnissamut pisinnaatitaaffimmu akuliunnerusoq.

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqtigiissummi artikel 8 malillugu pinngitsaaliilluni katsorsaaneq nammineq inuuneqarnissamut ataqqinninnissap pisinnaatitaaffiuneranut akuliunneruvoq.

Aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq aqputigalugu akuliunneq inatsisitigit periarfissanngortinneqassaaq, aalajangersakkamilu innuttaasuni tamani peqqissuunissap illersornissaa siunertarineqartussaalluni.

Aalajangersagaq immikkorluinnaq pisoqarsimatillugu taamaallaat atorneqarsinnaavoq, tassanilu siunertarineqartoq iliuitsit annertunngitsut allat aqputigalugit anguneqarsinnaasussaanani - tassalu nappaatip inunnut nalinginnaasumik ulorianartup unitsinnissaa imaluunniit siaruaannissaata annikillisarnissaa, matumani inuit peqqissuunissaannut navianaat sioranerluunniit pineqarsimatillugit.

Tamatuma kingorna nalilerneqarpoq siunnersuut eqqarsaatigisassat taaneqareersut isumaginissaannut pisariaqartinneqartut saniatigut ingerlatinneqaqqissanngitsoq.

EMRK-mut ilassutitut tapiliussamut siullermut artikel 1

EMRK-mut ilassutitut tapiliussami siullermi artikel 1-imi takuneqarsinnaavoq inuk kinaluunniit imaluunniit inatsisitigit pisinnaatitaasoq pisussaatitaasorlu nammineq pigisaminik ataqqineqarnissaminik pisinnaatitaaffeqartoq, inullu kinaluunniit pigisaminik arsaarneqarsinnaanngitsoq inuiaqatigiit soqutigisaat minillugit aamma piumasaqaatit inatsisitigit aalajangersarneqartut naapertorlugit kiisalu inuit nalinginnaasumik pisinnaatitaaffisigut pisinnaatitaaffii malinneqarlutik.

EMRK malillugu piginnittussaatitaanermut akuliunnissaq periarfissaavoq, soorlu illuutitut isersinnaanerup killeqartinnissaa, matumani akuliunneq inatsisitigit tunngavissaqarsimappat inatsisitigullu akuersisaasumik soqutigisaappat, akuliunermilu inuiaqatigiit ataatsimut soqutigisaasa aamma inuup tunngaviusumik pisinnaatitaaffiisa akornanni naammattumik oqimaqatigiittoqarnissaa.

Aalajangersakktat siunnersuutigineqartut ilaanni, matumani pingaartumik ininut piffinnullu allanut atuisinnaanermut isersinnaanermulluunniit killilersuinerit inerteqquteqartitsinerilluunniit pillugit § 28-mi siunnersuutigineqartumi, inuillu nalinginnaasut inuillu inatsisitigut pisussaaffillit pigisaannut kiisalu pisortat iserfigisinnaasaannut tunngatillugu, pisut tunngavigalugit piginnittussaatitaanermut akuliunnerusaaq.

Piginnittussaatitaanermut akuliunnerusinnaasut inatsisitigut tunngaveqartassapput, inuiaqatigiinnilu eqqarsaatigisassat pingaartut isumaginissaat siunertaralugu atorneqarsinnaassallutik, soorlu nappaatit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisut siammarnissaasa pinngitsoortinnissaat eqqarsaatigalugit.

Aamma siunnersuummi § 18 innersuussutigineqassaaq, tamanna naapertorlugu iliuusissaq suugaluartoq pisariaqartuussaaq, sapinngisamik sivikitsuussaaq iliuuserineqartumilu siunertamut naammattumik sanillinneqarsinnaassalluni. Iliuuserineqartoq akuliuffiunnginnerpaaq qajassuussinerpaarlu atorneqassaaq, tamanna siunertap anguniarnissaanut naammassappat, iliuuserineqartullu pisariaqarunnaarpata atorunnaarsinneqartassapput.

Tamannalu tunngavigalugu nalilerneqarpoq iliuitsit ininik il.il. atuinissamut periarfissanik killeqartitsisut piginnittussaatitaaneq pillugu artikelimi tunngavigineqartut iluanni ingerlanneqarsinnaassasut.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissai

Pisortanut aningaasaqarnikkut iliuusissajunnartunullu qanoq kinguneqassanersoq aalajangiiffigeriissallugu periarfissaqanngilaq.

Siunnersuutip malitsigisaanik utaqqiisaagallartumik aningasartuuteqalersinnaavoq.

Pisoqarnerata nalaani ilaatigut politikikkut aalajangersimasumik aalajangiinerit utaqqiisaasumik aningasartuutaagallartut annertussusaanut apeqqutaassapput.

Tassani iliuuserineqartup sakkortussusaa piffissallu iliuusissat ingerlaannarnissaannut pisariaqartinneqartup sivilissusissaa apeqqutaassapput.

Iliuuseqarnissat aallartinneri pillugit aalajangiinnermut atatillugu iliuusissanik aallartitsisoqanngippat matumani pisortanut aningaasatigut kingunerisassat ilanngullugit, kingunerisassatigut suut kingunerissaneraat eqqarsaatiginnilluni missiliuinermi ilaasaaq.

Siunnersuut aqputigalugu oqartussaasut attuumassutillit tamarmik Naalackersuisut iliuusissanik suliaqarnissaannut ingerlatsinissaannullu ikiuinissamik pisussaaffilerneqarnissaat periarfissinneqassaaq. Matumani ilaatigut pineqarput Ilangaaserivinnut akileraartarnermullu oqartussaasut, politiit, mittarfeqarfiit umiarsualivinnullu oqartussaasut, Nakorsaaneqarfik allallu.

Peqqinnissaqarfik allatut ajornartumik peqqinnissakkut sullissinernut pingaarnersiuisarnernik allangortitsisariaqassaaq, tamatumalu saniatigut oqimaatsorsortinneqarsinnaassalluni, soorlu sulisunik amigaateqarnikkut.

Tamatuma saniatigut kommunit killilersuinernik sunnerneqartassapput, soorlu piffissami aalajangersimasumi pisortat timersortarfiutaasa, atuarfiit, ulluunerani paaqqinnittarfiit aamma ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit il.il. matusarnerisigut, soorluttaarlu kommunit pisut tunngavigalugit innuttaasut tunillatsissimasut aneqqusaajunnaarnerannut ininut ikiuunnissaannut peqquneqarsinnaassallutik.

Kiisalu ilinniarfinni atuartitsisarnerit angalanernut killilersuinernik piffissamilu aalajangersimasumi matusisarnernik sunnerneqarsinnaassapput.

4. Inuussutissarsiortunut aningaasarsiornikkut allaffissornikkullu kingunissai

Siunnersuutigineqartoq malillugu iliuuseqartoqassappat tamanna inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut pitsaanngitsumik kinguneqartussaassaaq.

Aningaasaqarnikkut ajortumik sunniutaasussat qanoq annertutiginissaanni qanoq iliuuserineqartoq sakkortutigissanersoq, piffissallu iliuusissat atuinnarnissaannut pisariaqartinneqartup sivisussusissaa apeqqutaassapput.

Siunnersuut suliffimmik inuussutissarsiutaasumik ingerlatsinissamut atugassarititanik allangortitsisinnaavoq nuna nappaalanernik nunarsuarlu tamakkerlugu tunillaassuuttunik eqqugaassappat.

Suliffeqarfiit sillimaniarnissamut piumasaqaatinik aalajangersimasunik eqqortitsinissamik peqquneqarsinnaassapput, soorlu inuit qassit inimi isersimasinnaanerannut killilersuinerit eqqarsaatigalugit. Tamanna sutorniartarfiit nioqqutissanillu pisiniarfiit tuniniaanissaannut sunniuteqarsinnaassaaq killeqartitsilersinnaassalluniluunniit.

Taamatuttaaq eqqiluisaarnissaaq il.il. pillugit malittarisassat immikkut ittut peqqussuteqarfiusut suliffeqarfiit aningaasartuuteqarnerulernerannik kinguneqarsinnaassapput.

Tamatuma saniatigut tikinnissanut killilersuinerit, taakkununga takornariat tikissinnaanerannut killilersuinerit ilanngullugit, takornariartitsisartut isertitaqarniarnerannut sunniuteqarsinnaassapput.

Kiisalu inuussutissarsiutillit ilaannut allaffissornikkut sunniuteqartoqarsinnaassaaq, soorlu nalunaaruteqartussaataitanerit allangortut, oqartussaniit akuersissuteqartoqarnissaanik piumasaqarneq, uppernarsaanissamut pisussaaffiit il.il.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusaannut kingunissai

Siunnersuut inuiaqatigiit nappaatinut tunillaassortunut illersornissaat siunertaralugu saqqummiunneqarpoq, taamaammallu inuit peqqissuunissaanut pingaaruteqartorujussuulluni. Siunnersuut silap pissusaanut avatangiisinullu kinguneqassangilaq.

6. Innuttaasunut kingunerisassat

Siunnersuummi pingaarnertut siunertarineqarput tassaavoq, nunatsinnut nappaatinik tuniluuttunik eqqussuinerup killilersuineq nunatsinnilu nappaatinik tuniluuttunik siaruaattoqarnissaannut pitsaaliuinikkut pinaveersaartitsineq innuttaasut illersorniarlugit. Siunnersuut aalajangersakkanik arlalinnik innuttaasunut ataasiakkaanut annertuumik kinguneqartitsisinnaasunik imaqarpoq.

Tassani inunnut aalajangersimasunut iliuusissatut siunnersuutigineqartut, inuiaqatigiit tungaasigut iliuusissat pillugit aalajangersagassatut siunnersuutit aamma nunatsinni tunillaassuuttunik eqqussuinissamut iliuusissat pillugit siunnersuummiittut ilaat pineqarput. Tassunga atatillugu taaneqarpoq inunnut ataasiakkaanut inuiaqatigiinnullu akuliuttarneq pinngitsaaliinaveersaarnissaq pillugu tunngaviup naleqqiussinerlu pillugu tunngaviup isiginiarnerisigut pisassasoq. Iliuuserineqarsinnaasunut siunnersuutigineqartut pissutsini innuttaasunut annikitsuinnarmik kinguneqartitsisinnaasut innuttaasut illersorneqarnissaannut iliuuserineqartut pisariaqarluinnartutut nalilerneqarpata.

Siunnersuut aqputigalugu eqqartuussivinnut suliassanngortitsineq Kalaallit Nunaanni Eqqartuussisarnermut inatsimmi malittarisassat malillugit periarfissaavoq.

7. Siunnersuutip kingunerisinnaasai pingaarnertit allat

Siunnersuut naalagaaffeqatigiinnermut tunngasunut imaluunniit naalagaaffimmi oqartussaasunut tunngatillugu allannguutinut allanut aallaaviatigut kinguneqassanngilaq. Iliuuseriniakkanik aallartitsineq soorlu umiarsuarnut silaannakkullu angallannermut attaveqarnermut suleqatigiinnermullu allakkullu naalagaaffeqatigiinnermut nunanullu allanut piffissami aalajangersimasumi sunniuteqarsinnaavoq.

8. Pisortanik aamma kattuffinnik il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut ulloq 1. oktober 2021-mi www.naalakkersuisut.gl-imi tusarniaanernut iserfissiaq aqputigalugu, akissuteqarnissamut 29. oktober 2021-mut killilerlugu tamanut ammasumik saqqummiunneqarpoq.

Tusarniaanernut akissutigineqartut oqaaseqaatinik ilaqartut oqaatsit atorneqartut allanngortinnagit oqaatigeqqinneqarput, siunnersuummullu ilanngussami 1-imi pisariaqartitsineq naapertorlugu oqaaseqarfigineqarlutik. Tusarniaanernut akissutigineqartunut oqaaseqaatit equngasumik allanneqarput.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit

§ 1-imut

Nappaatit § 2-mi taaneqartut nunami maani nungusarnerisigut imaluunniit pinaveersaartinnerisigut, siaruarnissaasa eqqunneqarnissaasaluunniit pinngitsoortinnerisigut, siaruatsaalinerisigut killilersimaarnerisigulluunniit inuiaqatigiinnik inunnilluunniit illersuinissaq Inatsisartut inatsisaanni siunertarineqarpoq.

Inuit pineqartut tassaapput inuit kikkulluunniit nunamiittut nunamulluunniit angalarusuttut. Taamaattumik Inatsisartut inatsisaat kikkunnulluunniit nunamiittunut imaluunniit nunatsinnut angalasunut atuuppoq, pineqartut sumi nunaqavissuunersut apeqqutaatinnagit aamma pineqartut nunami maani najugalittut nalunaarsorsimanersut apeqqutaatinnagit.

§ 2-mut

§ 2, imm. 1-imi aalajangersakkami soorluttaaq Inatsisartut inatsisaanni maannamut atuuttumi nappaatit sakkortussusaat aallaavigalugit immikkoortiterisoqarnissaa periarfissaavoq, taamaalilluni nappaat immikkoortuni pingasuni sorlermut atassuteqarnersoq apeqqutaalluni inatsit naapertorlugu il.il. killilersuinerit aallartinneqarsinnaassapput. Taamaalilluni nappaatit tuniluuttartut, inunnut nalinginnaasumik ulorianartut inuiaqatigiinnullu aarlerinartorsiortitsisut immikkoortinneqarput

Nappaatit tuniluuttartut inunnut nalinginnaasumik ulorianartunut inuiaqatigiinnullu aarlerinartorsiortitsisunut tunngatillugu immikkoortunut sorlernut atassuteqarnersut nalunaarutikkut allattorsimaffittut aalajangersarneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq, imm. 5 aamma 6 takukkit.

Aalajangersagaq malillugu kinguaassiutitigut nappaatit Inatsisartut inatsisaanni ilaatinneqanngillat.

Nappaat tuniluuttartooq

, § 2, imm. 2 naapertorlugu nappaat tuniluuttartooq tassaavoq nappaat imaluunniit peqqissutsikkut atugarisaq, tappiorannartunit nappaateqalersitsisartuniillu allanit, inunnit, inunnut imaluunniit inuit akornanni tunillaassuussinnaasumit pilersartooq.

Peqqissutsikkut atugarisamik inuup tunillatsissimasup nappaammik erseqqissumik ersiuteqarani tunillannartumik timimiittoqarsinnaanera pineqarpoq.

Nappaat peqqissutsikkulluunniit atugarisaq tappiorannartunit tunillannartuniilluunniit allaniit pissuteqarsinnaavoq.

Tappiorannartut tassaapput uumassusillit, sananeqaammik ataatsimik arlaqanngitsunilluunniit sannaqartartut, isiinnarmik takuneqarsinnaanngitsut ilaatigullu virusinik, bakterianik, miluuttunik (parasit) svampinillu ilallit ataatsimut taaguutaat.

Tunillaassuunnerit nappaatillu tappiorannartutiguinnaanngitsoq siaruarsinnaaneri taaguutit "tuniluussinnaasut allat" atornerisigut qulakkeerneqarpoq. Assersuutigalugu miluuttut aalajangersimasut (soorlu kilaat) tappiorannartuunngillat isaannarmik takuneqarsinnaammata, taamaakkaluartoq nappaatip qanoq ittuunera, tunillaassuussinnaanera il.il. eqqarsaatigalugit nappaatit tuniluuttartut allatulli isigineqartariaqarpoq, taamaattumillu Nunatta Nakorsaaneqarfiata erseqqinnerusumik aalajangersagaa naapertorlugu Inatsisartut inatsisaanni ilaatinneqartariaqarpoq.

Inummiit inummut aammalu inuit akornanni tunillaassuuttoqarsinnaanerata kingunerisaanik, nappaat inuit akornanni atuussinnaanera, taamaattorli tunillaassuunneq inummiit allamiit inummut allamut uumasumulluunniit, uumasumiit (inummiit uumasumut uumasumiilluunniit inummut tuniluussinnaasooq) inummut imaluunniit avatangiiserisamiit inummut siaruarsinnaanera nappaatip inatsimmi ilaatinneqarnissaanut piumasaqaataavoq.

Assersuutigalugu nappaatit tuniluussinnaasut, maannakkut nappaatit inunnut nalinginnaasumik ulorianartutut inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisutut taaneqarsinnaanngikkallartut ilaatigut tassaasinnaapput kilaat, bakterianit aseruuttoortitsisinnaasunit (streptokokker) toqqusaarlunneq, bakterianit aseruuttoortitsisinnaasunit (pneumokokker) puakkut aseruuttoorneq, ammikkut svamperneq kiisalu ukiup qanoq ilinerani nuallunneq.

Nappaat inunnut nalinginnaasumik ulorianartooq

Nappaat inunnut nalinginnaasumik ulorianartooq tassaavoq, nappaat tuniluuttartooq, annertunerusumik tunillaassorsinnaasooq, annertuumik toqqutaasartooq imaluunniit ulorianartumik ataavartumilluunniit ajoqusiisinnaasooq, *aammalu* piffissami sivisuumi katsorsarneqarnermik, napparsimalluni takkutinnngitsoornermik imaluunniit piginnaanngorsaanermik kinguneqarsinnaasooq, inuit peqqissusaannut annertuumik ulorianartorsiortitsisumik siaruarujussuarsinnaasooq, imaluunniit sunnuteqarluartumik pinaveersaartitsisoqannginnera katsorsaasoqannginneraluunniit pissutigalugu annertuumik kingunerlutsitsisinnaasooq.

Nappaat inunnut nalinginnaasumik ulorianartooq nappaat tuniluuttartuusooq § 2, imm. 3-mi aalajangersakkami siullertut aalajangerneqarpoq.

Aalajangersagaaq aamma isumaqarpoq, nappaat tuniluuttartooq annertunerusumik tunillaassuussinnaasooq imaluunniit annertuumik toqqutaasartooq imaluunniit ulorianartumik ataavartumilluunniit ajoqusiisinnaasooq.

Taakkua saniatigut nappaat piffissami sivisuumi katsorsarneqarnermik, napparsimalluni takkutinnngitsoornermik imaluunniit piginnaanngorsaanermik kinguneqarsinnaanera

imaluunniit, inuit peqqissusaannut annertuumik ulorianartorsiortitsisumik siaruarujussuarsinnaanera, imaluunniit sunniuteqarluartumik pinaveersaartitsisoqannginnera katsorsaasoqannginneraluunniit pissutigalugu nappaatip annertuumik kingunipilutsisisinnaaneranut peqqutaaqataasinnaapput .

Nappaatinut inunnut nalinginnaasumik ulorianartunut assersuutitut taaneqarsinnaapput meningitissi (qaratsap ameraasaatigut aseruuttoorneq), pualluut TB, pesti (nappaassuaq), ebola, kuppit aammalu anersaartorniarnikkut nappaateqartitsisoq SARS. Corona virusimik nappaat (covid-19) nappaatit inunnut nalinginnaasumik ulorianartut ilagaat.

Nappaat inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisoq

§ 2, imm. 4-mi siunnersuutigineqartumi nappaat inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisoq tassaavoq, nappaat inunnut nalinginnaasumik ulorianartuq, siaruarnermigut inuiaqatigiinni pingaaruteqarluinnartunut sakkortuumik ajoqusiisinnaasoq imaluunniit ajoquseeratarsinnaasoq.

Nappaat inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisoq nappaatinut tuniluuttartunut inunnuluunniit nalinginnaasumik ulorianartunut sanilliullugu sumut inississallugu ajornakusoorneruvoq. Nappaatinik immikkoortiterinermi nappaatip toqutaasinnaassusaanik inummulluunniit kingunerisinnaasaanik peqqissutsikkut ilisimasat tunngavigalugit nalilersuineq kisiat tunngavigineqarneq ajorpoq, nappaatilli inuiaqatigiinnut kingunerisassaanik ajoqusiisumilluunniit kingunerisinnaasaanik politikikkut nalilersuineq aamma tunngavigineqartarpoq.

Nappaatit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisutut assersuutitut taaneqarsinnaasut tassaapput pesti (nappaassuaq), kuppit, SARS aamma Corona virusimik nappaat (Covid-19).

Nappaatinik immikkoortiterineq

Iliuutsit siunnersuutigineqartut sorliit atorineqarnissaannut tunngatillugu immikkoortiterinerit pingaaruteqassapput:

Nappaatinut tuniluussinnaasunut tunngatillugu Inatsisartut inatsisaanni nalunaartussaataaneq pillugu malittarisassat ingammik atuuttuussapput.

Nappaat inunnut nalinginnaasumik ulorianartuq nappaatitut tuniluussinnaasutut aamma immikkoortinneqarnissaa siunnersuutigineqarmat, nalunaartussaataaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni malittarisassat nappaatinut inunnut nalinginnaasumik ulorianartunut aamma atuutissapput.

Inatsisartut inatsisaanni suliniutit amerlanerusut nappaatinut inunnut nalinginnaasumik ulorianartunut tunngatillugu atorineqarsinnaapput, tassunga ilanngullugit inunnut ataasiakkaanut pineqaatissiisutit inuiaqatigiinnilu pineqaatissiisarnerit ataasiakkaat.

Kapitali 3-mi inunnut ataasiakkaanut pineqaatissiisarnermut tunngatillugu Nunatta Nakorsaaneqarfiata, suliniutissat peqqissutsikkut ilisimasat tunngavigalugit nalilersuineq malillugu atorneqarsinnaassanersut aalajangissavaa.

Kapitali 3-mi aalajangersakkat nappaatinut inunnut nalinginnaasumik ulorianartunut aamma nappaatinut inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisunut atuussinnaapput.

Naalackersuisut nappaatit sorliit imm. 2-mi 3-milu ilaatinneqassanersut pillugit Nunatta Nakorsaaneqarfianit inassuteqartoqarneratigut § 2, imm. 5-imi oqaaseqatigiit siulliit naapertorlugit malittarisassanik aalajangersaassapput.

Nunatta Nakorsaaneqarfiata peqqissutsikkut ilisimasani tunngavigalugit, nappaatit sorliit nappaatit tuniluussinnaasut immikkoortinneqassanersut nappaatillu sorliit nappaatit inunnut nalinginnaasumik ulorianartutut immikkoortinneqassanersut Naalackersuisunut inassutigissavaa.

Nappaatinik tuniluussinnaasunik aamma nappaatinik inunnut nalinginnaasumik ulorianartunik immikkoortiterineq, ilaatigut nappaatip toqutaasinnaaneranik, tuniluussinnaassusaanik il.il. peqqissutsikkut ilisimasatigut nalilersuinerit tunngavigalugit pissaaq.

Immikkoortiterineq assersuutigalugu nappaatip ineriartornera, nappaatip ilisimatusarfigineqarnera, pinaveersaartitsinermi katsorsaanermilu periaatsit atortullu ineriartortinneqarneri, tassunga ilanngullugit nakorsaatit ineriartortinneqarneri, inuiaqatigiinni tunillanneqarsinnaanngissuseq il.il. ilutigalugit ingerlaavartumik allanngortinneqarsinnaasassaaq.

Imm. 4-mi nappaatit sorliit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisunut tunngatillugu Naalackersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaasut § 2, imm. 6-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Aalajangersagaq naapertorlugu nappaatinik immikkoortiterineq Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunersioqatigalugu pissaaq. Nappaat nalinginnaasumik uloriarnartoq Naalackersuisunit inuiaqatigiinnut aarlerinaateqartutut aalajangiiffigineqannginnerani Nunatta Nakorsaaneqarfianit naliliiffigineqaqqaarsimanissaa piumasqaataavoq.

Taamaaliornikkutaaq nappaatip inuiaqatigiinnut kingunerluutigisinnaasaanik nalilersuinissamut akisussaaffik naalackersuinermit inissinneqarnissaa qulakkeerneqassaaq.

Nappaat inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisutut isigineqarunnaassaaq nappaatip inuiaqatigiinni pingaaruteqarluinnartunut sakkortuumik ajoqusiisinnaajunnaarnera paasinarsippat, imaluunniit nappaatip inuiaqatigiinni pingaaruteqarluinnartunut sakkortuumik ajoqusiisinnaanerata aarlerinassuseerussimanera paasinarsippat.

§ 2, imm. 7-imi siunnersuutigineqarpoq kinguaassiutitigut nappaatit inatsisartut inatsisaanni ilaatinneqassanngitsut. Kinguaassiutitigut nappaatit nappaatinut tunillaassortunut, Inatsisartut inatsisaanni pineqartunut sanilliullugit atoqatigiinnikkut taamaallaat tuniluuttarneri tunngavilersuutigineqarpoq.

Taamaammat innuttaasoq taassumalu pissusilersorneri aallaaviatigut tassaapput kinguaassiutitigut nappaatinik tunillatsinnissamut illersuilluernerpaasut.

§ 2, imm. 8, naapertorlugu Naalakkersuisut meeqqerivinni paaqqinnittarfinnilu nappaatinik tuniluuttunut tunngatillugu, atuarfinnilu paaqqinnittarfinnilu immikkut ittumik tuniluutilersinnaasunut aarlerinartoqartillugu malittarisassaliorsinnaatitaapput. Aalajangersakkap nappaatit tuniluussinnaasut Nunatta Nakorsaaneqarfianut nalunaarutigineqarsinnaanissaannut malittarisassaliornissamut periarfissiivoq, malittarisassat soorlu, meeqqat nappaammik tuniluuttunik atuisut atuarfimmuq iseqqusaannginnerat, imaluunniit atuarfimmi nappaammik tuniluuttumik peqalersoqartillugu tuniluunnerulersinnaaneranillu aarlerinartoqartillugu, atuarfiup piffissami aalajangersimasumi matusinnaanera.

§ 3-mut

Nunamut tamarmut atuuttussamik Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuarmik pilersitsisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuup suliassai tassaapput, qinnuiginnittoqarneratigut imaluunniit nammeneq ingerlatsinermigut suliniutissanik, nappaatit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsioqarnerat, imaluunniit nappaatit inunnut nalinginnaasumik navianartut iliuuseqarfigineqannginnerasigut inuiaqatigiinnut aarlerinartorsioqarnerat, nuna tamakkerlugu iliuuseqarfiginissaannut attuumassutilinnik Naalakkersuisunut siunnersuuteqartarnissaq. Ataatsimiititaliarsuup matumani Naalakkersuisut inatsit manna naapertorlugu malittarisassanik aalajangersaassasut imaluunniit malittarisassanik aalajangersarneqareernikunik allanngortitsissasut atuukkunnaarsitsissasulluunniit inassuteqarfiginissaavai.

Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuup tuniluunnerup ineriartornera pissutsillu allat attuumassutilit ingerlaavartumik nalilersortassavai tamannalu tunuliaqutaralugu suliniutit aallartitat naammannersut, atorunnaarsinneqassanersut, sivitsorneqassanersut iliuuseqarfigineqassanersulluunniit pillugit Naalakkersuisunut inassuteqartassalluni.

Taamaattumik ataatsimiititaliarsuup tunillaassuunnermik pinaveersaartitsinermik suliniutit, peqqinnissakkut upalungaarsimaneq, nappaatinik tunillaassortunik paasiniaaneq nakkutiginninnerlu pillugit ilisimasat taamaallaat piginagit, aammali inatsit naapertorlugit suliniutinik aallartinneqartunik inuiaqatigiit aningaasaqarnerisigut tunngavissat suliniutillu taama ittut kingunerisassai pillugit ilisimasat pigissagai pisariaqarpoq.

Naggasiutigalugu ataatsimiititaliarsuup iliuuseqapallassinnaanissaa pingaaruteqarpoq, taamaammat naalakkersuisutut aalajangiisinnaassuseqarluni ingerlaannartumik

inississinnaanissaq pisariaqarpoq, soorlutaaq aalajangiinerit aaqqissuussaanermut inuiaqatigiinnullu tamanut ingerlateqqinneqapallassinnaanissaat pingaaruteqarlunnartoq.

Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq naalackersuisoqarfinnut oqartussanullu il.il. sinniisunik, peqqissutsimut tunngatillugu ilisimasalinnik aamma inuiaqatigiinnut aningaasaqarnermullu ilisimasalinnik katitigaassasoq aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq.

Matumani suliassat ataatsimiititaliap aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq naapertorlugu isumagiумаagai eqqarsaatigineqassapput.

Imm. 2 naapertorlugu Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuarmiittut nappaatit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisut imaluunniit nappaatit inunnut nalinginnaasumik navianartut iliuuseqarfigineqannginnerasigut inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisinnaasorineqartut nuna tamakkerlugu iliuuseqarfigineqarnissaannut atatillugu katersuuttassapput. Taamaattumik ataatsimiititaliarsuaq aalajangersimasunik iliuuseqarnissamut atatillugu suliaqartartussaq matumani pineqarpoq.

Taamaattorli Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq ukiumut ataasiarluni ataatsimiittarpoq, ilaatigut ilaasortat nutaat ataatsimiititaliap sulinera pillugu ilisimatinneqarsinnaaniassammata.

Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuup inuttalersornera imm. 3-mi ersippoq. Imm. 8 naapertorlugu Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmi Naalackersuisoqarfimmi pisortaq Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuarmut siulittaasuvoq. Ilaasortat ilaat suliassaqarfinnut, pisumi ajornartoorfiusumi iliuuseqapallattariaqarsinnaasunut; tassa peqqinnissaqarfimmut, umiarsualivinnut timmisartoqarfinnullu, inuussutissarsiutinut, ilinniarfinnut, atuarfinnut ulluuneranilu paaqqinnittarfinnut kiisalu aningaasaqarnermut suliassaqarfimmut sinniisuussapput.

Nunatta Nakorsaanera aamma Peqqinnissaqarfimmi pisortaaneq peqqissutsikkut ilisimasaqartuussapput. Taamatuttaaq kommunit Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuarmi sinniisoqarnissaat siunertarinqartumut pitsaasuussasoq isumaqarfigineqarpoq, suliniutini amerlanerusuni kommunit ilisimasaat suleqataanissaallu pisariaqartinneqartussaammata.

Unioqqutitsisoqarnerani pineqaatissiinissamut periarfissaqarpoq, tamannalu politiinut attuumassutilinnik suliassaqartarpoq. Taamaattumik Politiit pisortaata Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuarmut ilaasortaanissaa pissusissamisoorsorineqarpoq.

Imm. 4 aamma 5 naapertorlugit kommunit ataatsimoortumik ilaasortassamik innersuussissapput. Isumaqatigiinningsuteqarpat kommunit ataasiakkaat ataatsimik

innersuussissapput, tamatumalu kingorna kommunit innersuussaak akornanni Naalakkersuisut ilaasortassamik toqqaassallutik.

Kommunit sinnerlugit ilaasortaasoq kommunalbestyrelsimut ilaasortaaqqusaanngilaq. Ilaasortaak kommunalbestyrelsimut ataatsimit imaluunniit arlalinniit qinnuiginnittoqarneratigut ilaasortamik nutaamik toqqaasoqarnissaanut inassuteqartoqarnissaanulluunniit imaluunniit ilaasortap nammineq kissaatini malillugu ilaasortaajunnaarnissaata tungaanut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuarmi ilaasortaaginnassaaq.

Imm. 6-imi aalajangersarneqarpoq, Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuarmi ilaasortaak ilaasortaak sinniisuminik peqataatitaqarsinnaasoq. Ilaasortap sinniisussaminik nammineq toqqaassaaq.

Imm. 7 naapertorlugu Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq ataatsimiinnertut peqataasussamik allanik attuumassutilinnik qaaqqusisinnaavoq.

Imm. 9-mi aalajangersarneqarpoq Nunatta Nakorsaaneqarfiata tuniluunnerup siaruarnerata ineriartornera il.il. pillugit paasissutissaatai taakkualu aallaavigalugit peqqissutsikkut ilisimasat tunngavigalugit naliliineri Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuup Naalakkersuisunut siunnersuineranut inassuteqarneranullu tunngaviliissasut.

Taamaammatt Nunatta Nakorsaaneqarfianit nappaatip siaruarnerata ineriartornera il.il. pillugit paasissutissat kiisalu peqqissutsikkut ilisimasat tunngavigalugit tamatumanna nalilersuinerit Naalakkersuisunut siunnersuinermut inassuteqarnermullu tunngavinni takuneqarsinnaassaasut siunnersuutigineqarpoq.

Tamanna isumaliuutersuutit aqutissiuussinerillu, Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuup Naalakkersuisunut siunnersuineranut inassuteqarneranullu tunngaviusut erseqqinnerunissaannut iluaqutaassaaq.

§ 4-mut

Pisortani oqartussat tamarmik Naalakkersuisut pisussaaffimminnik ingerlatsiniarnerannut taakkulu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu piginnaatinneqarnerannik suliaqarnerannut ikiunnissamik pisussaaffeqarnerat imm. 1-imi aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Aalajangersakkami oqartussat Naalakkersuisut ataanniittut kiisalu kommunit ataaniittut ilaatinneqarput.

Kommunimi oqartussat tamarmik, tassunga ilanngullugit kommunit suleqatigiiffii kiisalu najukkani oqartussat nammineerlutik oqartussaassusillit aalajangersakkami ilaatinneqarput.

Naalagaaffimmi oqartussaasut imaluunniit nunani allani oqartussaasut, assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni allaffillit aalajangersakkami ilaatinneqanngillat.

Taamaaqataamik aalajangersagaq Inatsisartunut taakkunungaluunniit atassutilinnut, soorlu Inatsisartut Ombudsmandiannut atuutinngilaq,

Aalajangersagaq naapertorlugu pisussaaffimmi siullertut ilitsersuineq ilaassaaq. Taamaaliornikkut oqartussat inatsit naapertorlugit suliaassanik isumaginnittut oqartussanut allanut assersuutigalugu suliaasaqarfimmi immikkut ilisimasalinnut imaluunniit pisuni immikkut ittuni iliuuseqarnermik misilittagalinnut pisup taama ittuq qanoq iliuuseqarfigineqarsinnaaneranut tunngatillugu ilitsersoqqusinnaanissaat qulakkeerneqassaaq. Ikiuunnissaq pisussaaffimmi aamma ilaassaaq. Ikiuunnermi Naalackersuisut aalajangigaannik ingerlatsinissamut, naammassinninnissamut piviusunngortitsinissamullu suliaassanik ikiuunnissaq pineqarpoq. Pisussaaffimmi assersuutigalugu sumiiffinnik matusinissamik aalajangiiniarnermut, assersuutigalugu qatserisartoqarfiit sulisunik, sakkunik atortunillu atugassiinerisigut ikiuunnissaq ilaassaaq.

Pisussaaffimmi siunnersuutigineqartumi aallaaviatigut pisortani oqartussat ilaatinneqarput, tassunga ilanngullugit aalajangiisartut aamma siunnersuisooqatigiit. Taamaattorli suleqatigiiffiit namminersortut, ingerlatseqatigiiffiit inatsisitigullu pisinnaatitaasut pisussaataasullu aamma taamannak pisussaaffilerneqarsinnaapput, imm. 2 takuuk.

Taakku saniatigut namminersortut pisuni immikkut ittuni oqartussat suliaasaasa ilaannut aamma ikiuussinnaasut imm. 2-mi aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Oqartussat suliaasaattut siunnersuullu naapertorlugu namminersortut ikiorsiissutigisinnaasaattut assersuutigineqarsinnaapput nunaqarfiit akornanni pisarialinnik angallasserit. Pisuni taama ittuni naalackersuisoqarfiit attuumassutillit aqutsinerisa akisussaanerisalu ataaniissapput.

§ 5-imut

§ 5. imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq kommunalbestyrelsit nappaatit inunnt nalinginnaasumik ulorianartut inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsioertitsisut siaruarnissaannik pinaveersaartitsiniarlutik siaruanginnissaallu qulakkeerniarlugu iliuuseqassasut, matumani nappaatit taamaattut pinaveersaartinnissaannut iliuuseqarfiginissaannullu pilersaarusiussasut pineqaatissiinermilu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu aalajangersarneqartunik imaluunniit matumani pineqartut naapertorlugit aalajangersarneqartunik suliaqarnermik ikiutissasut.

Tassa imaappoq, assersuutigalugu kommunalbestyrelsit nappaatip tunillaassuunnissaata pinaveersaartinneqarnissaa siunertaralugu utoqqaat illuani najugaqartoq - pisariaqarpat - najugaqartunit allanit immikkoortinneqarsinnaanissaa qulakkeerniarlugu inissiivinnik pisariaqartunik isumaginnissasut.

§ 6-imut

§ 6, imm. 1-mi siunnersuutigineqarpoq, mattusimanissaq nammineq angerlarsimaffigisami pisinnaangippat inissiivimmi naleqquttumi mattusimanissaq kommunalbestyrelsip qulakkiissagaa.

Unnuinissamut periarfissaqarpat pisariaqartitallu tunngaviusut tamarmik, tassunga ilanngullugit nerisassat imeruersaatillu pissarsiarineqarsinnaappata inissiivik mattusimanissamut naleqquttuussaaq. Aamma ilaatigut napparsimaviusinnaapput akunnittarfiusinnaallutilluunniit.

Tamanna ilaatigut innuttaasunut atuuppoq, inissakitsumi imaluunniit pitsaanerpaamik ininik agguarsimasoqanngitsuni inuppassuarnik inoquteqartuni, aamma innuttaasunut allamik allanilluunniit inoquteqartunut, tunillatsisimasup oqartussat angerlarsimaffimmi mattusimanissamut innersuussutaat malillugit suleqatiginninnissaminnut ajornartorsiuteqartunut, assersuutigalugu inuuniarnermi ajornartorsiuteqarneq imaluunniit paasinnittaatsikkut piginnaasakillisisimaneq pissutigalugu tunillatsinnissamut ulorianartorsiorneq annertunerulersarmat. Kiisalu innuttaasunut inummik imaluunniit inunnik arlalinnik ulorianartorsiortunik inoquteqartunut, taakku naapertuuttumik mattusimatinneqarnissaasa qulakkeernissaat ajornakusoortunut atuuppoq.

Erseqqissaatigineqassaaq, aalajangersagaq manna kommunalbestyrelsit nalinginnaasumik ingerlaavartumillu inissiivinnik pilersitsinissaannut akisussaaffiliinngimmat, akisussaaffillu kommunalbestyrelsit pisuni tamanna pillugu malittarisassiorsimasunut taamaallaat atuummat. Taamaalilluni malittarisassanik pisumut aalajangersimasumut tunngasunik atuutilersitsinissaq pisussaaffeqalernissamut piumasaqaataassaaq.

Imm. 1 malillugu kommunalbestyrelsip akisussaaffii pillugit Naalakkersuisut maleruagassanik ersarinnerusunik aalajangersaassasut § 6 imm. 2-kkut siunnersuutigineqarpoq.

Tassunga atatillugu kommunalbestyrelsit piumasaqaatit sorliit atussaneraat, assersuutigalugu pisatsersornermut, eqqiaanermut, eqqiluisaarnissamut, isersinnaanermut, pulaartinut allanut sulisunullu attaveqarnissaq pillugit malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasoqarsinnaavoq. Aamma ilaatigut mattussimaviup, namminersortumit kommunimilluunniit pilersinneqarsimanera ingerlanneqarneraluunniit apeqqutaatinnagu, najoqqutassanik pisumi aalajangersimasumi pisarialinnik malinninnissaa pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasoqarsinnaassaaq.

Naalakkersuisut tamatuma saniatigut imm. 1 naapertorlugu mattusimavinnut innersuussisarnermut piumasaqaatit pillugit, aamma mattussivinniinnerit aamma najugaqarnermi nerisaqarnermut nammineq akiliuteqartarneq pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaassapput.

Pisussaaffiit aalajangersimasut piffissap ingerlanerani ineriartortinneqarumaarput.

Taamaammat tamakkiisumik aalajangiunneqarsinnaanngilaq aalajangersakkami pisussaaffiit

sorliit malinneqassanersut kisianni pisussaaffiliinermi pissutsit tamarmik nappaatit tunillaassortut pinaveersaartinnerannut iliuuseqarfigineqarnerannullu pingaaruteqarsinnaasut ilaatinneqassapput.

§ 7-imut

Aalajangersakkami piunasaqaatit nalinginnaasut kapitali 3-mi iliuutsit atuutilersinneqarnissaanut atuuttut pineqarput.

Kapitalimi tullinnguuttumi iliuutsit peqqissutsikkut ilisimasat tunngavigalugit naliliinermi tunngaveqarput Nunattalu Nakorsaaneqarfianit atuutilersinneqarsinnaallutik. Iliuutsit inunnut ataasiakkaanut tunngapput; taamaakkaluartoq tulliuuttumi nassuiarneqartumi § 8, imm. 5 naapertorlugu inunnut ataasiakkaanut eqimattakkaanut iliuutsit tunngatinneqarsinnaapput.

Pisariaqartitsinermut naleqqiussinermullu tunngaviit aalajangersakkami aalajangersarneqarput.

Pisariaqartuunissaa pillugu piunasaqaat isumaqarpoq pinaveersaartitsiniarluni imaluunniit nappaatip pineqartup siaruatsaaliniarneranut iliuuseqarnissaq pisariaqarpat kapitali tullinnguuttoq malillugu taamaallaat iliuusissanik aalajangiisoqarsinnaasoq.

Piunasaqaat isumaqarportaaq kapitali malillugu aallartitsinissamik iliuuseqarnissaq pillugu aalajangiisoqartinnagu nappaatip pineqartup pinaveersaartinnissaanut imaluunniit siaruatsaalinnissaanut iliuusissat qanoq pisariaqartiginerat pillugit nalilersuisoqqaassasoq. Iliuusissaq pisariaqartutut nalilerneqanngippat tamanna aallartinneqarnaniluunniit attanneqassanngilaq.

Naleqqiussineq pillugu tunngavik isumaqarpoq iliuusissanik aalajangersaanermi iliuusissatut tunngavilersuutigineqartunut atatillugu iliuusissat naleqquttuunerannik nalilersuisoqassasoq. Tamanna aamma killilersuinerit allat il.il. Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkat allat malillugit aalajangersarneqarsimasut eqqarsaatigalugit isigineqassaaq.

Iliuserineqartoq akuliuffiunnginnerpaaq qajassuussinerpaarlut atorineqassaaq, tamanna siunertarineqartup anguniarnissaanut naammassappat.

Taamaasilluni killiliinernik akuliuffiunnginnerusunik aalajangersaanissaq erseqqissumik naammappat inerteqqummik aalajangersaasoqarsinnaassanngilaq.

Aalajangersakkami iliuuseq akuliuffiunnginnerusup atorineqarnissaa qulakkeerneqassaaq siunertaq anguneqarsinnaappat. Tamanna isumaqarpoq iliuutsip siunertaata angunissaanut iliuutsit akuliuffiunerusut atuutilersinneqannginneranni iliuutsit akuliuffiunnginnerit naammannersut misissorneqassasut.

§ 7, imm. 2-mi iliuutsip attanneqarnissaa pisariaqarunnaarpat iliuutsit atorunnaarsinneqassasut aalajangersarneqarpoq.

Aammattaaq tamatumunnga tunngavissaaruppat, assersuutigalugu iliuuseqarnissamut tunngavissiisumik nappaatip pineqartup aarlerinartutut nalilerneqarnera tunngavissaaruppat

aalajangersakktat siunnersuutigineqartut malillugit killilersuinerit inerteqquteqarnerilluunniit attanneqarsinnaassanngillat.

Erseqqissarneqassaaq nappaatinik tunillaassortunik pinaveersaartitsinerup akiuiniarnerullu nalorninermut siumullu oqaatigineqarsinnaanngitsunut atassuteqarnera aammalu inuit inuiaqatigiillu illersornissaat anguniarlugu mianersornissamut tunngavik aallaavigalugu iliuutsit sunniutaannik uppersarsaatitaqanngitsunik ilisimasaqarfigineqanngitsunillu iliuusissanik aalajangersaasoqarsinnaanissaannut piunasaqaatinit killilerneqassanngitsoq. Mianersornissamut tunngaviup kingunerisaanik, ilisimatuussutsikkut ilisimasat pissarsiarineqarsinnaasut aarlerinassutsimik tamakkiisumik nalilersuinissamut periarfissaqartitsinngippata, innuttaasunut inuiaqatigiinnullu peqqissutsitigut illersuinissarlu eqqarsaatigalugit mianerisassat illuatungaaniilu innuttaasut pisinnaatitaaffii eqqarsaatigalugit mianerisassat oqimaaqatigiissarneqassapput.

Assersuutigalugu imatut pisoqarsinnaavoq, nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisup variantia nutaaq, tunillaassuutiasupilussuaq toqunartorlu pillugu ilisimasakinneq pissutigalugu kiffaanngissusiiiaalluni killilersuisoqalerneq variantillu pissusai erseqqinnerusumik nassuiarneqarneranni tamatuma pisariaqarsimanngikkaluarneranik kingorna paasisimasaqalerneq.

§ 8-mut

§ 8, imm. 1 malillugu §§ 9, 10, 11 aamma 13, imm. 1 aamma 2 malillugit inunnut ataasiakkaanut iliuutsinik aallartitsisinnaavoq, nappaat inunnut nalinginnaasumik ulorianartorsiortitsisoq imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisoq pinaveersaartinniarlugu siaruatsaaliniarluguluunniit.

Siunnersuut malillugu Naalakkersuisut Nunatta Nakorsaaneqarfianit inassuteqartoqarneratigut inunnut ataasiakkaanut eqimattakkaanut nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisumik napparsimasunut imaluunniit nappaammik taama ittumik tunillatsissimasorisanut iliuutsinik siusinnerusukkut allaaserineqartunik aallartitsisinnaaneq pillugu malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

Aalajangersagaq atorlugu inunnut ataasiakkaanut eqimattakkaanut inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisumik napparsimasoq imaluunniit nappaammik taama ittumik tunillatsissimasorisaq iliuusissanik aallartitsinissamut, nappaatip pinaveersaartitsinissaanut siaruatsaalinnissaanulluunniit pisariaqartitsisoqassappat malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Eqimattat ima paasineqassapput, inuit marluk arlallilluunniit assersuutigalugu, sumiiffimmi ataatsimoorsimasut, pisumi ataatsimi peqataasimasut imaluunniit suliffimmi suleqatigiissimasut.

Inunnut ataasiakkaanut eqimattakkaanut malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq taamaallaat eqimattat taakku inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisumik napparsimappata imaluunniit nappaammik taama ittumik tunillatsissimasorineqarpata.

Kapitali malillugu iliuusissanik aallartitsinissamut aalajangiinnnginnermi - nappaat pineqartup pinaveersaartinnissaanut siaruatsaalinissaanulluunniit qanoq iliuusissat pisariaqartiginersut - naapertuunnersulluunniit nalilersorneqaqqaassapput.

Iliuusissat pisariaqarnersut nalilersorneqarneranni ilaatigut nappaatip suussusaa tuniluussinnaassusaalu eqqarsaatigineqassapput.

Iliuusissat pisariaqanngippata naapertuutinngippatalu aallartinneqarsinnaassanngillat.

§ 8, imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq Nunatta Nakorsaaneqarfiata kapitali matumani pineqartoq malillugu iliuitsinik peqqussuteqannginnermini iliuuseqarfigineqartussatut eqqarsaatigineqartoq iliuuseqarnerup naammassinissaanut suleqataanissaanik piumaffigissagaa.

Tassa imaappoq iliuusissaq aallartitsinnagu attatsinnagulu kajumissutsimik suleqataarusunnersoq *qulakkeerneqartuaannassaaq*.

Kajumissutsimik suleqataasitsinissamut kajumissaarineq ilaatigut innuttaasunut aalajangersimasunut paasissutissiinermik kajumissaarinermillu ilaqarsinnaavoq. Kajumissutsimik suleqataasitsinissamut kajumissaarineq oqaasiinnakkut allakkatigulluunniit pisinnaavoq.

§ 8, imm. 3-mi inuit iliuuseqarfigineqartussatut eqqarsaatigineqartut tassaapput, paaqqinnittarfimmi, katsorsaavimmi assigisaaniluunniit najugaqartut najugaqarallartunulluunniit. Taamak pisoqartillugu Nunatta Nakorsaaneqarfiata paaqqinnittarfik katsorsaavilluunniit qinnuigissavaa inuk aalajangersimasoq kajumissutsiminik suleqataanissaanut kajumissaqqullugu.

Tamanna isumaqarpoq paaqqinnittarfinni, najugaqarfissatut neqeroorutini assigisaanilu iliuuseq naammassineqassappat, sulisut, assersuutigalugu misissuisoqartillugu inuup kajumissutsiminnik suleqataanissaanik kajumissaassavaat.

§ 8, imm. 4-mi siunnersuutigineqarportaaq Nunatta Nakorsaaneqarfiata paaqqinnittarfik qinnuigissagaa peqqussutit naammassineqarnissaat qulakkeeqqullugit.

Tamanna isumaqarpoq, iliuuseqarneq paaqqinnittarfimmi, najugaqarfissatut neqeroorummi assigisaanilu pissappata sulisut - najugaqartut kajumissutsiminnik suleqataanissaanut kajumissaareerlugit - iliuusissat naammassineqarnissaat isumagissagaa.

Nunatta Nakorsaaneqarfia § 16 malillugu paaqqinnittarfimmit katsorsaavimmiilluunniit Nunatta Nakorsaaneqarfiata iliuitsip naammassinissaanik qinnuigisimasaanit qinnuiginnittoqartillugu, iliuitsip taama ittup naammassinissaa attannissaalu siunertaralugit

inummut iliuseqarfigineqartussamut pissaanermik atuisoqarsinnaaneramik, tassa timikkut aalaakkiisinnaanermik, uninngatitsisinnaanermik utertitsisinnaanermillu imaluunniit ininik pineqartup sumiiffigisaani parnaarsisinnaanermik aalajangersinnaavoq.

Inuk nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartorsiortitsisumik imaluunniit nappaat inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik napparsimassaaq, nappaat peqqissaanermik suliaqartumit uppersarneqarpat. Tamanna assersuutigalugu nakorsamit misissorneqarnikkut pisinnaavoq.

Inuk nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartorsiortitsisumik imaluunniit nappaat inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik tunillatsissimasorineqassaaq, , inuk assersuutigalugu nappaateqarneramik ersiuteqarpat.

Taakku saniatigut inuup nunami nunaniluunniit allani najugaqarfigisimasani najugarisaminiluunniit tuniluuffiusimappat tunillatsissimasorineqarsinnaavoq. Aamma taamaassaaq inuk inummik tunillatsissimasutut paasineqartumik imaluunniit sumiiffimmi tuniluuffiusumiissimasunik peqateqarsimappat allatulluunniit attaveqarsimappat. Tunillaassuinerup annertuutut qaqugukkut isigineqarnissaanut nappaammik nalilersueqqissaarneq tunngavigineqassaaq.

§ 9-mut

§ 9-mi siunnersuutigineqarpoq Nunatta Nakorsaaneqarfiata inuit, nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnuunniit aarlerinartorsiortitsisumik napparsimasut imaluunniit nappaammik taama ittumik tunillatsissimasorisat peqqissaanermik suliaqartumit misissortinnissaannik piumaffigisinnaagai.

Inuk nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnuunniit aarlerinartorsiortitsisumik napparsimasinnaavoq, nappaat peqqinnissaqarfimmi sulisumit suussusersineqarpat. Tamanna assersuutigalugu nakorsamit misissorneqarnikkut pisinnaavoq.

Inuk nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik imaluunniit nappaammik inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik *napparsimasorineqassaaq* , inuk assersuutigalugu nappaateqarneramik ersiuteqarpat.

Tamatuma saniatigut inuup nunatsinni nunattalu avataani siusinnerusukkut maannakkulluunniit najugarisimasaata inuup tunillatsissimasutut naatsorsuuteqarfigineranut aallaaviusinnaavoq.

Aamma taamaassaaq inuk inummik tunillatsissimasutut paasineqartumik imaluunniit sumiiffimmi tuniluuffiusumiissimasumik peqateqarsimappat allatulluunniit attaveqarsimappat.

Tunillaassuinerup annertuutut qaqugukkut isigineqarnissaanut nappaammik nalilersueqqissaarneq tunngavigineqassaaq.

Misissuinermit ilaatigut inuit, nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisumik tunillatsissimasorisat nakorsamit misissortissinnaapput il.il., taamaasilluni nappaat suussusilerneqarsinnaaniassamat. Taamaasilluni pisut aalajangersimasut apeqqutaallutik aaversinneq, misissugassamik tigusiffigineqarneq, timip misissorneqarnera il.il. misissuinermit ilaasinnaapput. Misissuineq peqqissaanermik sulianik isumaginnittunit immikkut inatsit naapertorlugu naalagaaffimmit akuerisaasumit aammalu taakkua akisussaaffigisaanik iliuuseqarsinnaasumit ingerlanneqassaaq.

Pisariaqanngitsumik innimiilliornissaq ajoqusiiinnissarlutik pinaveersaartinniarlugit misissuinerup inuk pineqartoq sapinngisamik innimigalugu tamatigut ingerlanneqartarnissaa piumasagaataavoq.

Nappaatit inunnut nalinginnaasumik ulorianartut inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisut pinaveersaartinneqarnissaat siaruatsaalineqarnissaallu taamaallaat pisariaqarpata, tak. § 7, imm. 1. peqqissaanermik suliaqartumit misissortinnissaannik piunaffiginninnissamik aalajangiisoqarsinnaavoq.

§ 10-mut

§ 10-mi siunnersuutigineqarpoq, Nunatta Nakorsaaneqarfiata kinaluunniit nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisumik napparsimasoq imaluunniit nappaammik taama ittumik tunillatsissimasorisaaq napparsimavimmut unitsinneqarnissaannik inissiiivimmulluunniit allamut naleqquttumut piffissami aalajangersimasumi mattusimanissaanik peqqusinnaavaa.

Aalajangersagaq malillugu unitsinneqarneq piffissami aalajangersimasumi pissaaq. Tamanna isumaqarpoq peqqussut ilaatigut iliuitsip qaqugu aallartinneqarnissaa aamma qanoq sivistutisumik attanneqarnissaa pillugit paasissutissanik imaqassasoq.

Peqqussutip sivistussusissaanut pissutsit, peqqussuteqarnermut tunngaviusut, uani assersuutigalugu nappaatip suunera, tunillatsinnissamullu ulorianartorsiorneq pillugu nalilersueqqissaarnerit apeqqutaassapput.

Aalajangersakkatigut inuk nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisumik napparsimasoq imaluunniit nappaammik taama ittumik tunillatsissimasorisaaq imminut unitsinnissaanik peqquneqarsinnaavoq. Inuk nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisumik napparsimasinnaavoq, nappaat peqqinnissaqarfimmi sulisumit suussusersineqarpat. Tamanna assersuutigalugu nakorsamit misissorneqarnikkut pisinnaavoq.

Inuk nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik imaluunniit nappaammik inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik *napparsimasorineqassaaq*, inuk assersuutigalugu nappaateqarneranik ersiuteqarpat.

Tamatuma saniatigut inuup nunatsinni nunattalu avataani siusinnerusukkut maannakkulluunniit najugarisimasaata inuup tunillatsissimasutut naatsorsuuteqarfigineranut aallaaviusinnaavoq.

Aamma taamaassaaq inuk inummik tunillatsissimasutut paasineqartumik imaluunniit sumiiffimmi tuniluuffiusumiissimasumik peqateqarsimappat allatulluunniit attaveqarsimappat.

Tunillaassuinerup annertuutut qaqugukkut isigineqarnissaanut nappaammik nalilersueqgissaarneq tunngavigineqassaaq.

Unitsitsineq nappaammik peqqussuteqarnermik kinguneqartumik nakkutiginninissaq siunertaralugu napparsimavimmut inissiivimmulluunniit allamut naleqquttumut unitsitsinertut inissiinertullu paasineqassaaq. Taamaattumik inuup nappaammut ersiutillip, nappaammik napparsimanersoq inerniliiffiginiallugu misissugaralugu unitsinneqarsinnaanera eqqarsaatigineqassaaq. Tamatuma saniatigut inuk nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik napparsimasoq, napparsimalluni atugarisaata pisariaqartilerpagu misissugariniarlugu unitsinneqarsinnaanissaa eqqarsaatigineqassaaq.

Unitsinneqarneq aallaaviatigut napparsimavimmi pissaaq, kisianni pissutsit immikkut ittut atuutsillugit, assersuutigalugu inissaaleqisitsineq imaluunniit tunillaassuunerup iliuseqarfigineqarnissaanut immikkut ittunik pisariaqartitsineq pissutigalugit inissiivinnut naleqquttunut allanut unitsitsisoqarsinnaavoq. Inissiivik naleqquttutut isigineqassaaq, inissiivimmi peqqissaanermik suliaqartunik, pineqartumik pisariaqartinneqartumik misissuisinnaasunik katsorsaasinnaasunilluunniit peqarpat.

§ 10, imm. 2-mi oqaaseqatigiinni siullerni siunnersuutigineqarpoq, sivisunerpaamik sapaatit akunneri sisamakkaarlugit unitsitsinissamut peqqusisoqarsinnaasoq.

Inummut iliuseqarfigineqartussamut, aallaaviatigut sivisunerpaamik sapaatit akunneri sisamat sinnerlugit mattusimanissaanik peqqusisoqannginnissaa aalajangersakkatigut qulakkeerneqassaaq. Pineqartumut taamaalilluni iliuseqarnissap atorunnaarnissaa imaluunniit sivisunerpaamik sapaatit akunnerisa sisamat kingorna nalilersoqqinneqarnissaa qulakkeerneqassaaq.

Iliuutsilli attanneqarnissaa pisariaqarunnaarpat iliuitsit ingerlaannartumik atorunnaarsinneqassapput, tamanna pillugu § 8, imm. 2 takuuk.

§ 10, imm. 2-mi oqaaseqatigiit aappaanni siunnersuutigineqarpoq, Nunatta Nakorsaaneqarfiata peqqussut sivisunerpaamik sapaatit akunnerinik sisamanik sivitsorsinnaagaa.

Nunatta Nakorsaaneqarfiata nappaatip pinaveersaartinnissaanut siaruatsaalinnissaanullu pisariaqartoq nalilerpagu, inuk nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik nappaatilimmut iliuitsit sapaatit akunnerinik sisamanik sivitsorneqarsinnaanissaat aalajangersakkatigut qulakkeerneqarpoq.

Unitsitsinissamut peqqussummik sivitsuinissaq taamaallaat pisuni immikkut ittuni atuutsinneqarsinnaanissaa piumasqaataavoq, assersuutigalugu inuup iliuuseqarfigineqartup, sapaatit akunnerini amerlanerpaamik sisamanik uninngatinneqarneranik sivitsuiffigineqartussap, uninnganerata qaangiunnerani tunillaasinnaasutut sulii aarlerinaateqarpat.

Aamma pisariaqanngitsumik innimiilliornissaq ajoqusiinissarlu pinaveersaartinniarlugit unitsitsinerup inuk pineqartoq sapinngisamik innimigalugu pisarnissaa piumasqaataavoq. Nappaatit inunnut nalinginnaasumik ulorianartut inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiorititsisut pinaveersaartinneqarnissaannut siaruatsaalineqarnissaannullu aatsaat pisariaqarpat, inuk unitsinneqarnissaanik peqquneqarsinnaavoq, tamanna pillugu § 8, imm. 1 takuuk.

§ 8, imm. 2 malillugu piumasqaatigineqarpoq peqqussuteqannginnermini Nunatta Nakorsaaneqarfiata pineqartup kajumissutsiminik suleqataanissaanut kajumissaarisimanissaa.

§ 16 malillugu, Nunatta Nakorsaaneqarfia paaqqinnittarfimmit katsorsaavimmiilluunniit Nunatta Nakorsaaneqarfiata iliuutsip naammassinissaanik qinnuigisimasaanit qinnuiginnittoqartillugu, iliuutsip taama ittup naammassinissaa attannissaalu siunertaralugit inummut iliuuseqarfigineqartussamut pissaanermik atuisoqarsinnaaneranik, tassa timikkut aalaakkiisinnaanermik, uninngatitsisinnaanermik utertitsisinnaanermillu imaluunniit ininik pineqartup sumiiffigisaani parnaarsisinnaanermik aalajangersinnaavoq.

§ 11-mut

§ 11, imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq Nunatta Nakorsaaneqarfiata kinaluunniit nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiorititsisumik napparsimasoq imaluunniit nappaammik taama ittumik tunillatsissimasorsaq inissiivimmi naleqquttumi piffissami aalajangersimasumi mattusimanissaanik peqqusinnaagaa.

Aalajangersagaq malillugu piffissami aalajangersimasumi mattusimanissamut peqqusineq pissaaq. Tassa ima isumaqarpoq, aalajangiineq ilaatigut iliuusissap qaqugu aallartinnissaa aamma taassuma qanoq sivilisutisumik atuutsinnissaa pillugu paasisutissanik imaqartussaavoq. Pissutsit aalajangersimasut suuneri apeqqutaatillugit peqqussuteqarnerup qanoq sivilisussuseqarnissaanut nalilersuinerit aalajangiisuusassapput, tassani assersuutigalugu nappaatip qanoq ittuunera aamma tunillatsinnissamut aarlerinartorsiorneq § 10, imm. 2 tassungalu nassuiaatit takukkit.

Tassani inuk iliuuseqarfigineqartussaq, inimut naapertuuttumut mattusimaneqarsinnaanera piumasqaataavoq.

§ 11, imm. 2-mi oqaaseqatigiinni siullerni siunnersuutigineqarpoq, unitsitsinissaq pillugu peqqussut sapaatit akunnerini amerlanerpaamik sisamani atuuttussanngortinneqarsinnaassasoq.

Inummut iliuuseqarfigineqartussamut, aallaaviatigut sivisunerpaamik sapaatit akunneri sisamat sinnerlugit mattusimanissaanik peqqusisoqannginnissaa aalajangersakkatigut qulakkeerneqassaaq. Pineqartoq taamaalilluni iliuuseqarnissap atorunnaarnissaanut imaluunniit sivisunerpaamik sapaatit akunneri sisamat kingorna nalilersoqqinneqarnissaanut qulakkeerneqassaaq.

Iliuutsilli attanneqarnissaa pisariaqarunnaarpat iliuutsit ingerlaannartumik atorunnaarsinneqassapput, tamanna pillugu § 7, imm. 2 takuuk.

Peqqussutip sivisunerpaamik sapaatit akunnerinik sisamanik sivitsorneqarsinnaanera § 11, imm. 2-mi oqaaseqatigiit aappaanni aalajangerneqarpoq.

Mattusimanissamut peqqussut taamaallaat immikkut illuinnartunik pisoqartillugu sivitsorneqarsinnaassasoq naatsorsuutigineqarpoq, assersuutigalugu inuk iliuuseqarfigineqartoq aalajangersimasumik sivisunerpaamik sapaatit akunneri sisamat uninngaffiusussat kingorna suli tunillaassuisinnaappat.

Aamma naatsorsuutigineqarpoq, mattusimaneq inuk pineqartoq sapinngisamik eqqarsaatigalugu, pisariaqanngitsumik innimiilliornerit ajoqusiinerillu pinaveersaartinniarlugit pissasoq.

Inuup mattusimanissaanut peqqussuteqarnissaq taamaallaat aalajangerneqarsinnaavoq, nappaammik nalinginnaasumik inunnut ulorianaateqartup pinaveersaartinnissaa imaluunniit nappaatit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisut siammarnissaasa killilersimatinnissaat pisariaqarpat, uani § 8, imm. 1-imi siunnersuutigineqartoq takuuk.

Inuk iliuuseqarfigineqartussatut eqqarsaatigineqartoq paaqqinnittarfimmi, katsorsaavimmi assigisaaniluunniit najugaqarpat najugaqarallarpalluunniit, suleqataanissaanik kajumissaarneqarnerata nalunaarutiginnissaanut tunngatillugu Nunatta Nakorsaaneqarfiata paaqqinnittarfik qulakkeerinnessaq qinnuigissavaa, § 8, imm. 2 takuuk.

§ 16 malillugu Nunatta Nakorsaaneqarfiata oqartussaaffimmit imaluunniit paaqqinnittarfimmik piginnittumit Nakorsaaneqarfiup iliuuseqarfigineqartussamut qinnuiginnittoqarneratigut iliuuserineqartup taama ittuup naammassinissaa attannissaalu siunertaralugit inummut iliuuseqarfigineqartussamut timikkut aalaakkiilluni, uninngatitsilluni utertitsilluniluunniit pissaanermik atuisoqarsinnaasoq imaluunniit pineqartup sumiiffigisaani ininik parnaarsuisoqarsinnaasoq aalajangersinnaavaa.

Eqqartuussinertaqanngitsumik kiffaanngissusiiameq inatsit tunngavisoq malillugu eqqartuussivinnut suliassanngortinneqarsinnaavoq, kiffaanngissusiiarneqartup tamanna kissaatigippagu. Kiffaanngissusiiameqarsimatillugu siunnersuummi § 54 malillugu eqqartuussivikkut misiliisoqarsinnaavoq.

§ 5, imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq, mattusimanissaq nammineq angerlarsimaffigisami pisinnaangippat inissiivimmi naleqquttumi mattusimanissaq kommunalbestyrelsip qulakkiissagaa.

Unnuinissamut periarfissaqarpat pisariaqartitallu tunngaviusut tamarmik, tassunga ilanngullugit nerisassat imeruersaatillu pissarsiarineqarsinnaappata inissiivik mattusimanissamut naleqquttuussaaq. Aamma ilaatigut napparsimaviusinnaapput akunnittarfiilluunniit.

§ 12-imut

Nakorsaaneqarfiup kinaluunniit nappaammik inunnt nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiorititsisumik napparsimasoq imaluunniit nappaammik taama ittumik tunillatsissimasorisaq piffissami aalajangersimasumi katsorsarneqarnissaanik peqqusinnaavaa.

Katsorsaanerli akuersissutitaqanngitsumik aatsaat aallartinneqarsinnaavoq, taassuma mattusimanagera nappaatip siaruarnissaanut pinaveersaartitsinermut siaruatsaaliinermulluunniit naammangippat.

Tamatuma kingunerisaanik, akuliuffiunnginnerusumik mattusimatitsinikkut avatangiisit tunillatsinnissaanut naammattumik illersuisoqarsinnaannginnera pissutigalugu katsorsaaneq akuersissutitaqanngitsumik aatsaat aallartinneqarsinnaavoq.

Aalajangersagaq malillugu katsorsartinnissamut peqqussuteqarnissaq piffissami aalajangersimasumi pissaaq. Tamanna ima isumaqarpoq, peqqussut ilaatigut iliuseqarnerup qaqugu aallartinnissaa aamma qanoq sivistigisumik attannissaa pillugu paasissutissanik imaqaassaaq. Peqqussutip sivissusissaanut pissutsit, peqqussuteqarnermut tunngaviusut, uani assersuutigalugu nappaatip suunera, tunillatsinnissamullu ulorianartorsiorneq pillugu nalilersueqqissaarnerit apequtaassapput.

Aalajangersakkakkut inuk nappaammik inunnt nalinginnaasumik ulorianartumik napparsimasoq imaluunniit inuk taama ittumik tunillatsissimasorisaq katsorsartinnissamut peqquneqarsinnaavoq.

Inuk nalinginnaasumik ulorianartumik nappateqarsinnaavoq, peqqissaanermik suliaqartumit nappaatiminik suussuserfigineqarsimasoq. Tamanna assersuutigalugu nakorsamit misissorneqarnikkut pisinnaavoq.

Inuk nappammik inunnt nalinginnaasumik ulorianartumik tunillatsissimasutut naatsorsuutigineqartarpoq, inuit assersuutigalugu nappaammik ersiuteqartillugit.

Tamatuma saniatigut inuup nunatsinni nunattalu avataani siusinnerusukkut maannakkulluunniit najugarisimasaata inuup tunillatsissimasutut naatsorsuuteqarfigineranut aallaaviusinnaavoq.

Aamma taama pisoqassaaq, inuk inummik allamik najorteqarsimappat imaluunniit attaveqarsimappat, taanna inuk tunillatsissimasutut paasineqarsimappat imaluunniit sumiiffimmi annertuumik tunillaassuuffiusumiissimappat.

Tunillaassuinerup annertuutut qaqugukkut isigineqarnissaanut nappaammik nalilersueqqissaarnek tunngavigineqassaaq.

Katsorsaanermik aallaartitsisoqarnissaanut peqqussuteqarnissamut aallaaviatigut inuup nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisumik napparsimanissaa piunasaqaataavoq.

Aalajangersakkakut aamma katsorsaaneq aallartinneqarsinnaassaaq, inuk nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisumik tunillatsissimasorineqarpat.

Tamanna assersuutigalugu pisinnaavoq, pineqartoq nappaammut taassumunnga piviusoq naapertorlugu ersarissumik takussutissaqarpat, kisianni inaarutaasumik assersuutigalugu nakorsamit tigussiffigineqarnikkut nappaammik suussusilerneqanngikkaluartoq.

Uunga atatillugu katsorsaaneq, inuup nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik napparsimasup imaluunniit nappaammik taama ittumik tunillatsissimasorisap peqqissinissaa imaluunniit ikiorneqarnissaa anguniarlugu peqqissutsikkut iliuseqarnertut suliniuteqarnertullu paasineqassaaq.

Uani aallaaviatigut nakorsaasersuilluni katsorsaaneq pineqassaaq, tassa nakorsaait atorlugit katsorsaaneq, kisianni aamma katsorsaariaatsit allat taassunga nappaammut tuniluuttumut katsorsaaitut naleqquttutut isigineqartut atorneqarsinnaapput, ikit salinneqarnerat ilanngullugu.

Aalajangersagaq malillugu katsorsaanissami piunasaqaataavoq, peqqinnissaqarfimmi naalagaaffimmiit akuerisaallutik sulisunit aamma inunnut taakkua sinnerlugit akisussaallutik sulisunit isumagineqarnissaa.

§ 12, imm. 2-mi oqaaseqatigiinni siullerni siunnersuutigineqarpoq, sivisunerpaamik sapaatit akunnerini sisamani katsorsartinnissamut peqqussuteqarnissamut aalajangiisoqarsinnaasoq.

Aalajangersakkakut qulakkeerneqarpoq, inuk iliuseqarfigineqartussaaq aallaaviatigut sapaatit akunneri sisamat sinnerlugit katsorsartinneqarnissaa

peqqussutigineqarsinnaanngitsoq. Pineqartumut taamaalilluni iliuseqarnissap atorunnaarnissaa imaluunniit sivisunerpaamik sapaatit akunnerisa sisamat kingorna nalilersoqqinneqarnissaa qulakkeerneqassaaq.

Iliuutsilli attanneqarnissaa pisariaqarunnaarpat iliuitsit ingerlaannaq atorunnaarsinneqassapput, soorlu § 7, imm. 2-mi siunnersuutigineqartutut.

§ 12, imm. 2-mi oqaaseqatigiit aappaanni siunnersuutigineqarpoq, peqqussut tamatuma kingorna sivilunerpaamik sapaatit akunnerinik sisamanik sivitsorneqarsinnaassasoq. Aalajangersakkakut qulakkeerneqassaaq inummut, nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisumik napparsimasumut imaluunniit nappaammik taama ittumik tunillatsissimasorisamut iliuuserineqartussat, sapaatit akunnerinik sisamanik sivitsorneqarsinnaanissaat, iliuuseqarnerup atorunnaarsinneqarnerata nalaani nappaatip taassuma aalajangersimasup pinaveersaartinneqarnissaanut siaruatsaalineqarnissaanullu iliuuseqarnerup ingerlaannarnissaa pisariaqartutut Nunatta Nakorsaaneqarfiata nalilerpagu.

Katsorsartinnissamut peqqussut taamaallaat immikkut illuinnartunik pisoqartillugu sivitsorneqarsinnaassasoq piomasqaataavoq, assersuutigalugu inuk iliuuseqarfigineqartoq nappaammik, aallaqqaammut katsorsaanerup pissutaasumik tunillaassuisinnaasutut, katsorsaanerup sivilunerpaamik sapaatit akunnerinik sisamanik sivilussusillip qaangiunnerani suli aarlerinaateqarpat.

Aamma naatsorsuutigineqarpoq, katsorsaaneq inuk pineqartoq sapinngisamik eqqarsaatigalugu, pisariaqanngitsumik innimiilliornerit ajoqusiinerillu pinaveersaartinniarlugit pissasoq.

Inuup katsorsartinnissaanut peqqussuteqarnissaaq taamaallaat aalajangiinikkut pisinnaavoq, nappaammik nalinginnaasumik imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik nappaatinik pinaveersaartinnissaaq imaluunniit nappaatit siammarnissaasa killilersimaarnissaat pisariaqarpat, uani § 8, imm. 1-imi siunnersuutigineqartoq takuuk.

Katsorsartinneq pisariaqaannassanngilaq kisiannili aamma nappaammik pineqartumik siaruatsaaliuinissaaq tunillatsittoqarnissaanillu pinaveersaartitsinissamut tulluassaaq.

§ 8, imm. 2-mi siunnersuutigineqartoq malillugu, Nunatta Nakorsaaneqarfia, Nunatta Nakorsaaneqarfiata katsorsarneqarnissamik peqqussuteqannginnerani inuup eqqarsaatigineqartup iliuuseqarnerup naammassinissaanut suleqataanissaanik kajumissaarissasoq piomasqaataavoq.

Inuk iliuuseqarfigineqartussatut eqqarsaatigineqartoq paaqqinnittarfimmi, katsorsaavimmi assigisaaniluunniit najugaqarpat najugaqarallarpalluunniit, suleqataanissaanik kajumissarneqarnerata nalunaarutiginnissaanut tunngatillugu Nunatta Nakorsaaneqarfiata paaqqinnittarfik qulakkeerrinnissasoq qinnuigissavaa, § 8, imm. 3 takuuk.

§ 8, imm. 4-mi siunnersuutigineqartoq malillugu, Nunatta Nakorsaaneqarfiata paaqqinnittarfik aalajangiissutip naammassinineqarnissaata qulakkeernissaanut qinnuigissavaa. Tamanna ima isumaqarpoq, iliuuseqarnissaaq paaqqinniffimmi najugaqartitsinissamut neqerorummi assigisaaniluunniit atuutilersinneqassappat, Nunatta Nakorsaaneqarfiata sulisut aalajangiissutip atuutilersinneqarnissaata qulakkeernissaanut qinnuigissavai.

§ 16 malillugu Nunatta Nakorsaaneqarfia oqartussaaffik imaluunniit paaqqinnittarfimmi piginnittoq Nakorsaaneqarfiup iliuuseqaqqusimasaannit qinnuiginnittoqarneratigut iliuuserineqartup taama ittup naammassinissaa attannissaalu siunertaralugit inummut iliuuseqarfigineqartussamut pissaanermik atuisoqarsinnaasoq aalajangersinnaavaa, pineqartumik timikkut aalaakkiinikkut, tigungminninnikkut utertitsinikkullu, imaluunniit pineqartup sumiiffigisaani ininik parnaarsuinikkut.

Aamma peqqussutit malinneqanngippata, inummut peqqussummik malinninngitsumut politiit pissaanermik pisarialimmik atuisinnaapput, § 17-imut siunnersuut tassungalu nassuiaatit takukkit.

§ 13-imut

§ 13, imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, Nunatta Nakorsaaneqarfia tunillatsissimasunik imaluunniit tunillaassortumik timimiulinnik tunillannartunik mingutsinneqarsimasunik mingutsinneqarsimasorineqartunilluunniit eqqiaanermik aallartitsisoqarnissaanik peqqusisinnaasoq.

Aamma Nunatta Nakorsaaneqarfia tunillatsissimasunik imaluunniit tunillaassortumik timimiulinnik taakkunungaluunniit attaveqarsimasunik, tunillannartunik mingutsinneqarsimasunik mingutsinneqarsimasorineqartunilluunniit eqqiaanermik aallartitsisoqarnissaanik peqqusisinnaavoq.

Aalajangersagaq una malillugu eqqiaanermi aallaaviatigut peqqissaartumik uffarnissaq atisanillu taarsiinissaq pineqarput. Tamatuma sanitigut allatut eqqiaanermik pisariaqartitsisumik immikkut ittumik pisoqarsinnaavoq.

Tunillatsissimasoqarnera ilimagineqarsinnaavoq inuk sumiiffimmi uppersarneqarsimasumik tunillaassuiffiusumiissimappat imaluunniit tunillaassuiffiusutut ilimagineqartumiissimappat.

Imm. 2-mi aalajangersagaq malillugu Nunatta Nakorsaaneqarfiup taamatutaaq tunillannartut siaruarnissaat pinaveersaartinniarlugit inuit tunillannartumik mingutsinneqarsimasorineqartut tunillannartumut misissortinnissaannik peqqusinnaavai, soorluttaaq Nunatta Nakorsaaneqarfia illersuutininik assigisaannilluunniit atuinissamik peqqusisinnaasoq.

Tamatuma saniatigut imm. 3-mi siunnersuutigineqarpoq, Naalakkersuisut inunnik eqqiaanissamut aamma misissortinnissamut, illersuutininik assigisaannulluunniit malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaasut.

§ 14-imut

Nunatta Nakorsaaneqarfia angallassissutit allallu aalaakkaasuunngitsut kiisalu pigisat aalaakkaasut il.il. tunillannartuiarneqarnissaannik peqqusisinnaavoq. Angallassissummik aalaakkaasuunngitsumilluunniit piginnittumut peqqusisoqassaaq. Angallassissummik aalaakkaasuunngitsumilluunniit atuisup atorpagu atuisumut peqqusisoqassaaq. Imm. 2 malillugu Naalakkersuisut Nunatta Nakorsaaneqarfia siunnersueqatigereerlugu imm. 1 naapertorlugu tunillannartuiaanermut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaapput.

§ 15-imut

Aalajangersakkap Nunatta Nakorsaaneqarfiata inuit nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnuunniit aarlerinartorsiortitsisumik napparsimasut imaluunniit nappaammik taama ittumik tunillatsissimasorisat tamanut angallassissutinik piffissami aalajangersimasumi atuinissaannik inerteqquteqarsinnaanera aqqutissiuuppaa. Inerteqquteqarnermi piffissaq qanoq sivisutigissanersoq pisut aalajangersimasut, tassunga ilanngullugu inuk qanoq sivisutigisumik tunillaassuisinnaanersoq aallaavigalugit aalajangerneqassaaq.

Inerteqqutit imm. 2 malillugu ullut arfineq-marluk tungaanut atuuttussatut nalunaartutigineqarsinnaapput. Inerteqquteqarsinnaanermut piunasaqaatit suli eqqortinneqarpata piffissaq sivitsorneqarsinnaavoq.

Inuk nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnuunniit aarlerinartorsiortitsisumik napparsimasinnaavoq, nappaat peqqinnissaqarfimmi sulisumit suussusilerneqarpata. Tamanna assersuutigalugu nakorsamit misissorneqarnikkut pisinnaavoq.

Inuk nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnuunniit aarlerinartorsiortitsisumik tunillatsissimasutut ilimagineqarsinnaavoq, inuit assersuutigalugu nappaammut ersiuteqarpata.

Tamatuma saniatigut inuup nunatsinni nunattalu avataani siusinnerusukkat maannakkulluunniit najugarisimasaata inuup tunillatsissimasutut naatsorsuuteqarfigineranut aallaaviusinnaavoq.

Aamma taama pisoqassaaq, inuk inummik allamik najorteqarsimappat imaluunniit attaveqarsimappat, taanna inuk tunillatsissimasutut paasineqarsimappat imaluunniit sumiiffimmi annertuumik tunillaassuuffiusumiissimappat.

Tunillaassuinerup annertuutut qaqugukkat isigineqarnissaanut nappaammik nalilersueqqissaarneq tunngavigineqassaaq.

§ 16-imut

Aalajangersagaq Nunatta Nakorsaaneqarfiata § 8, imm. 3 aamma 4 malillugu qinnuiginninneranut atassutilittut isigineqassaaq.

Inummut assersuutigalugu napparsimavimmi, paaqqinnittarfimmi, najugaqarfissatut neqeroorummi assigisaaniluunniit najugalimmut iliuuseqartoqassappat, Nunatta Nakorsaaneqarfiata najugaqarfiup taanna §§ 9, 10, 11, imaluunniit § 13, imm. 1 aamma 2 malillugit peqqussutit nalunaarutigineqartut qulakkiissagai qinnuigissavaa.

§ 16, imm.1-imi aalajangersakkakut Nunatta Nakorsaaneqarfiata, ilitersuisoqaraluartuq ikiuisoqaraluartorlu inunnut Nunatta Nakorsaaneqarfiata iliuuseqaqqusimasaannit qinnuiginnittoqarneratigut iliuuserineqartup taama ittup naammassinissaa attannissaalu siunertaralugit pissaanermik atuinissamut akuersissummik tunniussisinnanissaa periarfissinneqarpoq.

Sulisut §§ 9, 10, 11, imaluunniit § 13, imm. 1 aamma 2 malillugit iliuuseqartoqarnissaanik qulakkeerinninnissamut § 8, imm. 4 naapertorlugu iliuuseqarnissaanik pisussaaffilerneqartut, iliuusissat piumasaqaatigineqartut naammassinissaannut attannissaannullu pissaanermut tunngasunik pisariaqartinneqartunik atuinissamut aalajangersakkatigut periarfissaqalissapput.

Meeqqap inuusuttulluunniit iliuusissat naammassineqarnissaannut attanneqarnissaannullu suleqataarusunnginnera pissutigalugu pissaanermik atuinissaq pisariaqalerpat aamma meeraq inuusuttorluunniit taamatut pissusilersornermigut meeqqamut namminermut allamulluunniit ajoqusiippat, meeqqamut inuusuttumullu angajoqqaatut oqartussaataasut nakkutiginnittulluunniit ilanngutitineqartariaqarput. Aalajangersakkakut piumasaqaataavoq § 7-mi siunnersuutigineqartumi tunngaviit aamma pinngitsaaliinikkut iliuutsinut tunngatillugu isiginiarneqassasut. Pissaanermik atuneq pisariaqartuussaaq, sapinngisamik sivikitsuussaaq iliuusissamilu piumasaqaatigineqartumi siunertarineqartumut tunngatillugu naleqquttuussalluni. Pissaanermik atuneq akuliuffiunnginnerpaaq qajassuussinnerpaarlu atorneqassaaq, tamanna siunertarineqartup angunissaanut naammassappat.

Tamatuma kingunerisaanik pissaanermik atuinissaq sioqqullugu, inuup peqataanissaanut kajumissaarnissaa qulakkeerneqassaaq, aamma isumaginninnermi perorsaaniikkut suliniutit iluatsinngitsumik misilinneqareersimassapput.

Pissaanermik atuinermi makku atorneqarsinnaapput pineqartumut timikkut aalaakkiineq, uninngatitsineq utertitsinerlu (nr. 1), imaluunniit pineqartup sumiiffigisaani ininik parnaarsuinerit (nr. 2).

Ininik pineqartup sumiiffigisaanik parnaarsinermi pineqartup iniminngaanniit ajornanngitsumik isumannaatsumillu ikioqqusinnaanissaa qulakkeerneqassaaq. Tamatuma sanitigut sulisut pineqartoq akunnermut minnerpaamik ataasiarlutik takusartassavaat.

Pinngitsaaliilluni iliuuserineqartut attanneqarnissaat pisariaqarunnaarpata iliuutsit ingerlaanaq atorunnaarsinneqassapput.

Aalajangersakkami imm. 3 malillugu pissaanermik atuinerit najoqqutassat, soorluttaa paaqqinnittarfinni ataasiakkaani katsorsaavinniluunniit il.il. najoqqutassat atuuttut malillugit nalunaarsorneqassapput.

Aalajangersakkami § 16, imm. 4, naapertorlugu malittarisassat imm. 1 naapertorlugu aalajangersarneqartut malittarisassanik inatsisimmi allami aalajangersarneqartunik imaluunniit inatsit alla naapertorlugu aalajangersarneqartunik sanioqqutsisinnaapput. Aalajangersagaq tassa imaappoq, assersuutigalugu § 9 naapertorlugu misissuisoqarnissaanik aalajangertoqarpat innuttaasullu taanna peqataaffigerusunnagu, pisinnaatitaaffiit sanioqqutaarneqarsinnaapput innuttaasut Napparsimasut inatsisitigut inissisimanerat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 6, 31. maj 2001-imeersoq naapertorlugu pisinnaatitaaffigisimasaat eqqarsaatigalugit.

§ 17-imut

§ 17-imi kapitali 3 malillugu peqqussutit malinneqanngippata politiit pissaanermik pisarialimmik atuinerikkut peqqussutip inerteqqutigineqartulluunniit naammassineqarnissaanik attanneqarnissaanillu qulakkeerinninniarnermut ikiorsiissapput.

Aalajangersagaq naapertorlugu politiit ikiuunnerannut atatillugu inatsimmi aalajangersakkat naapertorlugit politiit pisariaqartillugu maleruagassat atuuttut naapertorlugit pissaanermik atuisinnaapput. Inatsisip tamatigoornissaa qulakkeerumallugu maleruagassat atuuttut innersuussutigineqarput aamma taamaappoq assersuutigalugu politiit sulinerannut inatsisaat Kalaallit Nunaanni atuutilissagaluarpat. Taamatutaaq aalajangersakkap naqissuserpaa, maleruagassat atuuttut naapertorlugit politiit pissaanermik atuisinnaanerannut malittarisassat saneqqunneqarsinnaanngitsut.

Politiit tassaapput pissaanermik atuinissamut tunngavissaqarnersoq nalilersuisussat. Politiit pissaanermik atuinerat pisariaqartuussaaq illersorneqarsinnaassallunilu, pissaanermillu atuneq illersorneqarnissamut ujartugaasumut iliuutsit annertussusaalu soqutigineqartumut naleqqussagaassalluni. Tamatuma saniatigut pisaanermik atuneq qajassuunneqassaaq, nalaatat naapertorneqassapput taamaalisukkullu ajoqusertoqassagaluarpat minnerpaaffissamiitinneqassalluni.

§ 18-imut

Pisortat ingerlatsiviini nalinginnaasumik naleqqiussineq pillugu tunngavik atuuppoq. Uani iliuutsit akuliuffiunnginnerpaat naammappata iliuutsit akuliuffiunerusut atorneqannginnissaat, soorlu iliuutsit siunertamut tunngatillugu naleqquttuunissaat pineqarpoq. Iliuserineqartutaaq siunertarineqarluni anguniarneqartup angunissaanut naleqquttuussapput. Tamanna pillugu inatsimmi immikkoortuni assigiinngitsuni tunngavik pillugu aalajangersagaqarpoq. Ilaatigut tarnikkut nappaateqartuni pinngitsaaliinerup atorneqarnera pillugu inatsimmi atuuppoq.

Tamanna pillugu nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit iliuutsit pillugit Inatsisartut inatsisaanni tunngavinnik assingusumik aalajangersaasoqassasoq siunnersuutigineqarpoq. Inatsisartut inatsisaanni kapitali 4 malillugu siunnersuutigineqartunik aalajangersakkami § 18-kkut piunasaqaatinik tunngaviusunik nalinginnaasunillu, inuiaqatigiinnut iliuutsinik aallartitsinissamik attassinissamillu naammassineqartussanik aalajangersaasoqarpoq.

Kapitali 4 malillugu § 18-imi, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siullikkut iliuuseqarnerit tamarmik pisariaqartuussasut, sapinngisamik sivikitsuussasut iliuutsimillu siunertamut tunngatillugu naleqquttuussasut siunnersuutigineqarpoq.

Pisariaqassusaa pillugu tunngavik, naleqqiussineq pillugu tunngavik pinngitsaaliinaveersaarnissarlu pillugu tunngavik aalajangersakkatigut ilaatigut aalajangersarneqarput.

Pisariaqartuunissaa pillugu piunasaqaat isumaqarpoq pinaveersaartitsiniarluni imaluunniit nappaatip pineqartup siaruatsaaliniarneranut iliuuseqarnissaq pisariaqarpat kapitali 4 malillugu taamaallaat iliuusissanik aalajangiisoqarsinnaasoq. Piunasaqaat isumaqarportaaq kapitali malillugu aallartitsinissamik iliuuseqarnissaq pillugu aalajangiisoqartinnagu nappaatip pineqartup pinaveersaartinnissaanut imaluunniit siaruatsaalinnissaanut iliuusissat qanoq pisariaqartigenerat pillugit nalilersuisoqaqqaassasoq. Iliuusissaq pisariaqartutut nalilerneqanngippat tamanna aallartinneqarnaniluunniit attanneqassanngilaq.

Naleqqiussineq pillugu tunngavik isumaqarpoq iliuusissanik aalajangersaanermi iliuusissatut tunngavilersuutigineqartunut atatillugu iliuusissat naleqquttuunerannik nalilersuisoqassasoq. Tamanna aamma killilersuinerit allat il.il. Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkat allat malillugit aalajangersarneqarsimasut eqqarsaatigalugit isigineqassaaq.

§ 18, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni siunnersuutigineqarpoq iliuutsit akuliuffiunnginnerpaat qajassuussinerpaallu atorneqassasut, taakkua siunertarineqartup naammassinissaanut naammappata. Pinngitsaaliinaveersaarnissamut tunngavik aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq.

Tamatuma kingunerisaanik iliuutsit akuliuffiunnginnerpaat qajassuussinerpaallu naammappata taakku atorneqartuaannassapput. Iliuutsit akuliuffiunnginnerpaat atorlugit siunertap anguneqarsinnaanera erseqqippat iliuusissanik aalajangersaasoqarsinnaanngilaq.

Iliuusissatut tunngavilersuutigineqartut nappaammik pinaveersaartitsinissamut akiuiniarnermullu pisariaqartut saniatigut piffissami sivilisunerusumi iliuutsit attanneqarsinnaannginnerat § 18, imm. 2-kkut aalajangersarneqarpoq. Aammattaaq tamatumunnga tunngavissaaruppat, assersuutigalugu iliuuseqarnissamut tunngavissiiisumik nappaatip pineqartup aarlerinartutut nalilerneqarnera tunngavissaaruppat aalajangersakkat siunnersuutigineqartut malillugit killilersuinerit inerteqquteqarnerilluunniit attanneqarsinnaassanngillat.

Erseqqissarneqassaaq nappaatinik tunillaassortunik pinaveersaartitsinerup akiuiniarnerullu nalorninermut siumullu oqaatigineqarsinnaanngitsunut atassuteqarnera aammalu inuit inuiaqatigiillu illersornissaat anguniarlugu mianersornissamut tunngavik aallaavigalugu iliuitsit sunniutaannik uppersaatitaqanngitsunik ilisimasaqarfigineqanngitsunillu iliuusissanik aalajangersaasoqarsinnaanissaannut piunasaqaatinit killilerneqassanngitsoq. Mianersornissamut tunngaviup kingunerisaanik, ilisimatuussutsikkut ilisimasat pissarsiarineqarsinnaasut aarlerinassutsimik tamakkiisumik nalilersuinissamut periarfissaqartitsinngippata, innuttaasunut inuiaqatigiinnullu peqqissutsitigut illersuinissarlu eqqarsaatigalugit mianerisassat illuatungaaniilu innuttaasut pisinnaatitaaffii eqqarsaatigalugit mianerisassat oqimaaqatigiissarneqassapput.

Assersuutigalugu imatut pisoqarsinnaavoq, nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisup variantia nutaaq, tunillaassuutiasupilussuaq toqunartorlu pillugu ilisimasakinneq pissutigalugu kiffaanngissusii aalluni killilersuisoqalerneru variantillu pissusai erseqqinnerusumik nassuiarneqarneranni tamatuma pisariaqarsimanngikkalu arneranik kingorna paasisimasaqalerneru.

§ 19-imut

Nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisup siaruarnissaa pinaveersaartinniarlugu siaruatsaaliniarluguluunniit inuiaqatigiinnut akuliunnerit kapitali 4-imi malittarisassat aallaaviatigut aallartinneqarsinnaanerat aalajangersakkami § 19, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Tassa imaappoq kapitali malillugu § 2, imm. 4 naapertorlugu nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisutut nalilerneqartup siaruarnissaa pinaveersaartinniarlugu siaruatsaaliniarluguluunniit iliuitsit tamarmik atorneqarsinnaasut. Nappaammik tunillaassortumik allamik imaluunniit nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik pinaveersaartitsiniarluni siaruatsaalisitsiniarluniluunniit kapitalimi iliuitsit aallaaviatigut atorneqarsinnaassanngillat.

Taamaattorli nappaat inunnut nalinginnaasumik ulorianartoq iliuseqarfigineqanngikkuni inuiaqatigiinnut aarlerinartumik ineriartorsinnaasutut ilimagineqartoq pinaveersaartinniarlugu siaruatsaaliniarluguluunniit §§ 23, 24, 25 aamma 26 malillugit iliuitsit aallartinneqarsinnaanerat § 19, imm. 2-mi aalajangersarneqarportaaq.

Nappaammik inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsinngitsumik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik pinaveersaartitsiniarluni siaruatsaalisitsiniarluniluunniit kapitali 4 malillugu inuiaqatigiinnut akuliunnerit pillugit iliuitsit aallartinneqarsinnaanerat aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Assersuutigalugu nappaat inunnut nalinginnaasumik ulorianartoq pineqartillugu, tassani ineriartornerata ilisimaneqarnera nalorninarpata aammalu nappaatip qanoq inuiaqatigiinnut aarlerinartumik ineriartortitsitigisinnaanera erseqqinnerusumik

paasineqarnissaata tungaanut mianersornissamut tunngavik aallaavigalugu killilersuinerik aalajangersaasoqarneratigut taama pisoqarsinnaavoq.

Sumiiffinnik matusisoqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 23 malillugu pulaartut paaqqutarisariallit angerlarsimaffiitut, najugaqarfinnut paaqqinniffiusartunut, il.il. isersinnaanerannut killilersuinerit inerteqquteqarnerilluunniit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 24 malillugu, pisortat ingerlatsiviinik, inissiivinnik assigisaannillu atuisinnaanermut taakkunungaluunniit isersinnaanermut killilersuinerit inerteqquteqarnerluunniit pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 25 malillugu kiisalu ulluunerani paaqqinnittarfinnik, atuarfinnik, ilinniarteqarfinnik il.il. atuisinnaanermik taakkunungaluunniit isersinnaanermut killilersuinerit inerteqquteqarnerluunniit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 26 malillugu iliuutsinut atuuppoq.

§ 20-mut

§ 20, imm. 1 malillugu Naalakkersuisut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunnersueqatigereerlugu inuit sumiiffimmi ataatsimi, tassunga ilanngullugu annerusumik minnerusumilluunniit katersuunermut, aaqqissuussinernut, pisussanut il.il. atatillugu arlaliunissaannik inerteqquteqarnermut nuna tamakkerlugu nunalluunniit ilaanut malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

Aalajangersagaq naapertorlugu aatsaat nappaat inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisoq siaruaatsillugu pinaveersaartitsinissaq siaruatsaalineqarnissaalu pisariaqarpat malittarisassiortoqarsinnaavoq, § 19, imm. 1 takuuk.

§ 20, imm. 1-ikkut katersuuttoqarnissaanut, aaqqissuussisoqarnissaanut, pisoqarnissaanut il.il. siammasissumik paasillugu inerteqquteqartoqarsinnaassaaq, assersuutigalugu eqimattani ataatsimoorussamik siunertalinni, tusarnaartitsisuni, timersornikkut aaqqissuussinerni, festini, ingerlatseqatigiiffinni peqatigiiffinniluunniit ataatsimeersuarnerni ataatsimiinnernilu peqataasut, aammalu inuit katersuutinngikkaluarlutik sumiiffimmi ataatsimi ataatsimoorissaannut inerteqquteqartoqarsinnaassaaq. Assersuutigalugu inuppasuit aqqusinermi assigisaaniluunniit katersuunnerat ilaatigut pineqarpoq.

Aaqqissuussami peqataasut imminnut ungasissinnaanissaat nalilersoqqissaarneqarpat "sumiiffimmi ataatsimi" aaqqissuussineq il.il. arlalinnik peqataasussallit ingerlanneqarsinnaassapput.

Assersuutigalugu qaannamik takutitsinermut imaaniluunniit aaqqissuussanut assingusunut atatillugu peqataasut imminnut ungasissapput, peqataasut tamarmik immikkut imminnut ungasillutik imaatigut angalassallutik.

Tamatuma saniatigut arpalluni sumiissusersiornerit aaqqissuussallu assingusut, imminnut ungasittunik ataasiakkaanik peqataasussallit imaluunniit eqimattakkuutaanik ikittukkuutaanik

imminnut ungasittunik peqataasussallit, katersuunnermut amerlassusissatut aalajangiunneqartunik tamarmik maleruaasut aallaaviatigut ingerlanneqarsinnaassapput. Aaqqissuussinerup ingerlanera tamaat peqataasut ungasissusertik attatiinnassavaat. Taamaattoqanngippat aaqqissuussineq sioqqullugu, ingerlanerani kingornaluunniit assersuutigalugu ataatsimut aallarnermi pokalimilluunniit tunniussinermi katerinnissaq inerteqqaataassaaq.

Aaqqissuussat il.il. katerinnissamut amerlassutsimut aalajangiunneqarsimasunit amerlanerusunik peqataasussallit, matumani peqataasut sumiiffimmi annertunerusumi siaruarsimangaatsiarfigisassaat, taamaattorli aaqqissuussap ingerlanerani imminnut saneqquteqattaarfigisassaat, assersuutigalugu pikuerniarnermi tuniniaaviit sumiiffimmi annertuumi siaruarsimasut taamaattorli tuniniaavimmiit tuniniaavimmut ingerlaarfiusussat ingerlanneqarnissaat inerteqqaataassapput.

Kiisalu pissutsit aallaavigalugit aaqqissuussinerit il.il. immikkut ittut, sumiiffimmi ataatsimi aaqqissuussani tamani peqataasussat amerlassusissaat aalajangiunneqartut tikillugit ataatsikkut peqataasussallit ingerlanneqarsinnaassapput, matumani aatsaat aaqqissuussinerit ilumut assigiinngitsut pineqarpata.

Assersuutigalugu neriniartarfimmi eqimattat neriartortut arlallit, akuerisamik amerlassusilinnik peqataasussallit immikkut inuuissiortoornissaat periarfissaassaaq.

Taamaattorli katerinnernut peqataasut amerlanerpaaffissaattut aalajangiunneqartoq maleruarniarlugu - amerlanerpaaffissaaniilluunniit ikinnerugaluarpata - neriniartarfimmi ataatsimi ataatsimut aaqqissuussaq eqimattakkuutaanut ikittukkuutaanut arlalinnut agguataarnissaa periarfissaanngilaq.

Assersuutigalugu neriniartarfik, juullilernerani nereqatigiinnermik aaqqissuussinissamik neqerooruteqartartoq suliffeqarfimmiillu arlalinnit peqataanissamik nalunaarfigineqarsinnaasoq ataatsimut aaqqissuussinertut isigineqarpoq. Suliffeqarfiit ataasiakkaat tamarmik immikkut issiagaluartut tamanna aamma atuutissaaq.

Sumiiffimmi ataatsimi aaqqissuussinernut arlalinnut tunngatillugu ilumut aaqqissuussinerit arlaqartuusut assigiinngitsuunissaat piumasaqaataavoq. Matumani nalilersueqqissaarnej tunngavigineqassaaq.

Piginnaatitsinermik aalajangersagaq naapertorlugu malittarisassat aalajangersarneqartariaqartut aallaaviatigut pisuni tamani inuit arlallit sumiiffimmi ataatsimi sumiiffimmiiffiginnaasaannik imaqassapput.

Katersuunnerit il.il. qanoq amerlatiginissaannut inuillu amerlassusaat qanoq naatsorsorneqarnissaannut tunngatillugu piginnaatitsissut naapertorlugu malittarisassani aalajangersarneqartariaqartuni aalajangersarneqarsinnaassapput. Nappaatip pineqartup inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisutut nalilerneqartup siaruarnissaata pinaveersaartinnissaanut siaruatsaalinnissaanulluunniit pisariaqartutut nalilerneqartut apeqqutaallutik amerlassutsit amerlissinneqarsinnaanissaat ikilissinneqarsinnaanissaallu piumasaqaataavoq.

Katersuunnernik malittarisassiornermi pisariaqartitsilersinnaaneq assersuutigalugu meeraq toqulerpat kuisitsipallannissaq imaluunniit katititsinermi aappaasup toqujartornerani allatulluunniit napparsimaruluttumut toqulersoqartilluguluunniit upperisamik ileqqulersornerit malittarisassanik aalajangersaanerme eqqumaffigineqassapput.

§ 20, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq imm. 1 malillugu inerteqquteqarnermi illup iluani, silami, pisortat inuillu sumiiffimmi ataatsimi arlaliunissaannik inerteqquteqarnerit pineqarsinnaammata.

Kiisalu aalajangersakkami tunngaviliunneqartut aallaaviatigut inuit angerlarsimaffiinut malittarisassanik aalajangersaasoqassanngitsoq piumasqaataavoq.

Taamaattorli pisariaqalissappat katersuunnerit malitsigisaannik inuiaqatigiinnut aarlerinartumik immikkut tunillatsinnissamut ulorianartoqarnera naatsorsuutigineqarpat inuit angerlarsimaffiisa inuit inoqutiginnngisat katerisimaaqatigiinnissaattut atorneqarnissaannut malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Ikinnerpaamik inuit pingasut amerlanerusulluunniit sumiiffimmi ataatsimi ataatsimooruunissaannut inerteqquteqarnermik malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaassasoq aalajangersakkami piumasqaataavoq.

Tassunga atatillugu inoqutigiinni inuit pingasut amerlanerusulluunniit sumiiffimmi ataatsimi ataatsimooruunissaannut inerteqquteqarneq pillugu malittarisassanik aalajangersaasoqassanngitsoq piumasqaataavoq.

Inuit pingasut amerlanerusulluunniit qaniginerpaasat sumiiffimmi ataatsimi ataatsimooruunissaannut inerteqquteqarnermik malittarisassanik aalajangersaasoqassanngitsoq piumasqaataavortaaq. Qaniginerpaasat tassaapput aappaasoq, aalajangersimasumik inooqatigisaq, aalajangersimasumik aappaq, angajoqqaat, meeqqat qatanngutillu.

Inuit inoqutigiinngitsut, taamaattorli inissatigut atugassarititat tunngavissaqartitsippata ulluinnarni ilaginngitsoorneqarsinnaanngitsut sumiiffimmi ataatsimi ataatsimooruunissaannik inerteqquteqarnissamut malittarisassanik aalajangersaasoqassanngitsoq piumasqaataavortaaq. Assersuutigalugu ilinniartut ilinniartut ineqarfiini ataatsimoorussamik igaffilinnut aamma/imaluunniit uffartarfilinnut assingusuniluunniit najugaqatigiiffinnut atuuppoq.

Imm. 1 naapertorlugu malittarisassat aalajangersarneqarsimasut inatsimmik allamik saneqqutsisinnaasut § 20, imm. 3-mi siunnersuutigineqarpoq. Tamatuma kingunerisaanik malittarisassat aqutsisunit aalajangersarneqartariaqartut aalajangersakkanik inatsisini allaniittunik saneqqutsisinnaapput. Tamanna pingaartumik aalajangersakkanut assersuutigalugu katersuunnernik, aaqqissuussanik, pisussanik il.il. aaqqissuussinissamut taakkunanilu peqataanissamut pisinnaatitaaffiliisunut atuuppoq.

§ 20 malillugu iliuutsit sapinngisamik sakkukillutillu sivikitsuussapput, siunertamut tunngatillugu naleqquttuussallutik soorluttaaq iliuutsit akuliuffiunnginnerpaat qajassuussinerpaallu atorneqassasut, taakkua siunertarinqartup naammassinissaanut naammappata. Iliuuseqarnissamut tunngavissaaruppat iliuutsit atorunnaarsinseqassasut piunasaqaataavortaaq. § 18, imm. 2-mut nassuiaatit innersuussutigineqarputtaaq.

§ 20, imm. 4-mi aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq katersuunnernut naalackersuinikkut allatulluunniit isummernissamik siunertalinnut malittarisassamik aalajangersaanissamut allatulluunniit akuliunnissamut periarfissamik mattussivoq.

Naalackersuinermit atatillugu katersuunnerit Inatsisartunit, Naalackersuisunit, Kommunalbestyrelsinit naalackersuinikkullu partiinit aaqqissuunneqartut naalackersuinermit siunertalimmik katersuunnertut isigineqarput.

Katersuunnerit peqatigiiffinit, soqutigisaqatigiinnit il.il. aaqqissuunneqartut naalackersuinikkut allatulluunniit isummernissamik siunertalimmik katersuunnertut aallaaviatigut isigineqarsinnaanngillat, katersuunnerit ataatsimiinnikkut isummanilluunniit nittarsaassinikkut inuiaqatigiinni pissutsinik takutitsiniarnermik ataatsimut siunertaqanngippata.

Katersuunneq isummernissamik naalackersuinikkulluunniit siunertap saniatigut allamik aamma siunertaqarpat, katersuunneq maleruagassat assigiinngitsut marluk malillugit suliarineqassaaq, matumani katersuunnernut tunngatillugu malittarisassaajunnartut isummerniarluni naalackersuinikkulluunniit katersuunnermit atuutsinneqassanatik; katersuunnerup siunertarisaanut allamut (assersuutigalugu nereqatigiinnermut) katersuunnernut tunngatillugu malittarisassat atuutsinneqassapput.

§ 20, imm. 5-imi aalajangersakkamik ikkussisoqarpoq, malittarisassamik § 20, imm. 1 naapertorlugu aalajangersarneqartunik unioqqutitsisoqannginnissaanut nakkutilliinissaq siunertaralugu eqqartuussivitsigut aalajangiisoqarani ininut allanullu isersinnaanermut malittarisassamik aalajangersaasinnaanermut piginnaatitsissut assersuutigalugu peqqissutsimut oqartussat politiilluunniit inerteqqummik unioqqutitsisoqannginnissaanik nakkutilliiniallutik eqqartuussivitsigut aalajangiisoqarani ininut il.il. isersinnaanermut piginnaatitaaffimmik pissarsinissaannut atorneqassasoq piunasaqaatigineqarpoq. Piginnaatitsissut naapertorlugu eqqartuussivitsigut aalajangiisoqarani inuit angerlarsimaffinut iserneq pillugu malittarisassamik aalajangersaasoqassanngilaq.

§ 21-mut

Naalackersuisut nalinginnaasumik iserfigineqarsinnaasumi killilimmi aalajangersimasumi sumiiffimmiinnissamut piffissami aalajangersimasumi atuuttussamik inerteqquteqarsinnaasut § 21, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siullikkut siunnersuutigineqarpoq.

Pisumi aalajangersimasumi sumiiffimmi pineqartumi nappaatip siaruarnissaanik ulorianartorsiornerup pinngitsoortinnissaanut malittarisassat § 20, imm. 1-imi siunnersuutigineqartut naammappata inuit sumiiffimmi ataatsimi arlaliunissaanik inerteqquteqarnermut tunngatillugu aalajangersarneqarsimasumut inerteqquteqarsinnaaneq atorneqassanngitsoq piumasaqaataavoq.

Taamaalilluni piumasaqaataassaaq inuit amerlasuut sumiiffimmi ataatsimi uninngaarsinnaanerannut inerteqquteqarniarnermi, pisunilu aalajangersimasuni inuiaqatigiinnut navianartorsiortitsisinnaasumik nappaammik tuniluutsitsinaveersaarnermi sumiiffimmi tassani naammanngippata.

§ 19, imm. 1 naapertorlugu nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisup siaruarnissaa pinaveersaartinniarlugu siaruatsaaliniarluguluunniit aalajangersagaq atorneqarsinnaavoq.

Aalajangersakkatut siunnersuut naapertorlugu malittarisassat aalajangersarneqartut malillugit nalinginnaasumik iserfigineqarsinnaasumi sumiiffimmi aalajangersimasumi Naalakkersuisut inerteqquteqarsinnaapput. Tassani tamanit orninneqarsinnaasut, aqquserngit, mittarfiit, ammasarfiup nalaani niuertarfiit pisiniarfissuillu ilaatigut pineqarput. Sumiiffimmut pineqartumut atatillugu inerteqquteqarnissamut piumasaqaatit taamaallaat naammassineqarsimappata sumiiffinnut killilersorneqartunut taamaallaat sumiiffimmiinnissamut, assersuutigalugu sumiiffimmi aalajangersimasumi aqqusinermiluunniit taassumaluunniit ilaanut inerteqquteqartoqarsinnaavoq. Taamaalilluni sumiiffinnut annerusunut assersuutigalugu illoqarfiup ilaanut tunngatillugu inerteqquteqartoqarsinnaassanngilaq.

§ 21, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni siunnersuutigineqartukkut sumiiffimmiinnissamut inerteqquteqarnermi sumiiffimmi pineqartumi angallannerup nalinginnaasup pineqannginnera siunnersuutigineqarportaaq. Inerteqquteqarneq apeqqutaatinnagu assersuutigalugu inerteqqutigineqartunut sumiiffimmukarnissaq aqqusinermukarnissarlunniit suli inerteqqutaassanngilaq.

Tamatuma saniatigut § 21, imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq, inerteqqut ullut arfineq-marluk tungaannut atuuttussatut nalunaarutigineqartassasoq. Inerteqquteqarsinnaanermit piumasaqaatit suli eqqortinneqarpata piffissaq sivitsorneqarsinnaavoq.

§ 22-mut

Inuit arlallit sumiiffimmi aalajangersimasumiissimasut sumiiffigisimasaanni peqataaffigisimasaannilu nappaammik inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik uppersarneqarsimasumik tunillaasoqarsimappat, peqqissaanermik suliaqartumit misissortinnissaat imaluunniit pisariaqarpat inissiivimmut naleqquttumut mattunnissaat pillugit malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaanissamut piginnaatitaassasut § 22-mi siunnersuutigineqarpoq.

Sumiiffimmi aalajangersimasumiissimasut inunni uumasunilu ataasiakkaani arlalinniluunniit nappaammik inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik uppernarsarneqarsimasumik tunillaasoqarsimatillugu tassungaluunniit atatillugu inunnut sumiiffimmi ataatsimi sumiiffimmiissimasunut nappaammik taassuminnga tunillatsissimasinnaanerannut aarlerinartoqarpat malittarisassat atorneqarsinnaapput.

Inuit eqqartuussivinni, Inatsisartuni imaluunniit politikikkut suliaqarfiusuni isummersorfiusuniluunniit suliaqarnermik peqataasut aalajangersakkami aamma ilaatinneqassapput, naak tuniluunneq sioqqullugu § 20, imm. 4-mi saneqqutaarinissamut ilaatinneqaraluartut.

Inunni ataasiakkaani kinaassusersineqarsinnaasuni aammali inuit ataasiakkaat tamarmik kinaassusersiniarneranni pissusissamisuumngitsumik nukissanik atuiffiusuni, assersuutigalugu tusarnaartitsinerni timersornikkulluunniit aaqqissuussinerni angisuuni nappaatip siaruarnissaata pinngitsoortinnissaata pingaaruteqarfiani sukkasuumik iliuutsimik aallartitsiffiusinnaasuni aalajangersagassatut siunnersuutigineqartumi malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaassaaq.

Assersuutigalugu uppernarsarneqarsimasumik tunillatsittoqarsimatillugu inuit suliffimmi aalajangersimasumi atorfillit atuartulluunniit misissortissinnaanerannut mattusimasinnaanerannullu malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaassaaq. Uppernarsarneqarsimasumik tunillaasoqarsimappat inuit pisuni, assersuutigalugu tusarnaartitsinermi, katittuni, timersornikkut aaqqissuussinermi assigisaaniluunniit peqataasimasut misissornissaannut aammalu mattusimanerup pisariaarunnissaata tungaanut mattusimanissaannut malittarisassanik aammattaaq aalajangersaasoqarsinnaassaaq. Pisut aalajangersimasut apeqqutaallutik – matumani nappaatip qanoq issusaa - nakorsat misissuinerat, aaversinneq, misissugassamik tigusiffigineqarneq, timip misissorneqarnera il.il. misissuineri ilaasinnaapput.

Nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisup siaruarnissaa pinaveersaartinniarlugu siaruatsaalinnissaaluunniit anguniarlugu inuup avatangiisaanit avissaartinnissaa mattusimanermi siunertaavoq.

Inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisunik nappaateqartillugu nammineq angerlarsimaffimmi mattusimasoqarsinnaassaaq, taamaattorli (assersuutigalugu najukkami najugaqartut sinnerinit avissaaqqanissamut periarfissaqangikkaanni) inissiivimmi naleqquttumi allami mattusimanissaq pisariaqarsinnaavoq.

Unnuinissamut periarfissaqarpat pisariaqartitallu tunngaviusut tamarmik, tassunga ilanngullugit nerisassat imeruersaatillu pissarsiarineqarsinnaappata inissiivik mattusimanissamut naleqquttuussaaq. Assersuutigalugu napparsimaviusinnaavoq, hoteliusinnaavoq il.il.

Nappaatip qanoq ittuunera apeqqutaalluni mattusimatitsiffinni immikkut ittuniinnissaq pisariaqalersinnaavoq. Taamaammat mattusimanissamik piunasaqaateqarnerup qanoq

paasineqarnissaanut nappaatip aalajangersimasup inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiorititsisutut nalilerneqarneranik tunngaveqassaaq.

Inuit sumiiffimmi aalajangersimasumiissimasut imaluunniit katersuunnerni, pisuni assigisaanilu peqataasimasut sumiiffigisimasaanni peqataaffigisimasaannilu nappaammik inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiorititsisumik uppersarneqarsimasumik tunillaasoqarsimappat, peqqissaanermik suliaqartumit misissortinnissaat imaluunniit pisariaqarpat inissiivimmuut naleqquttumut mattunnissaat pillugit malittarisassanik aalajangersaanissaq inuup kiffaangissuseqarnissaq pillugu pisinnaatitaaffiit akuliunnerusoq Naalakkersuisut eqqumaffigaat.

Taamaammatt misissortinnissamut mattusimanissamullu pisussaaffiliisumik malittarisassiunnginnermi nappaatip siaruarnissaanut pinngitsoortinnissaanut kajumissutsimik tunngaveqartumik aalajangersimasumik innersuussuteqarneq naammannersoq pillugu nalilersuisoqqaartuaannassaaq.

Taamaammatt aalajangersagaq manna malillugu malittarisassanik aalajangersaanermi naleqqiussineq pillugu tunngavik aamma pinngitsaaliinaveersaanissamut tunngavik atorveqartussaassapput. Taamaammatt piginnaatitsissut naapertorlugu malittarisassat aalajangersarneqarsimasut sapinngisamik qajassuussillutillu sivikitsuussapput iliuutsimilu siunertamut tunngatillugu naleqquttuussallutik, soorluttaaq iliuutsit siunertarveqartup naammassinissaanut naammappata akuliuffiunnginnerpaat atorveqassasut.

Malittarisassat aalajangersarneqarsimasut attannissaannut tunngavissaaruppat atorunnaarsinneqassasut piunnaasaataavortaaq.

§ 23-mut

§ 23, imm. 1 malillugu Naalakkersuisut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunnersueqatigereerlugu sumiiffimmik, nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiorititsisup atuuffianik, imaluunniit sumiiffimmik nappaatip taama ittup atuuffiulernissaanik *eqqunneqarnissaanilluunniit* aarlerinartorsiorfiulluinnartumik, piffissami aalajangersimasumi matusisoqarnissaanik peqqusisinnaapput.

Taamatuttaaq nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnullu aarlerinartumik ineriartorsinnaasutut ilimagineqartumik pinaveersaartitsiniarneq siaruatsalisitsiniarnerluunniit pineqarpata aalajangersagaq 19, imm. 2 naapertorlugu nappaatinut inunnut nalinginnaasumik ulorianartunut atorveqarsinnaassaaq.

Mattussinngikkaanni tunillaassuuttoqalersinnaanera nappaammatt maannamut ilisimalikkat atorlugit naatsorsuutigilluinnarneqarsinnaagaangat aarlerinartorsiorluinnarneq pilertarpoq.

Sumiiffinniit killilersuiffigineqartuniit tassungalu takkulluni allanik, soorlu illuutigisamiit, ineqarfiusumiit imaluunniit illoqarfiup ilaaniit, nunaqarfimmiit illoqarfimmiilluunniit peqateqarnissap pinngitsoortinnissaanut § 23, imm. 1 malillugu peqqusisoqarsinnaassaaq.

Assersuutigalugu ilinniartut ineqarfianni eqimattat ineqartut akornanni tunillatsittoqarsimasoq paasineqarpat nappaallu inuiaqatigiit peqqissusaat, peqqinnissaqarfiup isumalluutai assigisaallu eqqarsaatigalugit tunillaassuunnerup pinaveersaartinnissaa siunertaralugu sumiiffiup matuneqarnissaanik pisariaqalersitsippat matusisoqarsinnaavoq.

Alla assersuut imaassinnaavoq, nunaqarfimmi nappaammik nassaartoqartillugu, taannalu nappaat nunaqarfinni najugartut allanut tikeraartillutik nunaqarfinnut illoqarfinnulluunniit allanut tuniluutilersinnaanissaanut aarlerinartoqarsinnaanera.

Inuit eqimattakkuutaat inoqatiminnik, soorlu angajoqqaat najugaqatiginngisaminnik meerallit atassuteqarnissamik immikkut ittumik pisariaqartitsisinnaanerat, sumiiffimmik matusinissaq pillugu suliniuteqarnermi pissusissamisoorlumik eqqarsaatigineqarnissaat naatsorsuutigineqassaaq.

Soorluttaaq assersuutigalugu annaassiniartut, peqqinnissaqarfimmi sulisut, angerlarsimaffimmi ikiortit aammalu eqqaavilerisut il.il. sumiiffimmiissinnaanissaat pisariaqarsinnaasoq.

Tassunga atatillugu aalajangersagaq malillugu sumiiffik aalajangersimasoq matuneqartoq pillugu ersarissumik allagartaliinikkut assigisaanilluunniit ilisarnaasiinikkut sumiiffiup pineqartup tamanut nalunaarutigineqarnissaa piumasaqaataavoq.

Sumiiffimmik matusinermi, matumani tamatuma piffissat sumiiffiullu matuneqartup annertussusaa eqqarsaatigalugit sapinngisamik inuit katersuunnissamut periarfissaat eqqarsaatigineqassapput, pingaartumik isummanik inuit peqqissusaannut naapertuuttunik saqqummiussisinnaanissaq anguniarlugu.

Peqqissutsimut tunngatillugu sumiiffimmik matusinissaq pillugu aalajangiinermi tunngaviusut attannissaat pisariaqarunnaariarpata aalajangersakkat siunnersuutigineqartut malillugit sumiiffimmik aalajangersimasumik matusineq atorunnaarsinneqassasoq annikillisinneqassasorluunniit piumasaqaataavoq.

Imm. 2 malillugu ullut arfineq-marluk tikillugit matusinissamik peqqusisoqarsinnaavoq. Peqqussuteqarnissamut piumasaqaatit suli eqqortinneqarpata peqqussutip atuunna sivitsoqarsinnaavoq.

§ 23, imm. 3 malillugu Naalakkersuisut imm. 1 malillugu peqqussutinik nalunaaruteqarsinnaanermut pisinnaatitaaneq pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaapput.

Aalajangersakkani siunnersuutigineqartuni sumiiffimmik killilersuiffigineqartumik malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasoqarsinnaavoq, soorluttaaq matusinissamut peqqussutip sivissusaa pillugu malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaasoq.

Tamatuma saniatigut inuit, assersuutigalugu annaassiniartartut, angerlarsimaffimmi ikiortit eqqaavilerisullu sumiiffimmi angalasinnaatitaanerat pillugu malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Soorlutaaq sumiiffimmi matuneqarsimasumi najugallit sumiiffimmi qanoq, qaqugukkut inuillu qanoq amerlatigisut angalasinnaanerat pillugit malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaasoq.

§ 24-mut

Inuit ataavartumik utaqqiisaagallartumilluunniit najugaanni sumiiffigisaanniluunniit, tassani paaqqutarisariallit angerlarsimaffiinut, najugaqarfinnut paaqqinnittarfiusunut, oqilisaaffinnut, inissiivinnut, najugaqarfissatut neqeroorutitut assigisaannullu, napparsimavinnut, katsorsaavinnut suliffinnullu assigisaannut tikeraartut isersinnaanerannik killilersuinissamut inerteqquteqarnissamulluunniit nuna tamakkerlugu nunalluunniit ilaanut malittarisassanik Naalackersuisut aalajangersaasinnaanerat § 24-mi oqaaseqatigiit siullikkut siunnersuutigineqarpoq.

Aalajangersagaq naapertorlugu aatsaat nappaat inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisoq siaruuaatsillugu pinaveersaartitsinissaq siaruatsaalineqarnissaalu pisariaqarpat malittarisassiortoqarsinnaavoq, § 19, imm. 1 takuuk.

Taamatutaaq nappaat inunnut nalinginnaasumik ulorianartoq inuiaqatigiinnut aarlerinartumik ineriartorsinnaasutut ilimagineqartumik pinaveersaartitsiniarneq siaruatsalisitsiniarnerluunniit pineqarpata aalajangersagaq 19, imm. 2 malillugu nappaatinut inunnut nalinginnaasumik ulorianartunut atorneqarsinnaassaaq.

Nappaatinik nunamut eqqussisoqarnissaata inuillu qanimut najortut najugaqatigiittulluunniit imminnut tunillannissaasa pinaveersaartinnissaat siunertaavoq. Tamanna minnerunngitsumik sumiiffinni, inuit assersuutigalugu ukiutik peqqissutsimikkullu timimikkulluunniit akiuussutissatigut nungullarsimanertik pissutigalugit nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik tunillanneqarunik immikkut mianerisariaqarsinnaasut, assersuutigalugu paaqqinnittarfimmi, utoqqaat illuanni katsorsaavinniluunniit najugaqarfigisaanni taakkunaniiffigisaanniluunniit tamanna atuuppoq. Sumiiffinnili allani inuit qanimut arlallilluunniit najugaqatigiiffigisaanni, assersuutigalugu najugaqarfissatut neqeroorutini assigisaannilu aamma atuuppoq.

Aalajangersagaq naapertorlugu nuna tamakkerlugu ilaanulluunniit malittarisassiortoqarsinnaavoq.

Tassa imaappoq, malittarisassanik nunamut tamarmut atuuttussanik imaluunniit malittarisassanik assersuutigalugu nunap ilaanut, kommuninut imaluunniit napparsimavinnut, najugaqarfinnut paaqqinnittarfiusunut, najugaqarfissatut neqeroorutitut assigisaannullu aalajangersimasunut taamaallaat atuuttussanik atuutilersitsisoqarsinnaavoq.

Naleqqiussineq pillugu tunngavik pinngitsaaliinaveersaarnissamut tunngavik aallaavigalugit nuna tamaat pinnagu nunap immikkoortuani sumiiffimmut minnerusumut malittarisassanik aalajangersaanissaq naammannersoq nalilersuisoqassaaq.

Aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi malittarisassat piffissamut aalajangersimasumut atuutsinneqartarnissaat piunasaqaataavoq. § 18, imm. 2 malillugu pisunik aalajangersimasunik nalilersueqqissaarneq apeqquataatillugu sivisussusilerneqassaaq, taamaattorli sapinngisamik sivikinnerpaatinniarneqassaaq tamatumunngalu tunngavissaaruppat atorunnaarsinneqassalluni.

Aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi tikeraartut isersinnaanerannut killilersuinerit inerteqquteqarnerlu pillugit malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaassaaq.

Killilersuinerneq aalajangersaanissamut malittarisassani ilaatigut pulaartut amerlassusaannik killilersuinerneq imaqaarsinnaapput, tassunga ilanngullugit suliffinni pineqartuni taamaallaat inuit amerlassusaat aalajangersimasukkaarlugit imaluunniit qaniginerpaasaanaat pulaarsinnaatillugit.

Tamatuma saniatigut peqqussuteqarnikkut pulaarnissamut piunasaqaatinik aalajangersaasoqarsinnaassaaq, tassunga ilanngullugit qanermut assiaqummik atuinissamut imaluunniit allatut eqqiluisaarluni iliuuseqarnissamut piunasaqaateqartoqarsinnaavoq, imaluunniit piffissami aalajangersimasumi aalajangersimasumilluunniit iliuuseqarluni, assersuutigalugu najugaqartunut pulaartunullu allanut qanillinaveersaarnissamut piunasaqaateqartoqarsinnaavoq.

Aalajangersagaq malillugu killilersuinerit inerteqqutillu pulaartunuinnaq tunngassapput, taamaalilluni inunnut katsorsaavinni paaqqutarinnittarfinilu najugaqartunut tassaniittunullu taakkunaniluunniit sulisunut tunngatinneqassanngillat.

Aalajangersagaq malillugu suliffinnut pineqartunut isersinnaatitaanermut tunngatillugu inunnut, assersuutigalugu nioqqutissanik tunniussiniartunut kifartuussisunulluunniit imaluunniit sulinerneq atavillugu suliffimmiittunut inerteqquteqarnissamut aalajangersaasoqarsinnaassanngilaq. Taamaattorli taakku inuit isernissaannut killilersuutinerneq aalajangersaasoqarsinnaavoq, assersuutigalugu qanermut assiaqummik atuinissaannut piunasaqaateqartoqarsinnaalluni.

Aammattaaq aalajangersakkamik piviusunngortitsinerneq killilersuinerneq inerteqqutinilu ilaatinneqartussaannngitsunik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Killilersuinerit inerteqqutilluunniit aalajangersarneqarnerannut atavillugu - peqqinnissakkut illersorneqarsinnaasunik - qanigisanit pulaartoqarnissamut periarfissaqarnissaa qulakkeerniarlugit killilersuinerit inerteqqutilluunniit atuuffissarinngisaannik aalajangersaasoqassaaq.

Qanigisat imatut paasineqassapput aappaasoq, aalajangersimasunik inooqatigisaq, aalajangersimasunik aappaq, angajoqqaat, meeqqat ernuttallu. Ungasissamik ilaqtuttat, qatanngutit, meerarsiat meeravissialluunniit, ilaqtarsiat, ikinngutigilluagaq ikinngulluunniit

aalajangersimasumik pulaartagaq pissutsit apeqqutaallutik aamma qanigisatut isigineqarsinnaapput, pingaartumik pineqartoq aappaqartinnagu, inooqatigisaqartinnagu meeraqartinnaguluunniit.

Taamaattumik qanigisanut, inummut peruluttumut pulaartussanut imaluunniit meeqqamut najugaqarfimmi najugalinnut imaluunniit uninngasunut qanigisanut kinguartinneqarsinnaanngitsumik pulaartussanut inerteqquteqarneq pillugu malittarisassanik aalajangersaanissaq sapinngisamik pinngitsoortinneqartariaqarpoq.

Taamatuttaa qanigisaasut inersimasunut paasinnittaatsimikkut piginnaasakillisimasunut, tassa inunnut pulaartarnermut tunngatillugu killilersuinerit siunertaannik paasinnissinnaanngitsunut taamaalillutillu pulaarneqarnissamut immikkut illuinnartumik pisariaqartitsisunut pulaartarnermut atuuppoq.

Soorluttaaq qanigisaasumut angajoqqaatut akisussaatitaasoq, inuttut sinniisoq eqqartuussissuserisorluunniit inunnut, najugaqarfissatut neqeroorummi najugalimmut unitsinneqarsimasumulluunniit pulaarsinnaasariaqartoq.

§ 24-imi aalajangersagaq malillugu malittarisassanik, uninngasut najugaqartullu napparsimaviup uninngaffigisaat, paaqqinnittarfiit, najugaqarfiit paaqqinnittarfiusut, inissiiviit, najugaqarfissatut neqeroorutit assigisaalluunniit qimassinnaanissaannut imaluunniit pineqartut sumiiffiit qimareerlugit uterfigeqqissinnaanissaannut killiliisunik aalajangersaasoqarsinnaannginnera oqaatigineqassaaq.

§ 24, imm. 2, malillugu malittarisassat oqaaseqatigiit siulliit naapertorlugit aalajangersarneqarsimasut inatsimmi allami aalajangersarneqarsimasunik imaluunniit inatsit alla naapertorlugu malittarisassanik aalajangersarneqarsimasunik saneqqutsisinnaapput. Aalajangersagaq isumaqarpoq, suliffinnut pulaartut isernissaannut inerteqquteqarneq killilersuinerilluunniit pillugit malittarisassat innuttaasut inatsit alla malillugu imaluunniit inatsit alla naapertorlugu malittarisassat aalajangersarneqarsimasut malillugit pisinnaatitaaffiinik pisussaaffiinillu saneqqussisinnaasut.

§ 25-mut

Nappaatit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisut inunnullu nalinginnaasumik ulorianartut pinaveersaartinnissaannut siaruatsaalineqarnissaannullu § 25-mi aalajangersagaq atorneqarsinnaavoq, tak. § 19, imm. 1 aamma 2.

Naalackersuisut suliffeqarfinnut susassaqartitsinernulluunniit tamanut ammasunut illup iluaniittunut silamiittunulluunniit isersinnaanermut atuisinnaanermulluunniit inerteqquteqarnissamut killilersuinissamulluunniit malittarisassiorsinnaapput.

§ 25-mi oqaaseqatigiit siulliit naapertorlugit Naalackersuisut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunnersueqatigereerlugu pisortat namminersortullu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiinik, atuarfinnik ilinniarfeqarfinnillu allanik

atuinermut taakkunungaluunniit isersinnaanermut killilersuiner
 inerteqquteqarnermulluunniit, nuna tamakkerlugu nunalluunniit ilaanut piffissami
 aalajangersimasumi malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

Aalajangersagaq naapertorlugu nuna tamakkerlugu ilaanulluunniit
 malittarisassiortoqarsinnaavoq. Tassa imaappoq, nunamut tamarmut atuuttumik nunallu
 katitigaanera naapertorlugu assersuutigalugu nunap ilaanut kommuninulluunniit
 malittarisassiortoqarsinnaavoq.

§ 18 naapertorlugu naligiissarinissamik minnerpaaffeqartitsinissamillu ileqqoqartussaaneq
 malillugu nuna tamakkernagu nunap ilaannaannut minnerusumut malittarisassiornissaq
 naammannersoq nalilersorneqartussaassaaq.

Aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi malittarisassat piffissamut aalajangersimasumut
 atuutsinneqartarnissaat piumasaqaataavoq. Tassa imaappoq, malittarisassat
 aalajangersarneqartut, piffissatigut killiligaallutik aalajangersarneqartassasut. Taakkua
 sivilissusissaannut pissutsinik nalilersueqqissaarnerit apeqqutaassapput, kisianni
 sapinngisamik sivikinnerpaatinniarneqassapput massumungalu tunngavissaqanngippat
 atorunnaarsinneqassallutik, matumunnga § 18 aamma takuuk.

Aalajangersagaq naapertorlugu illup iluanut, matumani atuagaateqarfinnut, timersortarfinnut,
 oqaluffinnut naluttarfinnullu isernissamik inerteqquteqarnissamut killilersuinissamulluunniit
 malittarisassiortoqarsinnaavoq. Timigissartarfinnut, pinnguarterarfinnut
 isersimaffiusinnaasunulluunniit allanut tunillatsiffiusinnaasunut, tassunga ilanngullugit
 assersuutigalugu silami timigissartarfinnut, atuisut atortunik assigiinnik atuiiffigisaannut
 isernissamik inerteqqutinik killilersuinermilluunniit aamma aalajangersaasoqarsinnaassaaq.

Aalajangersagaq naapertorlugu tamat aqqaanni sumiiffiinilu il. il.
 killilersuisoqarsinnaananilu inerteqquteqartoqarsinnaanngilaq.

Akerlianilli Naalakkersuisut malittarisassat § 21 naapertorlugu atuutilersinneqartut malillugit
 aalajangersimasumillu piumasaqaateqarfiusumik sumiiffinnut taama ittunukarsinnaanermut
 inerteqquteqarsinnaapput.

Sumiiffinni pineqartuni inuit qassit ataatsikkut isersimasinnaanersut pillugit
 malittarisassiortoqarsinnaassaataaq. Taassuma saniatigut suliffeqarfinnik atuinermut
 piumasaqaatit pillugit malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaassaaq, matumani qanermut
 assiaqutinik atuinissaq allatigullu eqqiluisaarnissamut iliuusissat, imaluunniit isersimasut
 amerlanerpaaffissalernissaat, imaluunniit suliffeqarfiit sanaartukkalluunniit
 aalajangersimasumik atornerqarnissaat, assersuutigalugu isersimaqatinut
 qanillinaveersaarnissaq ilanngullugit.

Aalajangersagaq malillugu suliffeqarfinni susassaqartitsivinnilu pineqartuni sulisut,
 assersuutigalugu nioqqutissanik pajuttartut sullissisartulluunniit suliffimminnut atatillugu

suliffeqarfimmiittut, isersinnaanissaannut inerteqquteqarnissamut malittarisassiortoqarsinnaassanngilaq.

Akerlianilli taakku eqimattat pineqartut, assersuutigalugu qanermut assiaqummik atuinissannut piunasaqaatinik killilersuisoqarsinnaavoq.

§ 25, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat § 19, imm. 2-mut innersuussivoq, taamaalilluni nappaat inunnut nalinginnaasumik ulorianartuq iliuuseqarfigineqanngikkuni inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsilersinnaasutut ilimagineqartoq eqqarsaatigalugu killilersuinernik inerteqqutinillu aalajangersaasoqarsinnaassalluni.

§ 25, imm. 2 siunnersuutigineqartoq naapertorlugu malittarisassat imm. 1 naapertorlugu aalajangersarneqartut malittarisassanik inatsisimmi allami aalajangersarneqartunik imaluunniit inatsit alla naapertorlugu aalajangersarneqartunik sanioqqutsisinnaapput. Aalajangersakkami imaappoq, suliffeqarfinnut susasaqartitsivinnullu isersinnaanermut inerteqquteqarnerit killilersuinerilluunniit pillugit malittarisassat taakku, innuttaasut oqartussallu inatsit allat inatsisiniluunniit allani malittarisassat naapertorlugit pisussaaffii pisinnaatitaaffiilu saneqqutarineqarsinnaassallutik.

§ 26-mut

Aalajangersagaq nappaatit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisut inunnullu nalinginnaasumik ulorianartut pinaveersaartinnissaannut siaruatsaalineqarnissaannullu atorneqarsinnaavoq, § 19, imm. 1 aamma 2 takuuk.

Naalackersuisut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunnersueqatigereerlugu aalajangersagaq § 26, imm. 1 naapertorlugu ulluunerani paaqqinnittarfiit, atuarfiit allallu ilinniarfiit taakkulu namminersortortaasa atorneqarneri iserfigineqarsinnaanerilu pillugit piffissami aalajangersimasumi inerteqquteqarnissamut killilersuinissamulluunniit malittarisassanik aalajangersaasinnaatinneqarput.

Aalajangersagaq malillugu meeqqerivinnut, atuareernerup kingorna aqqissuussanut, atuareersunut paaqqinniffinnut, meeqqat atuarfiinut il. il. peqqussutinik aalajangersaasoqarsinnaassaaq.

Aalajangersagaq naapertorluguttaaq taakku assigisaat namminersortut killilersuineri ilaatinneqassapput.

Killilersuinerit inerteqquteqarnerilluunniit, assersuutigalugu suliffeqarfimmi immikkoortortaqarfiit il. il. nunap katitigaanera ilinniakkatigulluunniit killilersuineq apeqqutaatillugu suliffeqarfimmut tamarmiusumut ilaannaanulluunniit atuussinnaapput. Inerteqquteqarneq killilersuinerlu taamaalillutik suliffeqarfiup ilaannaanut aalajangersarneqarsinnaapput, taamaaliornikkullu suliffeqarfimmi atuisut ilaat isersimasinnaatinneqassallutik. Assersuutigalugu atuarfimmi nerisaaqarfiullunilu ineqarfiusumi meeqqat inuussuttullu angajoqqaaminnut angerlarnissamut periarfissaarussinnaapput,

assersuutigalugu angajoqqaavi nunami allamiimmata imaluunniit angerlarsimaffimmi pissutsit pissutigalugit.

Aalajangersagaq malillugu suliffeqarfinni pineqartuni isersinnaaneq atuisinnaanerluunniit pillugit inerteqquteqartoqarsinnaassaaq, assersuutigalugu soorlu atuartut naammaginartumik ungasissuseqarnissaat qulakkeerniarlugu atuartut klassilluunniit amerlassusissaannik killiliisumik taamaallaat inuit aalajangersimasumik amerlassusillit ataatsikkut isersinnaatinneqarlutik. Taassuma sanitigut paaqqinnittarfinnik atuinermut piumasaqaatinik, matumani qanermut assiaqutinik atuinisaaq allatigullu eqqiluisaarnissamik peqqusisoqarsinnaavoq.

Inerteqqutit killilersuinerillu ilinniarfinnut aalajangersimasumut ataatsimut arlalinnulluunniit tunngassuteqarsinnaapput, soorluttaaq taakku ilinniarfinnut assigiinngitsunut tunngassuteqarsinnaasut. Peqqusineq assersuutigalugu tunillatsissimasut amerlassusaaq, siammaattoqarsinnaassusaa il. il. pissutigalugit pisariaqartinneqarpat kommunemi meeqqat atuarfiinut soraareerermiluunniit angerlarsimaffimmut tamanut tunngatinneqarsinnaavoq.

Aalajangersagaq naapertorluguttaaq inuit suliffeqarfinni pineqartuniittut assersuutigalugu nioqqutissamik pajuttartut sullissisartulluunniit imaluunniit suliffeqarfiup siunertarisaanik suliaqartut ilinniarfinnut isersinnaanissannut inerteqquteqarnissamik aalajangersaasoqarsinnaasoqannginnissaa piumasarineqarpoq. Akerlianilli taakku eqimattat pineqartut, assersuutigalugu qanermut assiaqummik atuinissannut piumasaqaatinik killilersuisoqarsinnaavoq.

Aalajangersagaq naapertorlugu piffissami aalajangersimasumi killilersuisoqarnissaa piumasaqaataassaaq. Tassa imaappoq inerteqqut killilersuinerillu piffissamut aalajangersimasumut aalajangersarneqassapput, Naalakkersuisut killilersuinerik aalajangersaanerannut atatillugu aalajangersaassallutik. Peqqussutip sivilissusaaq atatillugu pissutsinik nalilersuinerit peqqussummut tunngavigineqartut ataasiakkaat, matumani assersuutigalugu nappaat qanoq ittuunersoq, tunillaassornera suliffeqarfillu pineqartoq apequtaassapput. Peqqussut sapinngisamik sivilinnerpaaffianiitineqassaaq sumiiffimillu killilersuineq tunngavissaaruppat atorunnaarsinneqassalluni, matumani § 18, imm. 2 takuuk.

§ 26, imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut ilinniarfimmik aalajangersimasumik imm. 1-imi pineqanngitsumik atuisinnaanissamut tassungalu isersinnaanissamut piffissami aalajangersimasumi killiliinissamut inerteqquteqarnissamulluunniit aalajangersaasinnaassasuttaaq.

§ 26, imm. 3 malillugu Naalakkersuisut pisuni § 27, imm. 1-imi aamma imm. 2-mi pineqartuni immikkut ittumik iliuuseqarnissamut malittarisassanik, tassunga ilanngullugit pisariaqavissumik paarsisoqarnissaaq, pisariaqavissumik atuartitsinissaaq, uppernarsaatit,

misilitsinnerit, soraarummeernerit, ilitersuisarnerit tiguisarnerillu, ikiorsiissutit, akiliuteqartarnerit, tapiissutit il.il. pillugit malittarisassanik aalajangersaasinnaapput. Aalajangersagaq naapertorlugu iliniarfinnik pineqartunik matusigallarsinnaanermut malittarisassiortoqarsinnaassaaq.

Neqeroorummik ilinniarfimmilluunniit matusinermi atuisut neqeroorummit ilinniarfimmilluunniit il. il. tiguneqarsinnaajunnaassapputaaq.

Matusinermi aallaaviatigut ilinniarfimmi sulisut ilinniarfimmi naapissinnaassanngillat. Taamaattumik matusinissamut piunasaqaat sulisut suliarternissaannut, assersuutigalugu atuartunik avataanit atuartitsinissaannut aporfiumngilaq. Taassuma saniatigut suliasat, assersuutigalugu ilinniarfiup nakkutigineqarnissaannut ingerlanneqarnissaanullu suliasat, suliffeqarfiup uumasut paarisassai il. il. suliarineqartariaqarsinnaapput.

Taassuma saniatigut aalajangersagaq naapertorlugu pisariaqavissumik paarsisoqarnissaq pillugu malittarisassiortoqarsinnaassaaq.

Malittarisassat pisariaqavissumik paarsisoqarnissaq pillugu neqeroorummik meeqqanut inuusuttunullu aalajangersimasunut atuuttussamik aallartitsinissamut ingerlatsinissamullu tunngasunik imaqarsinnaassapput.

Taamaattumik atuisut neqeroorummik taamaattumik neqeroorfigineqarsinnaasut amerlassusaat pillugit, matumani immikkut ittumik iliuutsit atuisut angajoqqaavisalu pisariaqavissumik paarsisoqarnissamik atuinissamut piunasaqaataasut maluginiagassat ilanngullugit, malittarisassiortoqarsinnaassaaq. Taassuma saniatigut angajoqqaat pissutigalugit meeqqanik pisariaqavissumik paarineqartussanik tigusinissaq pisariaqalersinnaavoq. Tassunga assersuutigineqarsinnaapput angajoqqaat assersuutigalugu peqqinnissaqarfimmi, assartuinnermut pilersuinnermullu suliffeqarfinni allaniluunniit inuiaqatigiinnut pisariaqarluinnartuni pingaaruteqartuniluunniit suliffillit.

Aammattaaq immikkut ittumik pisariaqavissumik atuartitsinissamut aammalu uppersaait, misilitsinnerit, soraarummeernerit, ilitersuisarnerit tiguisarnerillu, ikiorsiissutit, akiliuteqartarnerit, tapiissutit il.il. pillugit immikkut aalajangersaanissamut tunngatillugu aalajangersaallunilu pilersitsisoqarsinnaavoq.

§ 26, imm. 4 malillugu aalajangersarneqarpoq killilersuinerit inerteqquteqarnerillu imm. 1-3 malillugit aalajangersarneqartut inatsit alla aqutugalugu naapertorluguluunniit pisussaaffinnik pisinnaatitaaffinnillu saneqqutsisinnaasut.

Aalajangersakkap kingunerissavaa killilersuinerit inerteqqutillu Naalakkersuisunit aalajangersarneqartut pisinnaatitaaffiit pisussaaffiillu inatsimmi allami aalajangersarneqarsimasut saneqqunneqarsinnaalissasut.

Pisinnaatitaaffiit pisussaaffiillu saneqqunneqarnissaannut killilersuinnernut pineqartunut peqqusinernullu atatillugit pisinnaatitaaffiit pisussaaffiillu taakku taaneqarnissaat piunasaqaataanngilaq.

Taamaattumik pisinnaatitaaffinnik pisussaaffinnillu pineqartunik saneqqussineq kingunerluutaasinnaavoq killilersuinerulluniluunniit, assersuutigalugu meeqqat atuarfiannut

isersinnaanermut inerteqquteqarnikkut kommunalbestyrelse kommunemi pineqartumi piffissami aalajangersimasumi innuttaasunut taamatut neqerooruteqarsinnaajunnaarluni.

Aalajangersagaq malillugu malittarisassanik, nunamut tamarmut nunalluunniit katitigaanera naapertorlugu nunap ilaanut, soorlu nunap immikkoortuinut kommuninulluunniit atuuttussanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

§ 18 naapertorlugu naligiissaarinissamik minnerpaaffeqartitsinissamillu ileqqoqartussaaneq malillugu nuna tamakkernagu nunap ilaannaanut minnerusumut malittarisassiornissaq naammannersoq nalilersorneqartussaassaaq.

Aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi malittarisassat piffissamut aalajangersimasumut atuutsinneqartarnissaat piumasaqaataavoq. Tassa imaappoq, malittarisassat Naalakkersuisunit aalajangersarneqartut, piffissatigut killiligaallutik aalajangersarneqartassasut. Tamatuma sivisussusissaanut pissutsit aalajangersimasut nalilersorneqarneri apeqqutaassapput, kisianni piffissaq sivikinnerpaatinniarneqassaaq massumunngalu tunngavissaqanngippat atorunnaarsinneqassalluni.

§ 27-mut

Naalakkersuisut § 27 naapertorlugu angallassissutinut isersinnaanermik killilersuinermt inerteqquteqarnermulluunniit nuna tamakkerlugu nunalluunniit ilaanut piffissami aalajangersimasumi malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

Aalajangersagaq naapertorlugu aatsaat nappaat inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisoq siaruaatsillugu pinaveersaartitsinissaq siaruatsaalineqarnissaalu pisariaqarpat malittarisassiortoqarsinnaavoq, § 19, imm. 1 takuuk.

Aalajangersagaq naapertorlugu Naalakkersuisut Naalakkersuisut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunnersueqatigereerlugu, angallassissutinik atuisinnaanermut killilersuinermt angallassissutinilluunniit isersinnaanermut inerteqquteqarnermt, matumani ilaasut amerlanerpaaffissaanut tunngasut ilanngullugit, malittarisassanik aalajangersaasinnaapput. Aalajangersakkami malittarisassat suliassaqarfimmi suliaqartunit politikikkullu naliliineq tunngavigalugit atuutilersinneqarnissaat qulakkeerneqarpoq.

Aalajangersagaq naapertorlugu aatsaat nappaat inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisoq siaruaatsillugu pinaveersaartitsinissaq siaruatsaalineqarnissaalu pisariaqarpat malittarisassiortoqarsinnaavoq. Taamaammat nappaatinik inunnut nalinginnaasumik ulorianartunik pinaveersaartitsinissamut siaruatsaaliinissamullu atatillugu angallassissutinut killilersuinermt inerteqquteqarnermulluunniit malittarisassanik tamanut atuuttunik atuutilersitsisoqarsinnaangilaq.

Angallassissutinut pineqartunut killilersuinerit imarisassaasa ilagaat angallassissummi ilaasut imminnut qanillivallaannginnissaat qulakkeerniarlugu angallassissutit aalajangersimasumik

aaqqissuunnissaat pillugit malittarisassat, soorlu aamma angallassissutinik atuinermi piumasaqaateqarnissamut malittarisassiorqarsinnaasoq, soorlu qanermut kiinnamulluunniit assiaqutinik atuinissamut allatigullu eqqiluisaarnissamut piumasaqaatit. Peqatigisaanillu killilersuinernik, soorlu qanermut kiinnamulluunniit assiaqutinik piumasaqaatinik, pissusissamisuuungitsunik malinninnginnermi angallassissummit anisitaasinnaanermut akiligassinneqarsinnaanermulluunniit malittarisassiorqarsinnaavoq. Angallassisunut il. il. piumasaqaasiortoqarsinnaavortaaq, malittarisassat malinneqarnissaat qulakkeerniarlugu, kiisalu angallassisut angallassinermullu ingerlatseqatigiiffiit piumasaqaatit naammassinngippassuk akiligassinneqarnikkut pineqaatissinneqarsinnaatinniarlugit. Ilaasut amerlanerpaaffissalernissaannut malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaassaattaaq, taamaaliornikkut assersuutigalugu, angallassisutit ilaat ilaasorisinnaasaasa amerlanerpaaffissaat sisamararterutaannaanik ilaasoqarsinnaanissaanut imaluunniit issiavigineqarsinnaasunit amerlanerusunik ilaasoqarsinnaanissamut aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Aalajangersagaq naapertorlugu nuna tamakkerlugu ilaanulluunniit malittarisassiorqarsinnaavoq. Tassa imaappoq, nunamut tamarmut atuuttumik nunallu katitigaanera naapertorlugu assersuutigalugu nunap ilaanut ass. kommuninut malittarisassiorqarsinnaasoq. Aamma angallassissutinut aalajangersimasuunnaq malittarisassiorqarsinnaavoq.

Naligiissaarinnissamik minnerpaaffeqartitsinissamillu ileqqoqartussaaneq malillugu nuna tamakkernagu nunap ilaannaannut minnerusumut malittarisassiornissaq naammannersoq kiisalu angallassissutinut aalajangersimasuunnaq tamanuungitsorlu malittarisassiornissaq naammannersoq nalilersorneqartussaassaaq tak. § 18.

Aalajangersagaq pisinnaatitsissut angallassissutinut nunatsinniittunuunnaq atorqarsinnaavoq. Taamaammatt piginnaatitsissut angallassissutinut nunanit allanit tikittunut killilersuinissamut atatillugu malittarisassiornissamut atorqarsinnaanngilaq. Malittarisassat taamaattut, matumani nunami inunnik naapeqateqarsinnaanermut akuersissummut tunniussisoqarsinnaanera pillugu malittarisassat ilanngullugit, kapitali 5-imi piginnaatitsissut naapertorlugu aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq aalajangersarneqassapput.

Aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi malittarisassat piffissamut aalajangersimasumut atuutisneqartarnissaat piumasaqaataavoq. Tassa imaappoq malittarisassat piffissamut aalajangersimasumut aalajangersarneqassasut. Tamatuma sivissusissaanut pissutsit aalajangersimasut nalilersoqqissaarneri apequtaassapput, kisianni piffissaq sivikinnerpaatinniarneqassaaq tamatuminnгалu tunngavissaqanngippat atorunnaarsinneqassalluni, § 18, imm. 2 takuuk.

Aalajangersakkami § 27, imm. 2 naapertorlugu malittarisassat imm. 1 naapertorlugu aalajangersarneqartut malittarisassanik inatsisimmi allami aalajangersarneqartunik imaluunniit inatsit alla naapertorlugu saneqqutsisinnaapput.

§ 28-mut

§ 28-mi imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunnersueqatigereerlugu ininut, inuit inatsisitigullu pisinnaatitaasut pisussaataitaasullu oqartussaaffigisaannut aamma tamanit iserfigineqarsinnaasunut isernissamik imaluunniit taakkuninnga atuinissamik inerteqquteqarnermut imaluunniit isernissamik killilersuinermut malittarisassanik, tassunga ilanngullugu ilaasut amerlanerpaaffissaat pillugit, nuna tamakkerlugu nunalluunniit ilaanut piffissami aalajangersimasumi malittarisassanik aalajangersaasinnaassasut. Aalajangersagaq naapertorlugu aatsaat nappaat inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisoq siaruaatsillugu pinaveersaartitsinissaq siaruatsaalineqarnissaalu pisariaqarpat malittarisassiortoqarsinnaavoq, § 19, imm. 1 takuuk. Aalajangersagaq naapertorlugu ininut, inuit inatsisitigullu pisinnaatitaasut pisussaataitaasullu oqartussaaffigisaannut aamma tamanit iserfigineqarsinnaasunut isernissamik imaluunniit taakkuninnga atuinissamik inerteqquteqarnermut imaluunniit isernissamik killilersuinermut malittarisassiortoqarsinnaassaaq.

Aalajangersagaq naapertorlugu ininut, inuussutissarsiummik ingerlataqartut oqartussaaffigisaannut aamma tamanit iserfigineqarsinnaasunut tamat iserfigisinnaasaannut malittarisassiortoqarsinnaassaaq. Init piffiillu sorliit pineqarnersut pillugit tamakkiisumik nassuiaasoqarsinnaanaviangilaq. Taamaakkaluartoq pisiniarfinnut niuerfinnullu iserneqarsinnaasunut tamanut kiisalu ininut sillissiffiusunut, kiffartuussiffiusunut, aliikkusersuiffiusunut il. il. atuutissapput. Assersuutigalugit taaneqarsinnaapput ulluinnarni niuertarfiit, sanaartornermi atortorissaarutunik nioqquteqartartut, timigissartarfiit, solariat, klinikkit atuisunut qanimut sullissiffiusut, soorlu nujaleriffiit pinnersartittarfiillu, aammali klinikkit peqqissutsimut tunngasunik sullissisartut. Kiisalu neriniartarfiit, imerniartarfiit, qitigiartarfiit allallu sassaallerfiusut pineqassapput, soorluttaaq sumiiffiit, timersorfiusut sunngiffimmilu sukisaarsarfiusut, matumani naluttarfiit, sungiusartarfiit filmertarfiit ilanngullugit pineqassasut. Taassuma saniatigut silamiittut orninneqarsinnaasut pineqassapputtaaq. Init piffiillu tamat iserfigisinnaasaat kisiisa malittarisassiuunneqarsinnaapput. Tassa immaappoq, suliffeqarfiit initaannut piffinnullu, assersuutigalugu pisiniat pulaartullu iserfigisinnaangisaannut assersuutigalugu allaffinnut, quersuarlut allaffissorfiusunullu allanut malittarisassiortoqarsinnaassanngilaq.

Killilersuinerit eqqiluisaarnissamut, soorlu imeq qaqorsaallu assannulluunniit spritti tamanit pissarsiassaanissaat pillugu malittarisassanik, piumasaqaatinik imaqarsinnaapput, matumani tunillatsaaliuinermit atortut assersuutigalugu qanermut assiaqutit, tunisassiat sorliit qaqugukkullu tuniniarsinnaanerinut kiisalu aaqqatinik atuinissamut piumasaqaatit ilanngullugit. Aamma aalajangersagaq naapertorlugu ininut piffinnullu pineqartunut isersinnaanissamut inerteqquteqarnissamut malittarisassiortoqarsinnaavoq.

Aalajangersagaq atorlugu inuit inatsisitigullu pisinnaatitaasut pisussaatitaasullu oqartussaaffigisaannut aamma tamanit iserfigineqarsinnaasunut isernissamik imaluunniit taakkuninnga atuinissamik inerteqquteqarnermut imaluunniit isernissamik killilersuinermut malittarisassanik, tassunga ilanngullugu ilaasut amerlanerpaaffissaat pillugit, nuna tamakkerlugu nunalluunniit ilaanut piffissami aalajangersimasumi malittarisassaliortoqarsinnaavoq.

§ 18, imm. 1 naapertorlugu naligiissarinissamik minnerpaaffeqartitsinissamillu ileqqoqartussaaneq malillugu nuna tamakkernagu nunap ilaannaannut minnerusumut malittarisassiornissaq naammannersoq nalilersorneqartussaassaaq. Aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi malittarisassat piffissamut aalajangersimasumut atuutsinneqartarnissaat piumasaqaataavoq. Tassa imaappoq malittarisassat piffissamut aalajangersimasumut aalajangersarneqassasut. Tamatuma sivisussusissaanut pissutsit aalajangersimasut nalilersorneqarneri apeqqutaassapput, kisianni piffissaq sivikinnerpaatinniarneqassaaq massumunngalu tunngavissaqanngippat atorunnaarsinneqassalluni, matumunnga § 18, imm. 2 takuutaaq.

§ 18 naapertorlugu naligiissarinissamik minnerpaaffeqartitsinissamillu ileqqoqartussaaneq siunnersuutigineqartoq malillugu minnerpaamik akuliunnissamut malittarisassanik siunertap angunissaanut naammattunik aalajangersaasoqassaaq, taamatutaaq iliuuserisaq iliuseqarnermut tunngavissaaruppat taamaatinneqassalluni. Taamaattumik ininik allanillu, inuit inatsisitigullu pisinnaatitaasut pisussaatitaasullu oqartussaaffigisaannik aamma tamanit iserfigineqarsinnaasunik atuisinnaanermik taakkunungaluunniit isersinnaanermik killilersuinerit inerteqquteqarnerluunniit piffissalerlugit atuukkallartuusarnissaat piumasaqaataavoq. Nappaatip pineqartup pinaveersaartinneqarnissaa siaruatsaalineqarnissaalu pisariaqanngippata iliuseqarneq sivitsorneqarsinnaanngilaq.

§ 29-mut

§ 29 aqqutigalugu siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut inini tamanit iserfigineqarsinnaasuni nammineq atortunik tunillaassuunnaveersaatiniq atuinissamut nuna tamakkerlugu nunalluunniit ilaanut piffissami aalajangersimasumi malittarisassiorsinnaasut. Aalajangersagaq naapertorlugu aatsaat nappaat inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisoq siaruatsaallugu pinaveersaartitsinissaq siaruatsaalineqarnissaalu pisariaqarpat malittarisassiortoqarsinnaavoq, § 19, imm. 1 takuuk.

Aalajangersagaq naapertorlugu inini tamanit iserfigineqarsinnaasuni tunillatsaaliinissamut, matumani nammineq atortunik tunillaassuunnaveersaatiniq atuinissamut piumasaqaatit malittarisassiornissaq ilanngullugu, nuna tamakkerlugu nunalluunniit ilaanut piffissami aalajangersimasumi malittarisassiortoqarsinnaassaaq.

Nammineq atortunik tunillaassuunnaveersaatit tassaasinnaapput qanermut kiinnamullu assiaqutit.

Aalajangersagaq naapertorlugu init tamanit iserfigineqarsinnaasut malittarisassiuunneqarsinnaapput. Matumani sumiiffiit pineqartut tassaapput tamanit orninneqarsinnaasut, matumani assersuutigalugu aqquernit, naapittarfiit il.il..

Aalajangersagaq naapertorlugu inuit angerlarsimaffii malittarisassiuunneqarsinnaassanngillat.

Aalajangersagaq malillugu nammineq atortunut tunillaassuunnaveersaatinut, matumani nakorsaasersuineranut, CE-mik nalunaaqutsersuineranut piumasaqaatit qanorlu taakku atortut atorneqassanerannut tungasunut piumasaqaatit pillugit malittarisassiorortoqarsinnaassaaq.

Malittarisassiornermi pissutsit inuillu aalajangersimasut piumasaqaammi mininneqarnissaannut pissutsit eqqarsaatigineqassapput naapertorneqarlutillu.

Assersuutigalugu nammineq atortut tunillaassuunnaveersaatit anersaartorniarnermut ajoqutaappata ipiannulersitsippataluunniit, qarngit aalaneratigut atuaasartumik oqaloqateqarnermi imaluunniit assersuutigalugu politiit inuup kinaaneranik takunnikkusuppata, pisuni aalajangersimasuni sivikitsumik nerinermi nakorsaatornermiluunniit piumasaqaatip atuutinnginnissaa pillugu malittarisassiorortoqarsinnaassaaq.

Qanermut imaluunniit kiinnamut assiaquteqarnissamut piumasaqaat ilisimassutsimik annikillisimasunut, timikkut tarnikkulluunniit sanngiittunut, allamilluunniit peqquteqarlutik nammineq atortunik tunillaassuunnaveersaatinik atuisinnaanngitsunut piumasaqaatit atuutinnginnissaat pillugu malittarisassiorortoqarsinnaassaaq.

§ 30-mut

Siunnersuummi inunnut ataasiakkaanut iliuitsit pillugit kapitali 4 malillugu peqqussutit inerteqqutigineqartulluunniit malinneqanngippata politiit peqqussutit inerteqqutigineqartulluunniit taama ittut attanneqarnissaannut ikiorsiisinnaaneranikk aalajangersakkamik § 30 imaqarpoq.

Matumani aalajangersagaq malillugu politiit ikiuinerannut atatillugu inerteqqutit peqqussutillu pillugit malittarisassat malinneqarnissaat qulakkeerniarlugit maleruagassat atuuttut naapertorlugit politiit pissaanermik pisarialimmik atuisinnaapput. Inatsisip tamatigoornissaa qulakkeerumallugu maleruagassat atuuttut innersuussutigineqarput aamma taamaappoq assersuutigalugu politiit sulinerannut inatsisaat Kalaallit Nunaanni atuutilissagaluarpat. Taamatuttaaq aalajangersakkap naqissuserpaa, maleruagassat atuuttut naapertorlugit politiit pissaanermik atuisinnaanerannut malittarisassat saneqqunneqarsinnaanngitsut.

Politiit tassaapput pissaanermik atuinissamut tunngavissaqarnermaq nalilersuisussat. Politiit pissaanermik atuinerat pisariaqartuusaaq illersorneqarsinnaassallunilu, pissaanermillu atuneq illersorneqarnissamut ujartugaasumut iliuitsit annertussusaalu soqutigineqartumut

naleqqussagaassalluni. Tamatuma saniatigut pisaanermik atuineq qajassuunneqassaaq, nalaatat naapertorneqassapput taamaalisukkullu ajoqusertoqassagaluarpat minnerpaaffissamiitinneqassalluni.

§ 31-mut

Umiarsuarmi inunnik, nappaammik inunnut nalinginnaasumik uloriarnartumik imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik napparsimasunik imaluunniit nappaammik taama ittumik tunillatsissimasorisanik ilaasoqarpat imaluunniit umiarsuarmi pissutsit allat tunillaassuunnerup siaruarnissaanut aarlerinartorsiortitsippata, umiarsuup Kalaallit Nunaannut tikinnerani aquttup umiarsuarmilu nakorsaqqarpat nakorsap umiarsualivimmi oqartussat aqquutigalugit Nunatta Nakorsaaneqarfia nalunaarfigissavaat, siunnersuummi § 31, imm. 1 takuuk.

Taamaattumik imm. 1 naapertorlugu nalunaaruteqartussaataaneq aalajangersakkamut toqqaannartumik aalajangersarneqarpoq.

Taanna naapertorlugu umiarsuarmi aquttoq umiarsuarmiluunniit nakorsaqqarpat nalunaaruteqartussaataavoq.

Inunnik, nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnuunniit aarlerinartorsiortitsisumik napparsimasunik imaluunniit nappaammik taama ittumik tunillatsissimasorisanik ilaasoqarpat imaluunniit umiarsuarmi pissutsit allat tunillaassuunnerup siaruarnissaanut aarlerinartorsiortitsippata nalunaaruteqartussaataaneq atuutissaq.

Pisussaataaffik taamaattumik siunnersuut naapertorlugu nappaatinut tuniluuttunut Inatsisartut Inatsisaanni § 2-miittunut tamanut atuutissanngilaq, taamaallaalli inunnut nalinginnaasumik uloriarnartumut imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumut.

§ 31, imm. 1-2-mi aalajangersakkanut siunnersuutigineqartunut pissutaasoq tassaavoq umiarsuit nunatsinnut tikinnerini nappaatinik inunnut nalinginnaasumik uloriarnartunik imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisunik eqquusisoqarsinnaanera tassungalu atatillugu iliuseqartoqartariaqarnersoq pillugu Nunatta Nakorsaaneqarfia naliliisinnaasariaqarmat.

Taamaattumik § 31, imm. 1-2-mi aalajangersakkat siunnersuutigineqartut siunnersuummi § 33, imm. 1-imut attuumassuteqarput, taannami naapertorlugu Nunatta Nakorsaaneqarfia naapeqateqarsinnaatitaaneq pillugu nalunaaruteqartinnagu inuit nunamiittut naapeqatigineqarsinnaanngillat.

Aalajangersagaq § 33, imm. 2-mut attuumassuteqarportaaq, tassanilu allassimalluni Nunatta Nakorsaaneqarfia inunnik naapeqateqarsinnaanermut akuersisoqassappat ilaasut inuttaasullu nakorsamit misissorneqarsimanissaanik piunasaqarsinnaavoq.

Naalackersuisut Nunatta Nakorsaaneqarfianit siunnersorneqareerlutik paasissutissat sorliit imm. 1 naapertorlugu nalunaarutigineqassanersut pillugit malittarisassiorsinnaapput,

matumani Nunatta Nakorsaaneqarfiata umiarsuarmi peqqissutsinut tunngasunik apeqqutai pillugit aquttup akissuteqartussaataitanera ilanngullugu.

§ 31, imm. 4 malillugu umiarsuit, nunanit aalajangersimasunit tikittut imaluunniit aalajangersimasumik ingerlaarfillit kiisalu ilisimasortat angallataat, angallatit aalisariutit angallatillu mikinerusut imm. 1 malillugu nalunaartussaataitanermik saneqqussisinnaanerat pillugu malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

§ 32-mut

§ 32, imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq timmisartumi inunnik, nappaammik inunnut nalinginnaasumik uloriarnartumik imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik napparsimasunik imaluunniit nappaammik taama ittumik tunillatsissimasorisanik ilaasoqarpat imaluunniit timmisartumi pissutsit allat tunillaassuunnerup siaruarnissaanut aarlerinartorsiortitsippata, timmisartup Kalaallit Nunaannut tikinnissaa sioqqullugu aquttup imaluunniit taassuma piginnaatitaata Nunatta Nakorsaaneqarfia nalunaarfigissagaat.

Taamaattumik imm. 1 naapertorlugu nalunaaruteqartussaataitaneq aalajangersakkamut toqqaannartumik aalajangersarneqarpoq. Taanna naapertorlugu timmisartumi aquttoq taassumaluunniit piginnaatitaa nalunaaruteqartussaataitavoq.

Inunnik, nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisumik napparsimasunik imaluunniit nappaammik taama ittumik tunillatsissimasorisanik ilaasoqarpat imaluunniit umiarsuarmi pissutsit allat tunillaassuunnerup siaruarnissaanut aarlerinartorsiortitsippata nalunaaruteqartussaataitaneq atuutissaaq.

Pisussaataaffik taamaattumik siunnersuut naapertorlugu nappaatinut tuniluuttunut Inatsisartut Inatsisaanni § 2-miittunut tamanut atuutissanngilaq, taamaallaalli inunnut nalinginnaasumik uloriarnartumut imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumut.

§ 32, imm. 1-2-mi aalajangersakkanut siunnersuutigineqartunut pissutaasoq tassaavoq timmisartut nunatsinnut tikinnerini nappaatinik inunnut nalinginnaasumik uloriarnartunik imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisunik eqqussisoqarsinnaanera tassungalu atatillugu iliuseqartoqartariaqarnersoq pillugu Nunatta Nakorsaaneqarfia naliliisinnaasariaqarmat.

Taamaattumik § 32, imm. 1-2-mi aalajangersakkat siunnersuutigineqartut siunnersuummi § 33, imm. 1-imut aamma 2-mut attuumassuteqarput, taannami naapertorlugu Nunatta Nakorsaaneqarfia mittarfiup imaluunniit ikiartortarfiup aallartarfiullu qimannissaanut piumasqaatinik inunnilluunniit naapeqateqarnissamut akuersitinnagu Nunatta Nakorsaaneqarfia inuit timmisartumeersut nunamit allameersut inunnut nunamiittunut qanoq naapeqateqarsinnaatiginersut imaluunniit mittarfik imaluunniit ikiartortarfik aallartarfillu timmisartup tikiffigisaa qanoq qimassinnaatigineraat pillugit aalajangersaasinnaavoq.

Naalakkersuisut § 32, imm. 3 naapertorlugu Nunatta Nakorsaaneqarfianit siunnersorneqareerlutik paasissutissat sorliit imm. 1 aamma 2 naapertorlugit nalunaarutigineqassanersut pillugit malittarisassiorsinnaapput, matumani Nunatta Nakorsaaneqarfiata umiarsuarmit peqqissutsinut tunngasunik apeqqutai pillugit aquttup akissuteqartussaataitanera ilanngullugu.

§ 32, imm. 4, malillugu timmisartut, nunanit aalajangersimasunit tikittut imaluunniit aalajangersimasumik ingerlaarfillit imm. 1 malillugu nalunaartussaataitanermik saneqqussisinaanerat pillugu malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

§ 33-mut

§ 33, imm. 1, oqaaseqatigiinni siullerni aalajangersarneqarpoq Nunatta Nakorsaaneqarfia mittarfiup imaluunniit ikiartortarfiup aallartarfiulluunniit qimannissaanut inunnik naapeqateqarnissamut - piumasaqaatinilluunniit - akuersitinnagu Nunatta Nakorsaaneqarfia inuit timmisartumeersut nunamit allameersut inunnut nunamiittunut qanoq naapeqateqarsinnaatiginersut imaluunniit mittarfik imaluunniit ikiartortarfik aallartarfillu timmisartup umiarsuulluunniit tikiffigisaa qanoq qimassinnaatigineraat pillugit aalajangersaasinnaasoq.

§ 33, imm. 2 malillugu Nunatta Nakorsaaneqarfiata nunami inunnik naapeqateqarnissamut akuersissummik piumasaqaatit nalunaaruteqarnermi, ilaasut inuttaasulluunniit assersuutigalugu nappaammik Inatsisartut Inatsisaanni § 2, imm. 3-mi 4-milu pineqartumik inunnut nalinginnaasumik uloriarnartumik imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik nappaateqarnerinik misissorneqarnissamut misissuinerullu naammassinnaata tungaanut mattusimanissamut piumasaqaatinik aalajangersaasinnaavoq.

Tamanna pillugu piumasaqaateqarsinnaanermut nappaatinik inunnut nalinginnaasumik uloriarnartunik imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisunik peqarnissaa killigitinneqarpoq.

Taamaattumik inunnik naapeqateqarsinnaanermut akuersisoqassappat ilaasut inuttaasulluunniit tuniluuttumik peqatigisaanillu inunnut nalinginnaasumik uloriarnanngitsumik imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsinngitsumik nappaateqarnersut misissorneqarsimasariaqarput.

Inuit umiarsuarmititut pineqartumiluunniit angallassissummiittut inunnik allanik naapeqateqarsinnaassappata, Inatsisartut Inatsisaanni malittarisassat nalinginnaasut taakkununga atuutilissapput.

Tassa imaappoq siunnersuummi kapitali 5 malillugit iliuutsit pineqartunut atuutissapput, matumani piumasaqaatit naammassineqarsimappata misissorneqarnissamut, innartinneqarnissamut nakkutigineqarnissamullu peqqussutit ilanngullugit.

Imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq killeqanngitsumik naapeqateqarsinnaanerup akuerineqarneranik nalunaartoqarnissaa sioqqullugu inuit piginnaatitaanatik umiarsuarmut timmisartumulluunniit ikisut, taamaaliormi kingunerisaanik aningaasartuutit akilissagaat. Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq umiarsuarmi ilaasut tunillanneqarsimatillugit tikeraat nunami tunillaassuinnginniassammata.

§ 33, imm. 4-mi siunnersuutigineqarpoq politiit qinnuigineqarnikkut imm. 1 naapertorlugu aalajangersakkat malinneqarnissaat qulakkeerniarlugit ikiuuttassasut.

Naalackersuisut imm. 5. naapertorlugu umiarsuarmi timmisartumiluunniit nunami allami umiarsualivimmit (Danmarkimi Savalimmiuniluunniit umiarsualiviit ilanngullugit) tikittuni ilaasut, nunami inunnik imaluunniit timmisartoqarfiup avataani imaluunniit angallassissutip tikittarfiani, ikiartortarfiup aallartarfiullu avataani naapeqateqaqqusaannginnerannut malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

Piginnaatitsinissamut aalajangersagaq angallassissutit aalajangersimasut, matumani assersuutigalugu umiarsuit takornariartaatit ilanngullugit, tulassinnaanissaanut inerteqquteqarnissamut, pissutsit avatangiisillu taamaaliornissamut tunngavissaqartitsippata, malittarisassanik allanik aalajangersaanissamut atorneqarsinnaavoq. Taamatut tamanut inerteqquteqarnermi taamaallaat piffissami aalajangersimasumi atuunnissaa nappaammillu inunnt nalinginnaasumik uloriarnartumik imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsioertitsisumik tunillaassortoqarnissaanik pinaveersaartitsinissap siunertaanissaa piunasaqaataavoq. Akuersarneqarsinnaasunik siunertaqarluni tunngavilersuisoqarsimappat pisuni ataasiakkaani nunamukarsinnaanermut akuersissuteqarnissamut periarfissaqarnissaa piunasaqaataavortaaq.

§ 34-mut

§ 34-mi siunnersuutigineqarpoq Naalackersuisut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunnersueqatigereerlugu, inuit nunanit sumiiffinniilluunniit aalajangersimasunit tikittut aamma nappaammik inuiaqatigiinnut aarlerinartorsioertitsisumik tunillatsissimasorisat, nunamut angalannginnermi imaluunniit nunamut tikinnermut atatillugu nappaammik inuiaqatigiinnut aarlerinartorsioertitsisumik nappaateqannginnertik pillugu uppersaammik takutitsinissaannut malittarisassiorsinnaasut.

Angalasut nappaammik inuiaqatigiinnut aarlerinartorsioertitsisumik nappaateqannginnertik pillugu uppersaammik takutitsinissaannut piunasaqaatinik aalajangersaasoqarsinnaavoq. Uppersaaneq pissutsit apeqqutaatillugit assersuutigalugu misissorneqarsimanerusinnaavoq akiuussutissalerneqarsimanermulluunniit uppersaataasinnaavoq. Peqatigisaanillu misissorneqarnissamut, mattusimanissamut innartinneqarnissamulluunniit piunasaqaatinik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

§ 35-mut

§ 35-mi siunnersuutigineqarpoq nappaatit inunnut nalinginnaasumik uloriarnartut imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisut eqqunneqarnissaat siammarterneqarnissaallu pinaveersaartinnerani nassiussanut, nassatanut allakkanullu qanoq iliuuseqartoqarnissaanut malittarisassat Naalakkersuisut aalajangersarsinnaagaat.

§ 36-mut

§ 36, imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut teriarsuit, kikkaasut imaluunniit tunillannartullit allat nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorinartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisumik nunamut nunamiilluunniit tunillaanissaat pinngitsoortinniarlugu iliuutsit suut aallartinneqassanersut pillugit malittarisassanik aalajangersaasinnaassasut.

§ 36, imm. 2-mi aamma aalajangersarneqarpoq imm. 2 naapertorlugu teriarsuarnik imaluunniit kikkaasunik tunillannartulinnillu allanik nungusaasinnaanermut misissuinernullu aningaasartuutit, taamaaliornermilu assartuineranut il.il. aningaasartuutit akilerneqarnissaat ilanngullugit, umiarsuit timmisartulluunniit piginnittuinit akilerneqarnissaat pillugit Naalakkersuisut malittarisassiorsinnaasut.

Piginnaatitsissutip siunnersuutigineqartup teriarsuarnik imaluunniit kikkaasunik tunillannartulinnillu allanik nungusaasinnaanermut misissuinernullu atatillugu aningaasartuutit umiarsuarnik akilerneqarnissaanut atorneqarnissaa siunertaavoq.

§ 37-mut

§ 37, imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq umiarsuarnik timmisartumilluunniit, Nunatta Nakorsaaneqarfiata naliliinera malillugu napparsimasunik timinilluunniit toqungasunik niusiartuinnarlutik tulattumik imaluunniit mittarfimmuut mitsiartumik piginnittup Inatsisartut inatsisaat tunngavigalugu iliuutsinut aningaasartuutaasinnaasut akilissagai, nakorsap misissuineranut inuullu misissorneqartup peqqissusiata qanoq issusianik pisariaqartumik misissuineranut tapertaasunut allanut aningaasartuutit eqqaassanngikkaanni.

Taamatuttaaq § 37, imm. 2, malillugu napparsimasut katsorsarneqarnerinut paaqqutarineqarnerinullu kiisalu toqusut ilineqarnerinut, toqusut timaannik ikuallaanermut imaluunniit ilisiffissamut assartuineranut aningaasartuutit umiarsuarnik timmisartumilluunniit akisussaasup akilissavai.

Taamaattorli inuit Kalaallit Nunaanni najugalittut nalunaarsorsimasut, malittarisassat inunnut Kalaallit Nunaanni najugalinnut atuuttut assingini ilaassapput. Inuit nunami maani najugalit katsorsartinnissamut il.il. nunami innuttaasutulli allatulli suli periarfissaqarnersut pillugit nalornisoqaratarnerani erseqqissaaniarluni aalajangersagaq ikkunneqarnikuvoq.

Aqqutissaaruttoornermi iliutsinut inatsit malillugu aallartinneqartunut aningaasartuutit sapinngisamik usit ingerlaqqinngitsoortut nalinginit matussuserneqartassasut § 37, imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq.

Kiisalu imm. 4 naapertorlugu killeqanngitsumik naapeqateqarsinnaanerup akuerineqarneranik nalunaaruteqartoqartinnagu inuit akuerineqarsimanatik umiarsuarmut timmisartumulluunniit ikisut, taamaaliornermi kingunerisaanik aningaasartuutitik akiliissapput.

§ 38-mut

Aalajangersagaq malillugu Naalackersuisut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunnersueqatigereerlugu tunillannartumik, nappaammit tunillaassortuminngaanneersumik, Inatsisartut inatsisaanni § 2-mi matumani pineqartumik eqqussineq, niueruteqarneq, suliarinninneq, toqqorsineq annissinerlu pillugit malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

Naalackersuisut tunillannartup eqqunneqarnerata aqunneqarsinnaajunnaarnissaa tunillannartumillu suliarinninnissaq, assersuutigalugu bakteriakulturit imaluunniit tunillannartumik pineqartumik atonerluinissaq pinngitsoortinniarlugit, nappaammit inunnt nalinginnaasumik ulorianartumeersumit imaluunniit nappaammit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumeersumit tunillannartumik qanoq iliuseqarfiginninnissaq pillugu malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

Tunillannartunik akisussaassusilimmik poortuineq assartuinerlu, tunillannartunik toqqorsinermik suliarinninnermut atatillugu ininik aqqissuussinissamut isumannaallisaanissamullu piumasaqaatit kiisalu akisussaassuseqanngitsumik suliarinninnermi imaluunniit aalajangersakkami pineqartunik tunillannartunik atonerluinermi iliuseqartoqarnissaa pillugit aalajangersakkatigut erseqqinnerusunik malittarisassiortoqarsinnaassaaq.

Aammattaq tunillannartunik pineqartunik Kalaallit Nunaannit aamma Kalaallit Nunaannut kina eqqussillunilu annissinnaanersoq, toqqorsimasuuteqarsinnaanersoq, tunniussinnaanersoq, niueruteqarsinnaanersoq suliarinnissinnaanersorlu – tassunga ilanngullugit nappaatinit tunillaassortuninngaanneersunik misiligutitik tiguisinnaanersoq misissueqqissaarsinnaanersorlu pillugit malittarisassani ilanngussisoqarsinnaassaaq.

§ 39-mut

Timinik toqungasunik eqqussineq annissinerlu kiisalu taakku nunami maani suliarineqarnerat angallanneqarnerallu pillugit Naalackersuisut aalajangersakkatigut aalajangersakkanik erseqqinnerusunik malittarisassiorsinnaapput.

Inuiaqatigiit inuillu inatsisartut inatsisaanni pineqartunik tunillannartunik nappaatilinnut illersorniarlugit maani nunatsinni toqungasunik eqqussineq annissinerlu aammalu

suliarinnineq toqungasullu timaanik assartuineq pillugit malittarisassanik aalajangersaanermi piginnaatitsissut atorneqarsinnaavoq.

Assersuutigalugu toqungasup timaanik eqqussillunilu annissinissamut uppersaammik tunniussinissamut, poortuinnermut assartuinnermullu piumasaqaatit aammalu assartuinissamut piffissaliinissamut pisussaaffeqarneq pillugit malittarisassanik nalinginnaasunik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Toqungasup timaanik tunillaasinnaasunik, tassa imaappoq timimik nappaammik inunnut nalinginnaasunik ulorianartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisumik tunillanneqarsimasumik, toqoreeraluarluni suli sukkasuumik tunillaassuisinnaasumik passussineq pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik aamma aalajangersaasoqarsinnaassaaq.

Tassunga atatillugu assersuutigalugu inunnut toqungasup timaanik pineqartumik passussisariaqartunut killilersuinerit, nakorsaq sorleq toqungasup timaanik misissuisinnaanersoq aammalu inunnut toqungasup timaanik passussisussamut illersuutit pillugit malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaassaaq. Tamatuma saniatigut toqungasup timaanik poortuinnermut atortunullu aammalu toqungasup timaata illerfimmuq qanoq ittumut ilineqarnissaanut toqungasullu timaanik ikuallaanissamut ilisinissamulluunniit piffissaliinnermut piumasaqaatinik aalajangersaasoqarsinnaassaaq.

§ 40-mut

Toqusoqarneranut atatillugu nappaammik inunnut nalinginnaasunik ulorianartumik nappaammilluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik toqquteqartoqarnera pasitsaanneqarpat paasineqarpalluunniit, pisariaqartillugu timimik toqungasumik pilataanikkut misissuisoqarnissaanut ersarissumik tunngaveqarnissaq § 40, imm. 1-imi aalajangersakkatigut qulakkeerneqassaaq.

§ 40, imm. 1 malillugu timimik toqungasumik pilataanikkut misissuisoqarnissaanut tunngatillugu Nunatta Nakorsaaneqarfia nappaammik inunnut nalinginnaasunik ulorianartumik toqquteqartoqarneranik pasitsaassaqaassasoq paasisaqaassasorluunniit tassungalu atatillugu timimik toqungasumik pilataanikkut misissuisoqarnissaata pisariaqarneranik naliliissasoq piumasaqaataassaaq.

Assersuutigalugu nappaammik sumik toqquteqarsimanera allatut aalajangersarneqarsinnaanngippat timimik toqungasumik pilataanikkut misissuisoqarnissaa pisariaqarsinnaavoq. Timimik toqungasumik pilataanikkut misissuisoqaqqartinnagu nappaammik inunnut nalinginnaasunik ulorianartumik nappaammilluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik ilisimaneqanngitsumik aammalu toqqutigineqarsinnaanera pillugu paasineqarsinnaanngilluinnartumik imaluunniit nappaatip tunillaannerata aallartinnerani

toqqutigineqarsinnaanera pillugu paasineqarsinnaanngitsumik siunissami tuniluuttoqarnissaa mattunneqarsinnaanngilaq.

Qaqugukkut timimik toqungasumik pilattaalluni misissuisoqarnissaanut timimik toqungasumik pilattaalluni misissuinermi paasissutissanik pisariaqartitsinermit tunngatillugu nalilersueqqissaartoqarnissaa apeqqutaassaaq.

Nappaammik pineqartumik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik imaluunniit nappaammik pineqartumik inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik pinaveersaartitsinissaq akiuinissarlu qulakkeerniarlugit, toqusoqarnerani pissutaasut pissutsillu aalajangersarumallugit timimik toqungasumik pilattaalluni misissuisoqarsinnaanera inuiaqatigiinnut soqutiginaateqartorujussuusinnaavoq.

Aammattaaq nappaatip ingerlarnga, ineriartornera, qanoq ittuunera, ilisarnaatai, ersiutai il.il. pillugit ilisimasani attuumassuteqartunik timimik toqungasumik pilattaalluni misissuinerup pissarsisitsinnaanera nalilerneqarpat, timimik toqungasumik pilattaalluni misissuinissaq pisariaqarsinnaavoq.

Timimik toqungasumik pilattaalluni misissuisup sumiiffiullu timimik toqungasumik pilattaalluni misissuiffiusup eqqaata tuniluuttoqannginnissaanut naammattumik isumannaallisarneqarniassammata, timimik toqungasumik pilattaalluni misissuisanerluni nalilersuinermi timimik toqungasumik pilattaalluni misissuinissamut ininik naleqquttunik aaqjissuussanik isumannaatsunik peqarnersoq eqqarsaatigineqassaaq.

Aalajangersagaq malillugu Nunatta Nakorsaaneqarfia aalajangiisinnaatitaavoq, tassami qaqugukkut nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik nappaammilluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik aalajangersimasumik toqquteqartoqarneranik pasitsaassisinnaasutut qaqugukkullu taamatut pasitsaassinerup kingunerisaanik timimik toqungasumik pilattaalluni misissuinissap pisariaqarneranik naliliisinnaasutut Nunatta Nakorsaaneqarfia peqqinnissaq pillugu naapertuuttumik piginnaasalittut nalilerneqarmat. Taamatuttaaq timimik toqungasumik pilattaalluni misissuinissamut piginnaasat, init sakkullu sorliit pisumi tassanerpiaq naleqqunnerpaanerannik nalilersuinissaq eqqarsaatigalugu Nunatta Nakorsaaneqarfia oqartussatut tulluernerpaasutut nalilerneqarpoq.

Toqusup taassumaluunniit qanigisaasa Nunatta Nakorsaaneqarfiata timip toqungasup misissornissaanut aalajangerneranik akerliusinnaanngillat, kisianni Nunatta Nakorsaaneqarfiata imm. 2 naapertorlugu sapinngisamik piarnerpaamik timimillu toqungasumik misissuisoqartinnagu, toqusup qaniginerpaasai timimik toqungasumik misissuisoqarnissaanik ilisimatissavai.

§ 41-mut

Aalajangersagaq manna malillugu Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuup bakterissanik assigisaannilluunniit misissuinerit, tunillaassuuttup

suussusaata, pilerfiata siaruarneratalu qularnaatsumik aalajangernissaannut pisariallit aallartissinnaavai.

Oqartussat attuumassuteqartut misissuinernik pineqartunik aallartitsinissaat pillugit Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuup qinnuigisinnaavai. Aalajangersagaq naapertorlugu siunnersuummi § 4, imm. 1-imi oqartussat tamanna pillugu qinnuigineqartut suliasamik isumaginninnermi ikuiunnissamut pisussaataapput.

§ 42-mut

Nappaammit inunnut nalinginnaasumik ulorianartumit inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisumit tunillaassuunnerup unitsinnissaanut piaarnerpaamik iliuuseqartoqarnissaanut pisariaqartitsinermi § 42-imi aalajangersagaq atorneqassaaq.

Matumani inuussutissanik, soorluttaaq nioqqutissanik suliarineqanngitsunik suliarineqarnikunillu tunisassiorneq siammarterisarnerlu atorneqartut ulorianartut pineqassapput.

§ 42 malillugu Naalackersuisut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunnersueqatigereerlugu, tunillaassuussinnaaneq unitsinniarlugu, matumani pisariaqarpat suliffeqarfiup pineqartup tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit matuneqarnissaanut peqqusinikkut imaluunniit inuup tunillanneqarsimasup suliffeqarfimmut isernissaanik inerteqquteqarnikkut iliuusissanik aalajangersaasinnaapput.

§ 43-mut

§ 43, imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq inuit Nunatta Nakorsaaneqarfianit peqquneqarlutik paasissutissanik aalajangersimasunik, matumani nunami avataani sumiiffigisimasat, atit inuillu qanillisimasaasa attavigineqarnissaannut paasissutissat ilanngullugit, tunniussisussaataaassasut.

Qanoq qanillisimatiginermut erseqqisumik aalajangersaasoqarsinnaanngilaq, taamaattorli nappaatip qanoq ittuunera taamaalillunilu attuinnikkut tunillaasinnaassuseq apeqqutaapput.

Nunatta Nakorsaaneqarfia nappaatip inunnut nalinginnaasumik ulorianartup inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisup siaruatsaaliarneranut tunillaassornissaatalu pinaveersaartinnissaanut aatsaat pisariaqarpat, oqaaseqatigiit siulliit malillugit paasissutissanik qinnuiginnissinnaapput. Aalajangersakkamik atuinissamut pisariaqalersinnaanera pillugu piunasaqaat tunngaviusumik piunasaqaataavoq. Taamaattumik inunnut nalinginnaasumik uloriarnartumik imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik nappaammik siuaruatsaaliinissaq pisariaqassappat, tunillatsissimasunik sumiissusersuunissaq ilanngulluguttaaq, Nunatta Nakorsaaneqarfiata inuit paasissutissanik tunniusseqqusinnaavai. Tassa imaappoq Nunatta Nakorsaaneqarfia

siunertarisamut piumasaqaataasunit sukumiinerusunik allanik paasissutissanik piumasaqarsinnaangilaq.

Aalajangersagaq naapertorlugu inuit nunami avataanilu sumiiffigisimasartik, atit inuillu qanillisimasaasa attavigineqarnissaannut paasissutissat ilanngullugit paasissutissanik tunniussisussaataanerisa saniatigut paasissutissanik allanik naleqquttunik tunniussisussaataaassapputaaq.

§ 43, imm. 2 naapertorlugu peqqissaanermik suliaqartut inuit pillugit paasissutissanik Nunatta Nakorsaaneqarfianut tunniussisussaataapputaaq, soorlu peqqissaanermik suliaqartup napparsimasoq aarlerinartumik pissusilersorsimanagera ilisimappagu Nunattalu Nakorsaaneqarfianut ilisimatitsinissaq naapertuuppat, taamaaliornikkummi iliuuseqartoqassanersoq nalilersorneqarsinnaaniassammat.

Immikkut ittumik aarlerinartumik pissusilersortoq tassaasinnaavoq inuk malittarisassanik, soorlu immiinnut mattunnissamut peqqinnissaqarfiup pineqartumut ilitsersuutigisaanik, malinnikkusunngitsoq. Avatangiisini angallannermi, assersuutigalugu pineqartoq peqqinnissaqarfimmi atorfeqarpat, utoqqaat illuanni inuilluunniit sanngiitsut akornanniittarpat innuttaasunut immikkut ittumi sanngiitsut tunillatsinnissaannut navianartorsiortitsisinnaavoq. Aalajangersakkap kingunerisaanik peqqissaanermik suliaqartut aalajangersakkami eqqaaneqartunik napparsimasoq akuersiteqqaarnagu napparsimasoq pillugu paasissutissanik ingerlatitseqqissapput.

Inatsit malillugu inatsit aalajangersakkalluunniit aalajangersarneqarsimasut malinneqarpata napparsimasoq akuersiteqqaarnagu napparsimasup peqqissusaa pillugu paasissutissat allallu paasissutissat isertuussat pillugit ingerlatitseqqittoqarsinnaavoq, paasissutissat ingerlateqqinneqartussat paasissutissallu oqartussamut tiguisussamut pingaaruteqarluinnarsorineqassapput.

§ 43, imm. 3-mi siunnersuutigineqarpoq Nunatta Nakorsaaneqarfiata Inatsisartut inatsisaanni kapitali 3 naapertorlugu iliuutsinik aalajangiinissaanut napparsimasut pillugit nalunaarsuiffinnit il.il. aamma isumassuineq pillugu nalunaarsuiffinnit paasissutissat pisariaqarpata, oqartussat, paaqqinnittarfiit peqqissaanermillu suliaqartut Nunatta Nakorsaaneqarfianit qinnuigineqarnermikkut paasissutissanik taakkunanga ingerlatitseqqinnissamik aamma pisussaataasut.

Kapitali 3 malillugu Nunatta Nakorsaaneqarfiata aalajangiinissaanut paasissutissat pisariaqartut sinnerlugit Nunatta Nakorsaaneqarfia qinnuiginnissinnaangilaq aamma oqartussat, suliffeqarfik peqqissaanermiluunniit sulisoq pineqartoq paasissutissanik Nunatta Nakorsaaneqarfiata aalajangiinissaanut paasissutissat pisariaqartut sinnerlugit tunniussisinnaangilaq.

§ 43, imm. 4 naapertorlugu inatsisitigut pisinnaatitaasut pisussaataasullu inuit pillugit paasissutissanik attuumassuteqartunik tunniussisussaataapputaaq. Inuit pillugit

paasissutissanik attuumassuteqartut tassaasinnaapput inuup normua, sulisut ilaasortalluunniit attaviginissaannut kiisalu taakku angallattarnerat pillugit paasissutissat.

Nunatta Nakorsaaneqarfia aalajangersagaq manna naapertorlugu assersuutigalugu timersornermut peqatigiiffiit, timigissartarfiit il. il. ilaasortaasa attavigineqarnissaat qaqugukkullu ornigussimanerat pillugit paasissutissanik piunasaqarsinnaavoq, taamaaliornikkut Nunatta Nakorsaaneqarfiata ilaasortat attavigisinnaavai inummillu nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik imaluunniit nappaammik inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik tunillatsissimasumik qanillisimanerat pillugu ilisimatillugit.

§ 44-mut

§ 44, imm. 1 naapertorlugu inuk ilaasoq nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnuunniit aarlerinartorsiortitsisumik napparsimappat imaluunniit nappaammik taama ittumik tunillatsissimasorineqarpat, Nunatta Nakorsaaneqarfianit qinnuiginnittoqarneratigut ilaasut allattorsimaffiannik paasissutissat inuttallu pillugit paasissutissat pigineqarpata, paasissutissat taakkua timmisartumut umiarsuarmulluunniit akisussaasuusup imaluunniit taassuma piginnaatitaata tunniutissavai.

Aalajangersakkani imm. 1 naapertorlugu paasissutissat ingerlateqqinneqartussat, nalinginnaasumik ateq(aqqit), najugaq attaveqarnissamullu paasissutissat (oqarasuaatip normua e-maililu), ilaasunut allattorsimaffinnut angalanissamat pilersaarut tamakkiisoq, ilaasut angalanerisa killiffiat, issiaviisa normui allallu sumiiffigisimasat pillugit paasissutissat kiisalu angalaqatit taakkulu ilaasut allattorsimaffiini aqqi imarisassavaat.

Inatsisartut inatsisaanni § 44, imm. 2, malillugu paasissutissat suut imm. 1, naapertorlugu nalunaarutigineqassanersut kiisalu nalunaarutip ilusissaa pillugit maleruagassat ersarinnerusut Naalakkersuisut aalajangersarsinnaavaat.

§ 45-mut

§ 45, imm. 1 naapertorlugu Naalakkersuisut peqqissaanermik suliaqartut akuerisat inuinnaallu imaluunniit suliffeqarfiit, laboratoriami misissueqqissaanermik ingerlatsisut inuit pillugit paasissutissanik, nappaatinut tunillaassortunut, Inatsisartut inatsisaanni § 2-mi pineqartunut tunngassutilinnik Nunatta Nakorsaaneqarfianut ingerlatitseqqinnissamik akisussaaffeqarnerat pillugu malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

Tassa imaappoq, Naalakkersuisut kikkut tunillaassuuttumik nappaateqarsimanersut pillugit paasissutissanik tunniussisussaataaneq pillugu malittarisassiorsinnaassapput. Piginnaatitsinissamat aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq nappaatinut tunillaassuuttunut tamanut tunngavoq, tassunga ilanngullugit inunnut nalinginnaasumik uloriarnartunut inuiaqatigiinnullu aarlerinartorsiortitsisut, kisiannili nappaatit tuniluuttut inunnulli

nalinginnaasumik uloriarnartuunngitsut inuiaqatigiinnullu aarlerinartorsiortitsinngitsut ilanngullugit.

Piginnaatitsinissamut aalajangersagaq peqqissaanermik suliaqartunut allanullu laboratoriami nappaatinik tunillaassortunik naammattuineq pillugu paasisat pillugit nalunaaruteqarnissamut pisussaaffiliinissaq pillugu kiisalu peqqissaanermik suliaqartut akuerisat nappaatit tunillaassortut pillugit allakkatigut oqarasuaatitigullu Nunatta Nakorsaaneqarfianut paasissutissiisussaataitaanissaat pillugu maleruagassiornissamut atorneqarsinnaassaaq.

Piginnaatitsinissamut aalajangersagaq taakku saniisigut toqusoqarsimatillugu nappaat inunnt nalinginnaasumik uloriarnartoq inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisoq toqputigineqarsimasorineqarpat taassuminngaluunniit toqputaasimasoq paasineqarpat nakorsaag aggersarneqartoq akisussaasuunissaa pillugu malittarisassiornissamut atorneqarsinnaassaaq.

Taamatut nalunaaruteqartussaaneermik aalajangersaaneerup siunertaa tassaassaaq, toqusoqarsimatillugu nappaat inunnt nalinginnaasumik uloriarnartoq inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisoq toqputigineqarsimasorineqarpat Nunatta Nakorsaaneqarfia ilisimatinneqarnissaa, taamaaliornikkummi Nunatta Nakorsaaneqarfiat timimik toqungasumik pilattaanikkut misissuisoqassanersoq isummersinnaaniassamat.

Imm. 1-imi piginnaatitsinissamut aalajangersagaq Nunatta Nakorsaaneqarfiata timimik toqungasumik pilattaanikkut misissuisoqassanersoq isummersinnaanissaanut pisariaqartinneqarpata, § 40, imm. 1 takuuk, peqqissaanermik suliaqartut akuerisat napparsimasoq toqusimasoq pillugu paasissutissanik Nunatta Nakorsaaneqarfianut tunniussisussaataitaanissaat pillugu maleruagassiornissamut atorneqarsinnaassaaq.

§ 45, imm. 2 naapertorlugu Naalakkersuisut peqqissaanermik suliaqartut akuerisat inuinnaallu imaluunniit suliffeqarfiit, sumiiffimmi allami laboratoriami misissueqqissaanermik ingerlatsisut, misissuinermit atortunik, imaluunniit virusit geniinik misissueqqissaanermi (helgenomsekventering) imaluunniit misissuinermit atortunik misissueqqissaanernit assingusunit inernernik, inuup nappaammik Inatsisartut inatsisaanni § 2-mi pineqartumik napparsimaneranik takutitsisunik Nunatta Nakorsaaneqarfianut ingerlatitseqqinnissaanut malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

Piginnaatitsinissamut aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq misiligutissanik nassiussinissamut taarsiullugu virusimik helgenomsekventeriinikkut (organismenut kodenik genetiskiusunik suussusersueriaaseq) assigisaanilluunniit misissueqqissaanermi paasisanik ingerlatitseqqittussaataitsinissamut allanullu atorneqarsinnaassaaq.

§ 46-mut

Nunatta Nakorsaaneqarfia tuniluunnerup paasiniarneqartarnera pillugu Statens Serum Institutimik oqartussanillu attuumassutilinnik allanik isumaqatigiissusiorsinnaasoq § 46, imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq.

Aalajangersakkami takuneqarsinnaavoq Statens Serum Instituti oqartussallu allat attuumassutilit imm. 1 malillugu paasissutissanik piniarsinnaasut, paasissutissat tamakkua institutip nappaatinik tunillaassortunik Inatsisartut inatsisaanni § 2-mut ilaasunik pinaveersaartitsiniarnermut akiuiniarnermullu tunngatillugu suliassanik isumaginninnissaanut pisariaqartinneqarsimappata.

Inunnut paasissutissanik Nakorsaaneqarfiup tunillaassuunnerup pineqartup paasiniaaneranut atatillugu nalunaarsorsimasaanik Nakorsaaneqarfiup ingerlaannaq ingerlatitseqqittarnissaanik Statens Serum Institutip qinnuiginnissinnaalernissaa siunnersuutip kingunerissavaa.

Ilanngullugu § 44-mi inatsisitigut tunngaveqarluni ilaasut allattorsimaffiiniittut inuttallu pillugit inunnut paasissutissanik Nakorsaaneqarfiup katersorsimasaanik ingerlatitseqqittarnissaq pillugu Statens Serum Institutip qinnuigineqarsinnaanera siunnersuutip kingunerissavaa, matumani attaveqarfigisimasanut tunillaassuuttunillu paasiniaanissamut tunngatillugu Statens Serum Institutip nunani tamalaani pisussaaffinnik suliaqarnissaa siunertaralugu. Tassunga atatillugu nappaatit tunillaassuuttut Inatsisartut inatsisaanni § 2-mi ilaasut pinaveersaartinnissaat akiorniarnissaallu pillugit suliassanik institutip suliaqarnissaanut paasissutissat pisariaqartuunissaat piumasarineqarpoq.

Taamatullu aamma isumaqatigiissuteqarnikkut Nunatta Nakorsaaneqarfia paasissutissanik Statens Serum Institutimit oqartussaniillu attuumassuteqartunit allanit pissarsisinnaassaaq.

§ 47-mut

Nakorsaaneqarfiup inunnut paasissutissanik ingerlatitseqqissinnaanissaa § 47-imi siunnersuutigineqarpoq, soorlu peqqissutsimut paasissutissanik najukkami kommunalbestyrelsimut ingerlatitseqqissinnaanermut tunngatillugu, matumani kapitali 3 malillugu iliuusissanut kommunimi pineqartumi innuttaasut nammineq piumassuseq malillugu peqataasarnissaannik Nakorsaaneqarfiup kaammattuisarneranut kommunalbestyrelsip ikiuuttarnissaa siunertaralugu. Kapitali 3-mi aalajangersakkat malillugit iliuuserineqartussat nappaatit inunnut nalinginnaasumik ulorianartut imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisut pinaveersaartinnissaannut, killilersimaarnissaannut imaluunniit piuneerutsinnissaannut aatsaat aallartinneqarsinnaapput.

Aalajangersakkap kingunerissavaa kommunip innuttaasunut piffimmi aalajangersimasumiittunut tunillatsittunik paasisaqarfiusunut anguniagaqarfiusumik siunnersuisarnissaa siunertaralugu Nakorsaaneqarfiup inunnut paasissutissanik kommunalbestyrelsimut ingerlatitseqqittarnissaa. Aalajangersakkap aamma kingunerissavaa

inunnut paasissutissanik pisariaqartillugu Nunatta Nakorsaaneqarfiata ingerlatitseqqittarnissaa, matumani kommunalbestyrelsip inummut iliuusissanik aallartitsiffiusussamut nammineerluni peqataanissamik kajumissaarinissaanut ikiuunnissaq eqqarsaatigalugu.

§ 47, imm. 2 malillugu najukkami kommunalbestyrelsi Nunatta Nakorsaaneqarfiata qinnuiginnereerneratigut inunnut paasissutissanik attuumassutilinnik ingerlatitseqqissinnaavoq, soorlu peqqissutsumut paasissutissanik, matumani inatsimmi kapitali 3 naapertorlugu iliuusissat pillugit tunillaassuuttunik paasiniaanissamut aalajangiinissamulluunniit tunngatillugu Nunatta Nakorsaaneqarfiata suliassaanut atugassai pisariaqartinneqarsimappata.

§ 48-mut

§ 48-imi aalajangersarneqarpoq inuup nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik aalajangersimasumik tunillatsissimanera pillugu atermik paasissutissanillu pisortat namminersortulluunniit suliffeqarfiutaannut inuup najugaanut angalaarfigisaanulluunniit Nunatta Nakorsaaneqarfia ingerlatitseqqissinnaasoq, matumani suliffeqarfimmi tunillatsittoqarsimanera paasineqarpat aamma nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisumik siammarterinissaq tunillaassuinissarluunniit pinngitsoortinniarlugit suliffeqarfiup iliuusissanik pisariaqartinneqartunik aalajangiinissaa pisariaqartinneqarsimappat.

Assersuutigalugu angajoqqaat nukangasumik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik imaluunniit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik tunillanneqarsimasumik meerallit meeqqap tunillanneqarsimaneranik namminneerlutik atuarfimmu suliffeqarfimmulluunniit ornittagaanulluunniit ilisimatitsinnginnissaannut tunngatillugu ingerlatitseqqinnissaq pisariaqarsinnaavoq. Pisumi taamaattumi atuarfimmi suliffeqarfimmiluunniit pineqartumi nappaammik inunnut nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisumik siammarterinissaq tunillatsissimanermulluunniit pinngitsoortinnissaq eqqarsaatigalugu pisariaqarsinnaassaaq.

§ 49-mut

§ 49, imm. 1-imi tunngavigalugu inunnut paasissutissat suliarineqarnissaat pillugit malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput, matumani nappaammik aalajangersimasumik tunillaassortumik inatsimmi § 2-mut ilaasumik pinngitsoortitsiniarneq tunillaassuinnginnissarlu katsorsaanikkut pisariaqassappat.

§ 49, imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq malittarisassat, oqaaseqatigiit siulliit naapertorlugit aalajangersarneqartut, inuit pillugit paasissutissanik suliaqartarneq pillugu malittarisassanik,

inatsimmi allami inatsilluunniit alla naapertorlugu aalajangersarneqartunik saneqqutsisinnaasut.

Piginnaatitsissummut aalajangersagaq ilaatigut misissortinnissamut neqeroornermut atatillugu inunnut paasissutissat suliarinerannut malittarisassanik aalajangersaanissamut atorneqarsinnaassaaq, soorlu taamaaliortoqartoq Coronamut 2019-imut (COVID-19) misissortinnissamut atatillugu.

§ 50-imut

§ 50, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siullianni pisortanut pisussaaffiliussat namminersortullu pisortanut pisussaaffiisa inatsisini allani aalajangersarneqartut, inatsisit allat malillugit imaluunniit inatsisit allat malillugit aalajangiiffigineqartut saneqqunneqarsinnaanerit pillugit nunamut nunalluunniit ilaanut piffissami aalajangersimasumi Naalakkersuisut aalajangersaanissaminnut piginnaatinneqarput, matumani nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisup kingunerisaanik inuit tassanngaannartumik imaluunniit ajortunut katsorsartinnissamik pisariaqartitsisut katsorsarnissaannut paaqqutarineqarnissaannullu sulisoqarnissaq qulakkeerniarlugu pisariaqartitsisoqarsimappat.

Nalunaarut aqqutigalugu piginnaatitsissut siunnersuummiittoq aqqutigalugu tamakkiisumik killilersuinissaq pillugu malittarisassanik aamma aalajangersaasoqarsinnaassaaq, imatut paasillugu; pisinnaatitaaffik pisussaaffilluunniit pineqartoq aamma pisinnaatitaaffik pisussaaffilluunniit ilaannakuusumik killeqartinnissaat pillugit malittarisassat atorunnaarsinnaanerit, soorlu piffissaliussap aalajangersarneqareersup allannguiffiginissaa sivitsuiffiginissaaluunniit.

Aalajangersagaq malillugu nunamut nunalluunniit ilaanut malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaassaaq, assersuutigalugu kommunitut aalajangersimasumut, kommunitut ilaanut, illoqarfiup ilaannut aalajangersimasunut imaluunniit illoqarfiup ilaannut immikkut killilersuiffiusunut killeqartitsisunik.

Aalajangersagaq naapertorlugu malittarisassat taamaallaat piffissamut aalajangersimasumut aalajangersaaffigineqartarnissaannut piumasaaqateqarnermi piumasarineqarpoq nalunaarutit aalajangersagaq naapertorlugu atortussanngortinneqartut atorunnaarsinnissaannut ulluliinermik imaqtassasut, taamaaliornikkut qulakkeerneqassammat pisinnaatitaaffinnik pisussaaffinnillu saneqqutsinissaq piffissaq qaangerlugu ingerlatiinnannginnissaat.

Aalajangersagaq naapertorlugu naleqqiussisinnaanermut naliliineq nutaaq tunngavigalugu nalunaarutit atortussanngortinneqartut sivitsuiffiginissaannut aalajangiineq taamatut piumasaaqarnermut akornutaanaviannilaq sivitsuisimaneq piffissamut aalajangersimasumut killeqartinneqarsimappat.

Nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisup kingunerisaanik inunnut katsorsartinnissamik tassanngaannartumik ajortumilluunniit katsorsaanissamut paaqqutarinninnissamullu sulisussanik qulakkeerinninnissaq pisariaqarsimappat aalajangersagaq malillugu pisinnaatitaaffiit pisussaaffiillu saneqqunneqarsinnaanerata aatsaat pisinnaanerata pillugu piumasagaqarnermi suliaqartarnissaq killiliiffigineqarpoq, matumani nappaat inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisup peqqinnissaqarfiup iluani inuiaqatigiinni suliaqarsanik pingaarutilinnik akornusersuinernik annertuunik kinguneqarsinnaassappat imaluunniit akornusersueriaannaassappat.

Aalajangersagaq malillugu nappaat inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisup pissutigalugu peqqinnissaqarfimmi katsorsaanissamut paaqqutaqarnissamullu sulisorineqartut amigaataalersimanissaat imaluunniit amigaataalerumaanerata piumasagaataassaaq. Taamaammat piumasagaataasariaqarpoq pisussaaffiit pisinnaatitaaffiillu saneqqunneqartut sulisussanik pisariaqartitsinermit tunngatillugu pingaaruteqarpallaanngitsutut isigineqarnissaat, tassalu inuit tassanngaannartumik imaluunniit ajortunut katsorsartinnissamik pisariaqartitsisut katsorsartittussatut nalilerneqartut.

Aalajangersakkap pisuni nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisup peqqinnissaqarfiup katsorsaanissanut paaqqutarinninnissaanullu sulisunik navianartorsiornerani aatsaat atorneqarsinnaaneranut killeqartitsinermit, killeqartitsinermilu peqqinnissaqarfimmut suliaqarfiup iluani malittarisassanik aatsaat saneqqutsisinnaanermit tunngatillugu, aalajangersagaq killeqartumik atorneqarsinnaassaaq.

Napparsimasut innuttaasullu katsorsarneqarnissaasa qulakkeernissaat pisariaqarpat tassungalu piumasagaatit imm. 1 naapertorlugu malittarisassat aalajangersarneqarsimasut pissutigalugit naammassineqarsinnaassanngimmata imm. 2-mi piffissami aalajangersakkanik inatsimmi allami aalajangersarneqarsimasunik piumasagaatinik saneqqutsisunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut periarfissinneqarput.

Taakku immikkut aalajangersakkat taakkununga tunngavissaaruppat atorunnaarsinneqassapput, imm. 3 takuuk.

§ 51-imut

Pisortanut aalajangersarneqartunut pisortat namminersortulluunniit pisussaaffiit pisinnaatitaaffiit imaluunniit inatsisit allat naapertorlugit imaluunniit inatsisit allat naapertorlugit aalajangiinerit pisortanit aalajangiiffigineqartut pillugit pisussaaffiit saneqqunneqarsinnaanerata pillugu nunamut tamarmut nunalluunniit ilaanut malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput, matumani pisussaaffiit pisinnaatitaaffiillu pineqartut naammassinissaat periarfissaqarsimatinnagu imaluunniit nappaatinut inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisunut Inatsisartut inatsisaat manna malillugu

aalajangiiffigineqartunut iliuusissat kingunerisaannik periarfissaajunnaarsimappat ajornakusuulersimappalluunniit.

Aalajangersagaq nappaammut inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumut tunngatillugu iliuseqarnermi taamaallaat atorneqarsinnaavoq.

Inatsisartut inatsisaat malillugu iliuitsit inuiaqatigiit annerpaartaannut kinguneqarsinnaapput, taamaattumik suliaasaqarfinni assigiinngitsuni arlalinni pisussaataitaaffinnik pisinnaatitaaffinnilluunniit saneqqussinissaq pisariaqalersinnaavoq.

Aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi siunertaasoq tassaavoq pisortani oqartussat, iliuitsit Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu aalajangersarneqartut kingunerisaannik oqartussat inatsit alla il.il. naapertorlugit pisussaaffimminik, soorlu piffissaliunneqartumik oqartussat malitassaannik eqquutsisisinnaanerisa innuttaasullu pisinnaatitaaffiinnik qulakkeerinnissinnaanerisa pissusissamisuumngitsumik ajornarsinnaanerata ajornakusoorsinnaaneratalu eqqarsaatigineqarnissaat.

Aalajangersakkami siunertarineqarportaaq inuit inatsisitigullu pisinnaatitaasut pisussaataitaasullu, pisussaaffimminik inatsit naapertorlugu oqartussanut pisussaaffigisaminnik eqquutsisisinnaanerisa ajornarsinnaanerata eqqarsaatigineqarnissaa.

Assersuutigalugu inuit sumiiffimmi ataatsimi ataatsimoornissaannik inerteqquteqarneq ataatsimeersuarnerit ingerlanneqartarnerinut sunniuteqarsinnaavoq. Tamanna ukiumoortumik nalunaarusianik nassiussisarnermut tunngatillugu unammianiagassanik kinguneqarsinnaavoq, taanna ataatsimeersuarnermi akuerineqartussaammat. Tamanna suliffeqarfiup ukiumoortumik nalunaarusiap akuerineqarsimasup Ukiumoortumik naatsorsuutit pillugit inatsimmi piffissaliunneqartoq tikitsinnagu nassiunnissaanut inortuineranik kinguneqarsinnaavoq. § 51-imi aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq aqcutigalugu ukiumoortumik nalunaarutit nassiunneqarnissaannut piffissaliussamik saneqqutsisisinnaanermit malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaassaaq.

Taamaattumik Naalakkersuisut isumaqarput aalajangersagaq inatsisit il.il. aalajangersimasut malillugit pisinnaatitaaffinnut pisussaaffinnillu taamaallaat atorneqarsinnaasunngunnginnissaa pissusissamisoortuunerpaassasoq. Aalajangersagaq malittarisassanik inatsimmi allami inatsilluunniit alla naapertorlugu aalajangersarneqartunik kiisalu inatsit alla naapertorlugu aalajangikkani aalajangersarneqartunik saneqqutsisisinnaassaaq.

Piginnaatitsissut siunnersuutigineqartoq aqcutigalugu, pisinnaatitaaffinnik pisussaaffinnilluunniit pineqartunik tamakkiisumik atorunnaarallartitsisoqarneranut malittarisassanik aamma pisinnaatitaaffinnik pisussaataitaaffinnillu ilaannakortumik killiliinermut malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaassaaq. Aalajangersagaq malillugu

malittarisassiornerit, nuna tamakkerlugu atuuttussanik malittarisassiornissaq pisariaqanngikkaangat nunap immikkoortuinut killilersorneqarsinnaassapput.

Imm. 2-mi pisinnaatitaaffiit pisussaaffiillu pineqartut saneqqunneqarnissaannut tunngavissaaruppat, malittarisassat imm. 1 naapertorlugu atuutilersinneqartut atorunnaarsinneqassapput.

§ 52-imut

Siunissami nappaatinik tuniluuttartunik, nioqqutissanik pilersuinermut unammilligassaqartitsilersunik tuniluuttoqarnissaa mattunneqarsinnaanngilaq.

Taamaattumik Naalakkersuisut isumaqarput, assersuutigalugu nammineq atortunik tunillaassuunnaveersaatini pilersuinerup imaluunniit ulluinnarni nioqqutissanik pilersuinerup attannissaata qulakkeernissaanut tunngavissaqarnissaq pisariaqartoq.

Nunatsinni maani pisuni nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiorfitsisup siammaannissaanut imaluunniit siammaannissaanut ulorianartorsiorfitsisuni nunamut tamarmut ilaanulluunniit piffissami aalajangersimasumi nioqqutissanik pilersuinissap qulakkeernissaa siunertaralugu iliuusissat immikkut ittut pillugit malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaanissaat siunnersuutigineqarpoq.

Piginnaatitsissut nappaammut inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiorfitsisumut tunngatillugu iliuuseqarnermut atatillugu taamaallaat atorneqarsinnaavoq.

Aalajangersagaq assersuutigalugu nioqqutissanik eqqussuisut, tunisassioritut siammarterisullu quersuarmiittuutini annertusaanissaannik allannguinnissaannilluunniit allatigulluunniit nioqqutissanik pisarialinnik pilersuinermik qulakkeerinneqataanissaannik peqqussuteqarnermut atorneqarsinnaavoq.

Nioqqutissanik pilersuinerup qulakkeernissaanut iliuutsinik aallartitsinerit pingaartumik inuussutissarsiorturnut artukkiisinnaammata, aalajangersagaq malillugu iliuutsit nunap immikkoortuinut, malittarisassanik nuna tamakkerlugu atuuttussanik eqqussinissamut pisariaqartitsiffiunngitsunut killilerneqarsinnaassapput. Taamaalilluni nioqqutissanik pilersuineq eqqarsaatigalugu iliuutsit aallartinneqartut taamaallat pisariaqartutut nalilerneqartuni ingerlanneqassallutik.

Imm. 1 naapertorlugu malittarisassat aalajangersarneqartut inatsisini allani saneqqunneqarsinnaapput.

§ 53-imut

§ 53, imm. 1-imi aalajangersagaq aqutigalugu Inatsisartut inatsisaat malillugu - imaluunniit tassani malittarisassat aalajangersarneqartut naapertorlugit - iliuusissat aallartinnissaannut

atugassanik nammineq pigisat arsaarinnissutigineqarnissaannik Naalakkersuisut aallartitsisinnaapput.

Iliusissanut inatsisissatut siunnersuummi siunnersuutigineqartunut atatillugu inuit inatsisitigullu pisinnaatitaasut pisussaataitaasullu pigisaannik arsaarinninnissamik aallartitsisoqarsinnaaneranut inatsisitigut tunngavissamik tunniussisoqarsinnaanissaa aalajangersakkap siunnersuutigineqartup kingunerissavaa.

§ 54-imut

§ 54 malillugu iliusissanik kiffaangissusiiagaanertut isikkulinnik aamma peqqusinernik taamaattunik atorunnaarsitsinissaq pillugu qinnuiginninnernut itigartitsinerni allaffissornikkut aalajangersimasumik kiffaangissusiiagaanerup misilinneqarnissaa pillugu malittarisassat malillugit eqqartuussivinni suliassangortitsinissamut periarfissaqarnera pillugu oqartussaasut pineqartumut ilitersuissapput.

Tunngaviusumik inatsimmi § 71, imm. 6 naapertorlugu pineqaatissiisarnermut inatsiseqartitsinerup avataani kiffaangissusiiagaaneq, eqqartuussivittut oqartussaasunit aalajangiiffigineqanngitsoq, allamiullu pillugit inatsisini inatsisitigut tunngavissaqanngitsup, inatsisitigut unioqqutitsiviusimassannginnera kiffaangissusiiagaasoq imaluunniit taanna sinnerlugu iliuuseqarniarloq sinnerlugu, eqqartuussivinnut imaluunniit eqqartuussisutut oqartussaasumut allamut saqqummiunneqartussaavoq.

Allaffissornikkut aalajangersimasumik kiffaangissusiiagaanerup suliassangortinneqarsinnaanera pillugu malittarisassat Kalaallit Nunaannut Eqqartuussisarnermut Inatsimmi kapitali 28-mi atuarneqarsinnaapput.

Tassani atuarneqarsinnaavoq inuk allaffissornikkut oqartussaasumit kiffaangissuseqarnerminik arsaagaasoq imaluunniit taanna sinnerlugu iliuuseqartoq kiffaangissusiiagaanerup imaluunniit kiffaangissusiiagaanerup siusinnerusukkut aallaartinneqartup inatsisitigut eqqortuuneri pillugit apeqqutip eqqartuussivinni aalajangiiffigisassanngortinnissaannik piumasaqarsinnaasut.

Eqqartuussisarnermut inatsimmitaaq kapitali 28-mi atuarneqarsinnaavoq oqartussaasoq kiffaangissusiiagaanissamik aalajangiisoq ingerlaannaq, kingullermillu kiffaangissusiiagaanerup aallartinnerani, suliap eqqartuussivinnut tunniunneqarsinnaanera pillugu ilitersuissalluni pisussaaffeqartoq.

Eqqartuussivinni suliassangortitsinissaq pillugu qinnuiginninnermik saqqummiisoqarsimappat oqartussaasoq kiffaangissusiiagaanissamik imaluunniit taassuminnga atorunnaarsitsinissamik aalajangiisoq piaartumik, sapinngisamillu qinnuiginninnerup saqqummiunneraniit ullut arfineq-marluk qaangiutsinnagit, suliamik Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmuut saqqummiissaaq.

Nunatta Nakorsaaneqarfia §§ 10-12 naapertorlugit peqqussummik nalunaaruteqaruni Nunatta Nakorsaaneqarfia suliamik eqqartuussivimmumt suliaassanngortitsissasoq imm. 3-mi aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi aalajangersarneqarpoq.

Nunatta Nakorsaaneqarfiata peqqussutip nalunaarutigineraniit ullut arfineq-marluk qaangiutsinnagit suliaq eqqartuussivimmumt suliaassanngortissavaa.

Suliaassanngortitsineq allaffissornikkumt aalajangersimasumik kiffaanngissusiiagaanerup suliaassanngortinnissaa pillugu eqqartuussisarnermut inatsimmi kapitali 28-mi malittarisassat malillugit pisinnaassaaq.

§ 55-imut

Inatsisartumt inatsisaanni matumani aalajangersakkanik unioqqutitsinerit pillugit suliani uppersaatissanik ujarlernerit Kalaallit Nunaannumt Eqqartuussisarnermut Inatsimmi kapitali 36-mi malittarisassanumt naapertuuttumik pisinnaappumt.

Uppersaatissanik ujarlerneq illumilluunniit misissuineq paasiniaasarnertumt ileqquvoq inissiamik imaluunniit allatumt inuttumt pigisanik uppersaatissatumt atugassanik misissuinissamumt periarfissiisoq.

§ 56-imut

Siunnersuummi § 56 malillugu inuk inerteqqummik malinnikkumangitsoq, inerteqqummik unioqqutitsisoq imaluunniit nappaammik inunnumt nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisumik nalunaarutiginnikkumangitsoq imaluunniit inummut paasissutissanik pisariaqartumik nalunaarutiginnikkumangitsoq nappaatip nalinginnaasup inuiaqatigiinnulluunniit ulorianartup siammaannissaata tunillaassuunnissaataluunniit pinngitsoortinnissaa siunertaralugu Nakorsaaneqarfiup piniarnissaanumt iliuuseqarumangitsoq akiliisitsinikkumt pineqaatissinneqarsinnaavoq.

Tamatuma saniatigumt Kalaallit Nunaannumt Eqqartuussisarnermut Inatsimmi malittarisassat malillugit aamma nalunaarutit Inatsisartumt inatsisaat manna naapertorlugu suliarineqartumt malillugit akiliisitsinerit aqqutigalugit pineqaatissiinernik aalajangersaanissaq periarfissaavoq.

Akiliisitsinermumt akigititat atuisunumt kisitsisitigumt paasissutissat ilutigalugit ukiumumt tallimakkaarlugit malittarisassiuuttarnissaat siunnersuutigineqarpoq.

Inatsisartumt inatsisaannik taannaluunniit malillugu najoqqutassanik unioqqutitsinermi akiliisitsinermumt akigititassatumt *siunnersuutit*:

Inuinnaat

Inuinnaat unioqqutitsinerannumt akiliisitsinissamumt siullermeernermi 2.500 kr.-t tungaannumt, aappasaaneernermi 3.500 kr.-t, pingajussaaneernermilu 4.500 kr.-t akigitinneqassatumt siunnersuutigineqarpoq.

Sisamassaanik sinnerlugilluunniit unioqqutitsinerni akiliisitsinissamut pineqaatissiissutigineqartoq qaffassinnaassaaq.

Umiarsuarnut timmisartunullu nalunaaruteqartarnissamut pisussaaffeqarneq

Inunnik umiarsuarmut timmisartumulluunniit ilaasunik nappaammik inunnt nalinginnaasumik ulorianartumik inuiaqatigiinnulluunniit aarlerinartorsiortitsisumik taamaattumik tunillatsissimasutut ilimagineqartumik peqartoqarsimatillugu imaluunniit umiarsuarmi timmisartumiluunniit nappaatip siaruaannissaanut ulorianartoqarsimappat oqartussaasunut nalunaaruteqarnissamut pisussaaffinnik malinnikkumanngitsoqarsimappat akiliisitsinissamut siullermeernermi 15.000 kr.-t tungaannut, aappassaaneernermi 30.000 kr.-t pingajussaaneernermilu 60.000 kr.-t akigitinneqassasut siunnersuutigineqarpoq. Sisamassaanik sinnerlugilluunniit unioqqutitsinerni akiliisitsinissamut pineqaatissiissutigineqartoq qaffassinnaassaaq.

Inunnt inatsisitigullu pisinnaatitaasunut pisussaatitaasunullu paasissutissiisarnissamut pisussaaffeqarneq

§ 56, imm. 1, malillugu inummut paasissutissat attuumassutillit nappaatit inunnt nalinginnaasumik ulorianartut inuiaqatigiinnilluunniit aarlerinartorsiortitsisut siammaannissaat tuniluunnissaalluunniit pinngitsoortinnissaannut pisariaqartut imaluunniit tamanna pillugu pineqaatissiinerit aalajangiiffiginissaat pillugit Nunatta Nakorsaaneqarfiata qinnuiginninneranut malinnikkumannginnermi akiliisitsinerit aqutugalugit pineqaatissiinissamik eqqartuussisoqarsinnaanissaa periarfissaavoq, takuuk § 43, imm. 1-4. Akiliisitsinissami siullermeernermi 1.000 kr.-t tungaannut, aappassaaneernermi 2.000 kr.-t pingajussaaneernermilu 3.000 kr.-t akigitinneqassasut siunnersuutigineqarpoq. Sisamassaanik sinnerlugilluunniit unioqqutitsinerni akiliisitsinissamut pineqaatissiissutigineqartoq qaffassinnaassaaq.

Taamatuttaaq § 56, imm. 2, malillugu timmisartumut umiarsuarmulluunniit akisussaasumut akiliisitsinermik pineqaatissiisoqarsinnaavoq, matumani ilaasunut allattorsimaffinnut paasissutissat inuttanullu paasissutissat tunniunneqarnissaannut Nakorsaaneqarfiup piunasaqarnera malinneqanngippat, takuuk § 44, imm. 1

Akiliisitsinissami siullermeernermi 10.000 kr.-t tungaannut, aappassaaneernermi 20.000 kr.-t pingajussaaneernermilu 30.000 kr.-t akigitinneqassasut siunnersuutigineqarpoq. Sisamassaanik sinnerlugilluunniit unioqqutitsinerni akiliisitsinissamut pineqaatissiissutigineqartoq qaffassinnaassaaq.

Inuussutissarsiortunut akiliisitsinissamut akigititassatut *siunnersuutit*

Najoqqutassanik Inatsisartut inatsisaat manna malillugu suliarineqartunik inuussutissarsiortut unioqqutitsinerannut tunngatillugu, *suliffeqarfiullu* angissusaa apeqqutaatillugu, akiliisitsisarnissanut akigititat tullinnguuttut siunnersuutigineqarput:

Suliffeqarfinnut mikisunut minnerusunullu (1-9-nik sulisulinnut) akiliisitsinissamut siullermeernermi 10.000 kr.-t tungaannut, aappassaaneernermi 15.000 kr.-t pingajussaaneernermilu 20.000 kr.-t akigitinneqassasut *siunnersuutigineqarpoq*.

Suliffeqarfinnut akunnattumik angissusilinnut (10-49-nik sulisulinnut) akiliisitsinissamut siullermeernermi 20.000 kr.-t tungaannut, aappassaaneernermi 25.000 kr.-t pingajussaaneernermilu 30.000 kr.-t akigitinneqassasut *siunnersuutigineqarpoq*.

Suliffeqarfinnut anginerusunut (50-inik sinnerlugilluunniit sulisulinnut) akiliisitsinissamut siullermeernermi 30.000 kr.-t tungaannut, aappassaaneernermi 40.000 kr.-t pingajussaaneernermilu 50.000 kr.-t akigitinneqassasut **siunnersuutigineqarpoq**.

Sisamassaanik sinnerlugilluunniit unioqqutitsinerni akiliisitsinissamut pineqaatissiissutigineqartoq qaffassinnaassaaq.

Inatsisitigut pisinnaatitaasunut pisussaataasunullu inuussutissarsiortuunngitsunut akiliisitsinissamut akigititassatut *siunnersuutit*

Inatsisitigut pisinnaatitaasunut pisussaataasunullu inuussutissarsiortuunngitsunut, taakkununga ilanngullugit aningaasaateqarfinnut, peqatigiiffinnut allanullu assersuutigalugu matoqqasussaataaermik eqqortitsinngitsunut akiliisitsinissamut siullermeernermi 3.000 kr.-t tungaannut akigitinneqassasut **siunnersuutigineqarpoq**. Akiliisitsinerni akigititaq aappassaaneernermi pingajussaaneernermilu 6.000 kr.-nut aamma 9.000 kr.-nut qaffanneqassaaq.

Sisamassaanik sinnerlugilluunniit unioqqutitsinerni akiliisitsinissamut pineqaatissiissutigineqartoq qaffassinnaassaaq.

§ 57-imut

Inatsisartut inatsisaata ullormi 1. juli 2022-mi atortuulersinneqarnissaa aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq.

Peqatigitillugu Nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit iliuutsit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 20, 12. november 2001-imeersoq, tassungalu kingusinnerusukkat allannguutit, atorunnaarsinneqassapput.

Ilanngussaq 1**Uunga Siunnersuummut tunngatillugu tusarniaanermut akissutitut allakkiaq:
Nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit iliuutsit pillugit Inatsisartut inatsisaat**

Oqartussaasut suleqatigiiffiillu il.il. tusarniaavigineqarnerat

Siunnersuut 1. oktoberimiit 29. oktober 2021-imut tusarniaassutigalugu nassiunneqarsimavoq.

Siunnersuut ukununga tusarniaassutigalugu nassiunneqarsimavoq:

Avannaata Kommunia, Kommune Qeqertalik, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Inuit Pisinnaatitaaffiitut Instituti, Sulisitsisut, Sulinermik Inuussutissarsiuqartut Kattuffiat/SIK, Nunatsinni Nakorsat Peqatigiiffiat, Peqqinnissaq Pillugu Kattuffiit/Det Grønlandske Sundhedskartel (PPK), Kigutit Nakorsaasa Peqatigiiffiat, Visit Greenland, Kalaallit Nunaanni Politiit, Nunatsinni Eqqartuussivik, Nunatta Eqqartuussisuuneqarfia.

Taassuma saniatigut piffissami tassani siunnersuut tusarniaanerit nittartagaanni tamanut saqqummersinneqarsimavoq.

Tusarniaanermut ukua akissuteqarsimapput:

- Inuit Pisinnaatitaaffiitut Instituti.
- Sulisitsisut
- Kalaallit Nunaanni Peqqissaasut Kattuffiat (PPK).
- Kalaallit Nunaanni Politiit.

Oqaaseqaatit tiguneqartut ataani naalisarlugit nalinginnaasumik allasimatillugit issuarlugit allanneqarput, Naalakkersuisut akissutaat uingasumik allanneqarlutik.

Ukunangga tusarniaanermut akissutit: Sulisitsisut

GE-p tusarniaanermut akissutimini Nuummi killilersuigallernerit katersuunnissamullu tunngatillugu inerteqquteqarnerit 14. april 2020-meersut pillugit allassimasaatut, killilersuinerit taakku illuatungaani aarlerinartut nappaammut tunillaassuussinnaasumut pineqartumut atassutillit illuatungaani killilersuinerit inuussutissarsiutinut innuttaasunullu kingunerisinnaasaat eqqarsaatigalugit oqimaaqatigiissumik aalajangersarneqassapput.

Pissutsit attuumassuteqarsinnaasut tamaasa nalilersoqqissaariarlugit killilersuinerit aalajangersarneqassapput. Iliuutsinik aallartitsinissamik aalajangiisoqartinnagu, iliuutsit nappaatip pinaveersaartinnissaanut siaruatsalinissaanulluunniit pisariaqarnerisut naleqqunnersullu nalilersorneqassapput. Taamatuttaaq killilersuinissat eqqarsaatigineqartut iliuutsimut tunngavilersuutigineqartunut naapertuunnersut nalilersorneqassaaq. Matumani killilersuinerit il.il. allat piffissami tassani aamma atuuttuusinnaasut eqqarsaatigalugit.

Inatsisiliortut oqartussaasullu maannamut Covid-19-mik misilittagaat inuiaqatigiit unittoqqinnginnissaannut misilittakkanik pisarialinnik aamma pilersitsisimassasut Sulisitsisut naatsorsuutigaat. Taamaattoqarsinnaassappat oqartussat pineqartut/eqqortut inerteqqutinik killilersuinernillu taamungaannaq atuutilersitsiinnaratik, aammali akunnatoorummut taaneqartumut tunngatillugu inuussutissarsiutinut paasissutissiissutigineqartut ilanngunneqartullu pingaartinneqassasut naatsorsuutigineqarpoq.

Nappaatinik tuniluuttartunik pinaveersaartitsineq akiuiniarnerlu annertuumik nalorninartoqarsinnaavoq siumullu ilisimareerneqarsinnaaneq ajorlutik, pingaartumik nappaalanerup aallartinnerani, piffissami tassani pissarsiarineqarsinnaasunik nappaat pillugu ilisimasakinnermi, soorlu Covid-19-imik aamma taamaattoq. Pisuni taama ittuni suliniutit sunniutaannik uppersaateqanngitsuni ilisimasaqanngiffimmilu inerteqquteqartoqarsinnaavoq allanilluunniit suliniuteqartoqarsinnaavoq, kingornalu paasineqarluni inuit inuiaqatigiillu illersornissaannut pisariallit sinnerlugit malittarisassiortoqarsimasoq. Taamaakkaluortoq ataatsimut isigalugit suliniutit tunillaassuuttoqarnissaa pinaveersaartinniarlugu aallartinneqartut naleqquttuussapput.

Ukunangga tusarniaanermut akissutit: KALAALLIT NUNAANNI POLITIIT

§ 3:

Inatsisissatut siunnersuummi takuneqarsinnaavoq Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuarmi siulittaasoq politimesteriujunnaarsimasoq, Peqqissutsimullu Naalakkersuisoqarfimmi naalakkersuisoqarfimmi pisortaq siulittaasunngorsimasoq. Taassuma saniatigut kommissioni arlaannaanulluunniit attuumassuteqarani nammineerluni aalajangiisinnatinnearunnaarluni Naalakkersuisunut siunnersuisartunngorpoq, taamaalillutik Naalakkersuisut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuup aalajangiiffigisarsimasaannik aalajangiisinnanngorlutik.

Isumaga malillugu inatsisissatut siunnersuut malillugu Naalakkersuisut inuiaqatigiinnullu akuliunnissamut, soorlu pinngitsoorani mattusimanissamut sumiiffinnillu matusinissamut aalajangiussat annertuut, peqqussummi maanna atuuttumi atuuttut akornanni suliamut ilisimasallit tunngavigineqanngillat.

Tamanna eqqortuuvoq, nappaalanersuaqarnerani Naalakkersuisut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunnersueqatigereerlugu aalajangiisinaanissamut piginnaatinneqarnikuupput. Tamatuma kingunerisaanik Naalakkersuisut nappaalanersuaqarnerani aalajangiussassanut tamakkiisumik akisussaalerput. Naalakkersuisut aalajangiinerminni naapertuuttuliortuunissaq pillugu tunngaviit malissavaat, tamatumalu kinguneranik iliuuseqarnerup siunertarisaanut naapertuutissallutik, soorluttaaq iliuuserineqartoq sapinngisamik sivikitsumik attanneqassalluni

§ 4:

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq pisortani oqartussat Nunatta Nakorsaaneqarfia oqartussallu allat, inatsit malillugu suliaassanik isumaginnittartut ikiussallugit pisussaaffigigaat. Aalajangersakkami oqartussat, tassaasut Naalakkersuisut kommunillu ataanniittut inatsimmut nassuiaatini takuneqarsinnaavoq. Taamatuttaaq nassuiaatini takuneqarsinnaavoq aalajangersakkami eqqartuussiviit, Rigsombudsmandi imaluunniit nunani allani oqartussat assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni allaffillit ilaatinneqanngitsut.

Paatsuunganeq pinaveersaartinniarlugu aalajangersakkami "eqqartuussiviit, Rigsombudsmandi" "naalagaaffeqatigiinnermi oqartussanut" allanngortinneqassasut siunnersuutigissavara, naalagaaffeqatigiinnermi oqartussat - tassunga ilanngullugit assersuutigalugu Issittumi Sakkutooqarfik, Imarsiornermut Aqutsisoqarfik aamma Kalaallit Nunaanni Politiit - oqartussaaffimmut ministereqarfimmik erseqqissumik isumaqatigiissuteqartoqartinnagu suliakkerneqarsinnaanngimmata. Politiit eqqarsaatigalugit tamanna aamma Kalaallit Nunaannut Eqqartuussisarnermut Inatsimmi § 61, imm. 2-mi aalajangersarneqarnikuuvoq.

Aalajangersakkami siunnersuutigineqartoq "naalagaaffeqatigiinnermi oqartussat" allanngortinneqarpoq.

§ 14:

Aalajangersagaq Nunatta Nakorsaaneqarfiata ilaatigut angallassissutinik tunillannartuiaanissamik peqqusinnissanut piginnaatitsivoq. Paatsuunganeq pinaveersaartinniarlugu aalajangersakkami kikkut - soorlu piginnittoq imaluunniit atuisoq peqquneqarnersut pillugu allassimasoqarnissaata isumaliutigineqarnissaa siunnersuutigissavara.

Erseqqissaaneq siunnersuummut nassuiaatinut ilanngunneqarpoq.

§ 21:

Aalajangersagaq politiit piginnaatinneqarnerannut malittarisassanik erseqqinnerusumik aalajangersaasoqarnissaanik toqqaannartumik piumasaqaatitut oqaasertalerneqarsimavoq. Tassunga atatillugu danskit nappaatit tunillaassuuttut pillugit inatsisaanni (nappaatit tunillaassuuttut il.il. pillugit inatsit nr. 285, 27/2/2021-meersoq) § 25 maluginiaqqussavara, taassuma inatsisissatut siunnersuummi matumani § 21 assigiinnangajappaa. Taamaattumik aalajangersakkamik, Inatsisinik atortitsinermut ministeri Peqqissutsimut Naalakkersuisoq isumaqatiginiareerlugu politiit piginnaatitaaffinut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasoqartarneranik allassimasumik ikkussinissamut tunngatillugu inatsisinik atortitsinermut ministereqarfimmut attaveqartoqarnissaata isumaliutigineqarnissaa siunnersuutigissavara. Malittarisassat erseqqinnerusut taama ittut isumaga malillugu ilaatigut pisariaqarput, tassami matumani aallaaviatigut peqqissutsimut ilisimasat aallaavigalugit missingiisoqartussaammat.

Aalajangersagaq allanngortinneqarpoq, politiinut piginnaatitsinerit peerneqarlutik. Paarlattuanik kapitali 4-mi politiinut piginnaatitsissutit pillugit aalajangersakkamik, Kapitali 3-misut ilanngussisoqarpoq.

Immikkoortoq 23 - 24:

Aalajangersakkat oqaasertalersorneqarneri isumaliutigineqaqqinnissaat siunnersuutigissavara. Aalajangersakkat marluunissaat pisariaqanngitsoq isumaqarpunga, aalajangersakkallu oqaasertalersorneri isumaga malillugu paatsuunganermut pissutaasut isumaqarlunga. Assersuutigalugu § 23, imm. 1-imi sumiiffimmik nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiorititsisup atuuffianik matusisoqarsinnaasooq aalajangersarneqarpoq. § 24, imm. 1-imi sumiiffimmi illoqarfinnik nunaqarfinnillu nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiorititsisup atuuffianik matusisoqarsinnaasooq aalajangersarneqarpoq. Sumiiffik taanna § 23, imm. 1 naapertorlugu matuneqarsinnaareermat, "minnerusut annerusuniimmata" sumiiffinnik minnerusunik § 23, imm. 1-imi ilaatinneqartunik matusisoqarsinnaavoq.

Aalajangersagaq matumunnga oqaaseqaatit naapertorlugit allanngortinneqarpoq. Tusarniaanerup nalaani §§ 23 aamma 24 paragraffinut marlunnut avissimapput, matumani § 23 sumiiffinnut illoqarfinnit nunaqarfinnillu minnerusunut atorneqartussaagaluarluni; § 24-lu illoqarfinnut nunaqarfinnillu atorneqartussaagaluarluni.

Taakku saniatigut politiit ilaatigut sumiiffimmiinnissamut matusinernullu malittarisassat maleruarneqarnissaannut pissaanermik atuisinnaanissaat kissaatigigaanni tamanna inatsimmi erseqqissumik tunngavissaqarnissaa pisariaqartoq isumaqarpunga. Tassunga atatillugu inatsissatut siunnersuummi § 17 (kapitalimut 3-mut tunngasoq) kiisalu danskit nappaatit tunillaassuuttut pillugit inatsisaanni § 27 innersuussutigissavakka.

Siulianiittut § 21-p ataaniittut takukkit.

§ 40:

Aalajangersakkami imm. 1 malillugu Nunatta Nakorsaaneqarfia timimik toqungasumik pilattaalluni misissuisoqarnissaanik peqqusisinnaavoq. Aalajangersakkami imaluunniit ajornanngippat nassuiaatini Nunatta Nakorsaaneqarfia peqqusinerata kingorna oqartussat sorliit timimik toqungasumik pilattaallutik misissuissanersut pillugit erseqqissumik allanneqarnissaat siunnersuutigissavara.

Aalajangersagaq nassuiaatini erseqqissarneqarpoq.

§ 44:

§ 44, imm. 3 malillugu Naalackersuisut timmisartunit umiarsuarniillu paasissutissanik pissarsiniarnissamut politiit ikiunnissaannut malittarisassanik Kalaallit Nunaanni Politimesteri isumaqatiginiareerlugu aalajangersaasinnaapput.

Politiit qanoq ikiuussinnaanernut tunngasoq uannut erseqqinngilaq. Inatsimmi atuuttumi aalajangersarneqartut saniatigut politiit ikiunnissaat aalajangersakkatigut piumasarineqarpat, isumaga malillugu tamanna Naalackersuisut Inatsisinillu atortitsinerimut ministereqarfiup akornanni taaneqartut isumaqatigiissutigineqassaaq, illuatungaani ikiunnissamut pisussaaffioreersoq pillugu isumaqatigiissut soorunami uannut toqqaannartumik erseqqinnerusumik isumaqatigiissutigineqarsinnaavoq.

Aalajangersagaq matumunnga oqaaseqaatit naapertorlugit allanngortinneqarpoq.

Naggasiutigalugu aaqquissuinnermut tunngatillugu erseqqissaatigissavara, aalajangersakkami matumani inatsisissatut siunnersuummi "Politimesteri" atorneqarmat, § 3, imm 3, nr. 3-mili "Politiit pisortaat" atorneqarluni.

"Politimesteri" "Politiit pisortaat"-nnut allanngortinneqarpoq.

§ 56:

Suut pineqaatissiissutigineqarsinnaanersut aalajangersakkami aalajangersarneqarput.

Taaguutip "pineqaatissiineq" inatsimmi oqartussat nappaatit tuniluussinnaasut ulorianartut pinaveersaartinnissaannut pakkersimaarnissaannulluunniit iliuuserisinnaasaannut aalajangersimasumik taagutigineqarneranut, taamatuttaalru taaguutip "pineqaatissiineq" § 56-imi pineqaatissiinernut, Pinerluttulerinnermut inatsit malillugu pineqaatissiissutigineqarsinnaasunut (eqqortumik) atorneqarneranut tunngatillugu paatsoortoqarsinnaanera ataatsimut erseqqissaatigissavara.

Tusaatissatut tiguneqarpoq.

Taamatutaaq aalajangersagaq tullinnguuttunik oqaaseqaatissaqalersitsivoq:

- Imm. 1, nr. 1: § 12, imm. 1 naapertorlugu peqqussutigineqartumik maleruaannginneq sooq pineqaatissiissutaassannginnersoq uannut erseqqinngilaq.

Nunatta Nakorsaaneqarfia piffissami aalajangersimasumi inuup katsorsarneqarnissaa pillugu peqqussuteqarnissaminut aalajangersakkatigut periarfissaqalissaaq. Aalajangersakkap atornissaa katsorsaannermut iluaqutissaqarsorinangilaq.

Imm. 1, nr. 2: Aalajangersakkat aalajangersimasut arlallit naapertorlugit inerteqqutinik aalajangersarneqartunik unioqqutitsinnermut aalajangersagaq tunngassuteqarpoq. Tassunga atatillugu § 22-p oqaasertai malillugit inerteqqummut tunngassuteqannginnerat erseqqissaatigissavara.

Aalajangersagaq allannermi kukkunikkut ajoraluartumik ilanngunneqarsimavoq. Aalajangersakkap atorneqarnissaa naleqquttuursorineqanngilaq, taamaattumillu § 56-imit § 22 peerneqarpoq.

Imm. 1, nr. 3: Aalajangersagaq killilersuinernik § 30 naapertorlugu aalajangersarneqartunik unioqqutitsinnermut innersuussivoq. Aalajangersagaq taanna oqaasertamigut killilersuinernut tunnganngilaq, illersuutinilli atuinissamut malittarisassanik aalajangersaasarnernut tunngalluni.

Matumunnga oqaaseqaatit naapertorlugit iluarsineqarpoq. (§ 30-mi aalajangersakkap normua kingornatigut § 29-mut allanngortinneqarpoq).

Imm. 1, nr. 7: Aalajangersagaq ilaatigut § 43, imm. 6-imut innersuussivoq. Aalajangersagaq taanna inatsisissatut siunnersuummi nassaarineqarsinnaanngilaq.

Tamanna iluarsineqarpoq.

§ 42 naapertorlugu peqqussutinik unioqqutitsinermut § 44-lu naapertorlugu paasissutissanik tunniussinnginnermut § 56-ip oqaasertai malillugit pinerluttulerinermi inatsisitigut akisussaatisisoqanngilaq, tamannalu isumaliutigineqaqqinnissaa siunnersuutigissavara.

§ 42 naapertorlugu peqqussutinik unioqqutitsineq § 44-lu naapertorlugu paasissutissanik tunniussinnginneq § 56-imi aalajangersakkamut ilanngunneqarput.

§ 56-imut nassuiaatini unioqqutitsisoqarneranut atatillugu pineqaatissiissutip annertussusissaattut inatsisiliortup isumaliutissiissutai takuneqarsinnaapput. Tassunga atatillugu matuminnga akuersaarluinnarnera oqaatigissavara. Taamatutaaq akiligassiinermi akigitat tamarmik periutsimut ullutsinni atorneqartartumut naapertuutinnginnerat erseqqissaassutigissavara.

Tusaatissatut tiguneqarpoq.

Ukunangga tusarniaanermut akissutit: Peqqissaasut Kattuffiat /Det Grønlandske Sundhedskartel

Oqaaseqaatit inatsisissatut siunnersuutip tullerriaarneri malippaat
Kapitali 1 § 2 – atuuffia

Inatsisissatut siunnersuummi § 2-mi takuneqarsinnaavoq, inatsisissatut siunnersuummi nappaatit tuniluuttartut, nappaatit inunnut nalinginnaasumik ulorianartut aamma inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisut pineqartut. Inatsisissatut siunnersuummi aamma takuneqarsinnaavoq Nunatta Nakorsaaneqarfia aamma Naalakkersuisut akulerunnissamut assigiinngitsunik periarfissaqartut – annertunerusumilli nappaatinut inunnut nalinginnaasumik ulorianartunut nappaatinullu inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisunut tunngatillugu akuliunnernut killilerneqarsimapput.

Nappaatinut tuniluuttartunut tunngatillugu inatsimmut nassuiaatini takuneqarsinnaavoq matumani kilaat, nakasulunneq toqqusaarlunnerlu pineqarsinnaapput.

Siunissami kilattoqalissagaluarpas nappaalanersuit pillugit inatsit malillugu akuliuttoqarnissaa naatsorsuutigissavarput?

Kalaallit Nunaanni tamani kommunalbestyrelsit toqqusaarlunnerup iliuuseqarfiginissaanut pilersaarusiussappat? Naalakkersuisut kommuninik nakkutilliinerannut atatillugu tamanna misilinneqassava?

Napparsimanermut nalunaarsuiffimmi kilannermut nakasulunnermulluunniit tunngasut Nunatta Nakorsaaneqarfianut inatsimmi § 45 naapertorlugu ingerlateqqinneqarnissaat innuttaasutut naatsorsuutigineqassava?

Naamik, siunnersuummi Aalajangersakkat siullertut nappaatinut inunnut nalinginnaasumik ulorianartunut nappaatinullu inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisunut tunngapput. Nappaatinut tuniluuttartunut assersuutitut ilaatigut fnat (kilaat oquusaa (mide) tunillatsittarnerit) taaneqarput. Fnat nappaataanngilaq ulorianartoq, taamaakkaluartoq tuniluutiavoq iluaallunilu.

§ 2-mi aalajangersakkamik erseqqissaataasumik ilanngussisoqarpoq, tamatumalu kingunerisaanik Naalakkersuisut atuarfinni paaqqinnittarfinnilu nappaammik, atuarfinni paaqqinnittarfinnilu siaruarneratigut immikkut aarlerinartorsiortitsisinnaasumik tuniluuttoqartillugu iliussisaat pillugit malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

Peqqissaasut Kattuffiata nappaalanersuit pillugit inatsisip/ Nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit iliuitsit pillugit inatsisip annertuserujussuarneqarnera inatsimmilu inunnut ataasiakkaanut akuliunnissamut periarfissanut tunngatillugu qasunganera ernumassutigaa. Inatsimmi akuliunnissamut periarfissat atuuffigisinnaasaat akuliunnerillu annertussusaat imminnut sanilliullugit naapertuutinngissorineqarput.

Peqqissaasut Kattuffiat inatsisiliortut suliassaqaarfimmi danskit malittarisassaannut innersuussisimasut, tassunga ilanngullugu danskit nappaalanersuit pillugit inatsisaata imarisaanut assingusoqartoq eqqumaffigaat, taamaakkaluartoq inatsit nappaatinut tuniluussinnaasunut ilisimaneqareersunullu nappaatinullu katsorsarneqarsinnaasunut tunngaviliisussatut eqqarsaataanginnera nassuiaatinut ilanngussisoqassasoq Peqqissaasut Kattuffiata kaammattuutigerusuppa.

Tusaatissatut tiguneqarpoq.

Kapitali 2 § 3 – Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq Peqqissaasut Kattuffiata maluginiarpaa, Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuarmi ilaasortat allattorsimaffianni peqqinnissamut ilisimasatigut kattuffinnit ilaasortaataqanngitsoq. Peqqissaasut Kattuffiata nunami peqqinnissamut ilisimasatigut kattuffimmit ilaasortamik aamma ilanngussisoqarnissaa isumaliutigineqassasoq inussiarnersumik kaammattuutigissavaa.

Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunnersuut malillugu naalakkersuisoqarfinnut, kommunini oqartussanut peqqinnissaqaarfimmullu sinniisunik katitigaavoq, taamaalilluni ataatsimiititaliarsuarmi peqqissutsimut, inuiaqatigiinnut aningaasaqarnermullu tunngasut pisariallit piginnaasarineqassallutik.

Danskit nappaalanersuit pillugit inatsisaanni ilaatigut ataatsimiititaliarsuup ataatsimiinnerminut ilaatigut soqutigisaqatigiit kattuffiannik qaaqquisinnaanera periarfissinneqarsimasoq maluginiarneqarpoq, tamanna kalaallit inatsisaanni mininneqarsimasorineqarpoq. Peqqinnissamut ilisimasatigut kattuffinnit ilassuteqartoqarnissaa sooq Kalaallit Nunaanni pisariaqarsorineqanngitsoq Peqqissaasut Kattuffiata paaserusuppa. Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq, pingaartumik peqqinnissamut ilisimasatigut kattuffinni ilaasortat taakkuunerummata nappaatinik inatsisitigut siaruatsaalineqartussanik qanimut suliaqartussat.

Siunnersuummi § 3, imm. 7 malillugu Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq ataatsimiinnernut peqataasussanik allanik attuumassutilinnik qaaqquisinnaavoq, tassunga ilanngullugit soqutigisaqatigiiffinnit sinniisut.

Kapitali 2, § 6 – ilisimatitsisussaatitaaneq

Peqqissaasut Kattuffiata maluginiarpaa, oqartussat inatsisitigullu pisussaaitaasut pisinnaaitaasullu ilisimaarinninnissaminnik pisussaaffeqartut. Peqqissaasut Kattuffiatali ilisimaarinnittussaaitaaneq atortunut Nunatta Nakorsaaneqarfianit suliarineqartunut killilerneqarsimanera eqqarsarnartippaa.

Danskit inatsisaanni taamatut killilersuineramik ersittoqanngilaq.

Aalajangersagaq manna naapertorlugu iluarsineqarpoq.

Kapitali 3 §7 il.il. Inunnut ataasiakkaanut aamma inunnut ataasiakkaanut eqimattakkaanut iliuutsit

Inatsisissatut siunnersuummi takuneqarsinnaavoq Nunatta Nakorsaaneqarfia peqqussutiniq atuutilersitsinissamat piginnaatinneqartoq, siornatigut inatsisini Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq piginnaatinneqartarsimagaluartoq. Danskit inatsisaanni Napparsimasut isumannaatsuunissaat pillugu Aqutsisoqarfik piginnaatinneqarpoq.

Nunatta Nakorsaaneqarfianut Kalaallit Nunaanni inatsisitigut tunngavik eqqarsaatigalugu Peqqinnissaqarfiup aqunneqarnera, aaqqissuussaana il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 27, 18. november 2010-meersumi § 7-imut nassuiaatini Nunatta Nakorsaaneqarfiata suliassaanut tunngatillugu imatut allassimasoqarpoq:

”...

Nunatta Nakorsaaneqarfiata suliassai pingaarnerit tassaapput apeqqutini peqqinnissamat tunngasutigut sulinermit tunngasuni siunnersuineq, pissutsinik peqqissutsimut tunngasunik nakkutilliineq, napparsimasut naammagittaalliuutaasa suliarineqarnissaannik piareersaaneq, ingerlaavartumik ilisimatitsissuteqartarneq kiisalu peqqissutsip qanoq issusia pillugu ingerlaavartumik ilisimatitsisarneq nalunaaruteqartarnerlu...”

Taamaattumik aallaaviatigut Nunatta Nakorsaaneqarfia peqqussuteqartussat taamatulluunniit suliaqartussatut naatsorsuussaangilaq, tamannami pingaartumik inatsisiliortumiittarpoq – pingaartumik peqqussutit annertuppata akuliunnissamillu ilaqarpata.

Peqqissaasut Kattuffiata maluginiarpaa inatsimmik Nunatta Nakorsaaneqarfiata suliassaanut/Nakorsaaneqarfimmut tunngasumik allamik tusarniaasoqarsimarpasinngitsaq.

Nunatta Nakorsaaneqarfiata suliassaanut tunngatillugu Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup sulinera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 7 15. juni 2017-imeersoq naapertorlugu suliassai ukuupput:

- § 3 – Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup nunami peqqissuseq malinnaaffigissavaa...
- § 4 - Nunatsinni Nakorsaaneqarfik ... siunnersuisassaaq
- § 5 – Nunatsinni Nakorsaaneqarfik peqqinnissamat tunngassutilinni inatsisissanik suliaqarnermut ikiuuttassaaq

- § 6 – Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup inuiaqatigiit ilisimatittassavai...

Taamaattumik nalunaarummi matumani Nunatta Nakorsaaneqarfia malittarisassanik peqqussutinilluunniit atuutilersitsisussatut oqartussaansaa arlaannaatigulluunniit aalajangersarneqanngilaq.

Danmarkimi Napparsimasut isumannaatsuunissaat pillugu Aqutsisoqarfik peqqussuteqarnissamut piginnaatinneqarsimanera maluginiarneqarpoq. Napparsimasut isumannaatsuunissaat pillugu Aqutsisoqarfik Peqqinnissamut Ministereqarfiup suliassaqarfigaa, matumani pisorta q sulisulluunniit naalackersuinikkut toqqarneqarnikuunngillat.

Peqqinnissaqarfiup aqunneqarnera, aaqqissuussaanera il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 27, 18. november 2010-meersumi § 7, imm. 1-imi matumunngalu nassuiaatini allassimavoq, Naalackersuisut tamarmiullutik Nunatta Nakorsaanerani atorfinitsitsisartuullutillu soraarsitsisartuusut, taamaalillunilu naalackersuinikkut taanna toqqarneqarnikuulluni.

Tamatuma kingunerisaanik danskit taamatuttaarlu kalaallit malittarisassaanni inatsisartut nakkutiginnissamut periarfissaat annertuumik naapertuussorineqanngillat Peqqissaasullu Kattuffiata tamatuma isumaliutigineqarnissaa aammalu siulianiittut tunngavigineqarnersut pillugit kiisalu inatsisiliornissamut peqqusinnissamullu piginnaatitsissummik allatut tunniussinermut naalackersuinikkut tunngavilersuutigineqarsimasut inatsimmut nassuiaatini allanneqarnissai inussiarnersumik kaammattuutigissavai.

Nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit iliuitsit pillugit Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut Inatsisartut inatsisigaat, nappaatit tunillaassortut atuutilerneranni inunnik inuiaqatigiinnillu illersuinissamut siunertalik.

Siunnersuut iliuitsinik, nappaatit tunillaassuussinnaasut siaruarnissaannik eqqunneqarnissaannilluunniit pinaveersaartitsisinnaasunik, pakkersimaarinnissinnaasunik killilersimaartitsisinnaasunik aallartitsisinnaasitsivoq.

Tassunga atatillugu aamma Nunatta Nakorsaaneqarfia innuttaasunik inuiaqatigiinnillu illersuinissamut iluaqutaasinnaasunik immikkut ittunik piginnaatinneqarsimavoq.

Peqqissaasut Kattuffiata " Danmarkimi Napparsimasut isumannaatsuunissaat pillugu Aqutsisoqarfik peqqussuteqarnissamut piginnaatinneqarsimanera," maluginiarpaat tassungalu atatillugu "Napparsimasut isumannaatsuunissaat pillugu Aqutsisoqarfik Peqqinnissamut Ministereqarfiup suliassaqarfigigaa, matumani pisorta q sulisulluunniit naalackersuinikkut toqqarneqarnikuunngitsut" oqaatigalugit."

Peqqinnissaqarfiup aqunneqarnera, aaqqissuussaanera il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 27, 18. november 2010-meersumi § 7, imm. 1 kiisalu tassunga nassuiaatit innersuussutigalugit Peqqissaasut Kattuffiata Naalackersuisut Nunatta Nakorsaanerani atorfinitsitsisartuullutillu soraarsitsisartuusut, taamaalillunilu Nunatta Nakorsaanera naalackersuinikkut toqqarneqarnikuusoq oqaatigissavai.

Naggataatigut Peqqissaasut Kattuffiata tamanna isumaliutersuutigineqassasoq kiisalu inatsimmut innersuussutini siulianiittut tunngavigineqarnersut pillugit kiisalu inatsisiliornissamut peqqusinissamullu piginnaatitsissummik allatut tunniussinermut naalackersuinikkut tunngavilersuutigineqarsimasut inatsimmut nassuiaatini allanneqarnissai kaammattuutigissavai.

Peqqissaasut Kattuffiata oqaatigisaanut ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq, Danmarkimi Napparsimasut isumannaatsuunissaat pillugu Aqutsisoqarfik Danmarkimi peqqinnissatigut qullersatut nakkutilliisuvoq, ilaatigut Nunatta Nakorsaaneqarfiatuttaaq akuersissutinik tunniussisarluni aammalu katsorsartittarfinnik peqqissaanermillu sulialinnik nakkutilliisarluni. Nunatta Nakorsaaneqarfiatut Danmarkimi Napparsimasut isumannaatsuunissaat pillugu Aqutsisoqarfik inuiaqatigiinnut upalungaarsimavoq, soorlu maannakkut tunillaassuunnermik paasiniaapput peqqisutsimullu tunngasunik siunnersuillutik.

Nunatta Nakorsaaneqarfia taamaalilluni Danmarkimi Napparsimasut isumannaatsuunissaat pillugu Aqutsisoqarfik assigalugu piumasagaatit aalajangersimasut eqqutsinneratigut sumiiffinni killilinni peqqusisinnaanissamut piginnaatinneqarsimavoq. Nunatta Nakorsaanera Naalackersuisunit atorfinitsinneqartarnera Nunatta Nakorsaaneqarfianut tamatuminna piginnaatitsisarnermut akornuseerpasinngilaq.

Kapitali 10, § 54 Naammagittaalliorneq aamma eqqartuussivinnut suliassanngortitsineq § 54-imi takuneqarsinnaavoq kiffaannngissusiiarneermik kinguneqartumik iliuuseqarnermi, oqartussaasup aalajangiineq iliuuseqarfigineqartup kiffaatigippagu eqqartuussivinnut suliassanngortissavaa.

Peqqissaasut Kattuffiata maluginiarpa, inatsisiliornermi Danmarkip nappaatit tunillaassuuttut pillugit inatsisaat isumassarsiorfigineqarsimasoq inatsimmut tunngatillugu Inatsisartut allakkiaminni nassiusaminni ilisimatitsissutigigaluaaraat danskit inatsisaannit inatsisitigut isumannaatsuunissamut malittarisassat tamarmik ilanngunneqarsimangillat. Taamaalillutik naammagittaalliorneqarnissamut periarfissarpasuit mininneqarsimapput, soorluttaaq danskit oqartussaasuisa imminut mattunnissamut aalajangiinernik eqqartuussivimmut suliassanngortitsisussaataanerat kalaallit inatsisaanni mininneqarsimasoq.

Danskit kalaallillu malittarisassa at assigiimmik inatsimmut tunngaveqarlutillu najoqqutaqartut Inatsisartut allakkami nassiusaanni toqqaannartumik takuneqarsinnaavoq, taamaattumik inatsisitigut illersugaanermut tunngatillugu kalaallit innuttaasut naalagaaffeqatigiinnermi allami najugalinnut sanilliullugit ajornerungaatsiartumut inissinneqarnerat Peqqissaasut Kattuffiata ajuusaarutigisariaqarpaa. Kalaallit innuttaasut naalagaaffeqatigiinnermi allami najugalittut inatsisitigut illersorneqassasut Inatsisartunut kaammattuutigineqarpoq - tamanna aamma nappaatit tunillaassuuttut pillugit inatsimmut tunngatillugu.

Nunatta Nakorsaaneqarfia peqqussutit atuutilersitai kiffaannngissusiiarneermik kinguneqartussat, kiffaannngissusiiarneqartup kissaatiginngikkaluarpaguluunniit Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmut suliassanngortinneqartarnissaannik aalajangersakkamik § 54-imi ilanngussisoqarpoq.

Ukunanga tusarniaanermut akissutit: Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit instituti

Inatsit nappaatinut tuniluuttunut ullutsinni ilisimaneqartunut aammali Kalaallit Nunaannut suli eqqunneqarsimangitsunut taamatuttaarlu nappaatinut tuniluuttartunut suli ilisimaneqanngitsunut siunissami tunngavissat atorneqarsinnaanissaata eqqumaffiginissaa pingaaruteqartoq instituti isumaqarpoq.

Taamatuttaaq inatsit aqputigalugu peqqissutsip, matumani pingaartumik sannginnerusut eqqarsaatigalugit aammalu innuttaasut kiffaanngissusaasa inatsisitigullu illersugaanerisa akornanni oqimaatigiittoqarnissaa qulakkeerreqassaaq.1

Institutip tusarniaanermut akissummi matumani immikkoortut tullinnguuttut tallimat isiginiarsimavai:

1. Mianersornissamut tunngavimmik atuineq
2. Inunnut amerlasuunut iliuseqarnerit
3. Katerissinnaaneq angalasinnaanerlu
4. Najugaqarfissat neqeroorutini il.il. najugalinnut killilersuinerit
5. Maalaaruteqarsinnaaneq

Institutip innersuussutai pingaarnertit tassaapput:

Inunnut amerlasuunut iliuseqarnerit

Inatsissamut missingiummi § 22 malillugu Naalackersuisut inuit sumiiffimmi aalajangersimasumiissimasut, katersuunnerni, aaqqissuussinerni, pisuni assigisaanniluunniit peqataasimasut, sumiiffigisimasaanni peqataaffigisimasaannilu nappaammik inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiorititsisumik uppernarsarneqarsimasumik tunillaasoqarsimappat, peqqissaanermik suliaqartumit misissortinnissaat imaluunniit pisariaqarpat inissiivimmut naleqquttumut mattunnissaat pillugit malittarisassanik aalajangersaasinnaapput. Pisuni inuit ataasiakkaat kinaassusersineqarsinnaanngippata imaluunniit inuit ataasiakkaat kinaassusersinissaannut tunngatillugu isumalluutiniq naleqqutinngitsumik atuisoqartariaqarpat, inunnut ataasiakkaanut amerlanerusunut "ataatsimut peqqussummik" aalajangersaasinnaanissaq aalajangersakkatigut periarfissinneqarpoq. Malittarisassanik maleruaannginnermut akiligassiisutiniq aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Institutip malittarisassat § 22 naapertorlugu aalajangersarneqartut malinneqartinneqassasut aammalu tassunga atatillugu inatsimmut missingiummi § 43-mi inuit paasissutissiinissamut pisussaataanerisa atorneqarnissaa paasiuminaatsippai.

- Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik malittarisassanik inatsimmut missingiummi § 22 naapertorlugu aalajangersarneqartunik unioqutitsinermut pineqaatissiisutiniq aalajangersaasoqannginnissaanik qulakkeerrinnissasoq Inuit pisinnaatitaaffiit Institutip innersuussutigaa.

Peqqussummik § 22 naapertorlugu aalajangersarneqartumik unioqqutitsisumut Pinerluttulerinermik inatsit malillugu pineqaatissiinerit siunnersuummi pineqaatissiissutit pillugit aalajangersakkanit § 56-imit peerneqarpoq.

Naalackersuinnermut atatillugu katersuunnerit

Katersuunnissamut inerteqquteqarneq pillugu malittarisassanik aalajangersaanermi naalackersuinikkut allatulluunniit isummernissamik siunertalimmik katersuunnerit eqqarsaatigineqartassasut Inatsimmut missingiummi §§ 20-mi aamma 21-mi taakkunungaluunniit nassuiaatini allassimasoqanngilaq.

Tamanna inatsimmut missingiummi immikkoortumi "Nassuiaatit nalinginnaasut"-mi takuneqarsinnaavoq.

Katersuunnerit isummernissamik siunertallit, tassunga ilanngullugit naalackersuinnermut atatillugu ataatsimiinnerit akerliussutsimillu takutitsinerit, killilersugaanani katersuunnernut ilaapput. Taamaalilluni taakkununga akuliunnerit katersuunnernut isummernissamik siunertaqanngitsunut akuliunnernut sanilliullugu pingaaruteqarluinnartumik pissutissaqartariaqarput. Taamaattumik naalackersuinnermut atatillugu katersuunnerit ilaatinneqannginnerat inatsitigut aalajangersakkami minnerpaamillu inatsimmut nassuiaatini allassimasariaqarpoq.

- Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup siunnersuummi §§ 20-p aamma 21-p oqaasertaanut katersuunnernut inerteqquteqarnerit naalackersuinikkut allatulluunniit isummernissamik siunertallit ilaanngitsut allassagaa Inuit pisinnaatitaaffinut Institutip innersuussutigissavaa.

Inatsimmut missingiummi immikkoortumi "Nassuiaatit nalinginnaasut"-mi ilaatigut takuneqarsinnaavoq inatsimmi tunngaviusumi § 79 naapertorlugu innuttaasut siumut akuerineqanngikkaluarlutik sakkulersornatik katerisimaarsinnaatitaasut.

Taamaattorli nalinginnaasumik isumaqartoqarpoq - inatsimmi allami tamatumunnga inatsitigut arlaatigut tunngavissaqassappat - inatsimmi tunngaviusumi § 79-imi oqaaseqatigiit pingajuanniit toq atunngikkaluarlugu pisortat inuinnaalluunniit soqutigisaat pingaarutillit allat eqqarsaatigalugit akuleruttoqarsinnaasoq, matumani katersuussinnaasut oqaaseqarsinnaanerit akuliuffiginissaa siunertaasimannngippat.

Taamatuttaaq Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europamiut Isumaqatigiissutaanni (EMRK) artikel 11, imm. 1-imi takuneqarsinnaavoq katersuunnerni eqqissisimasuni kikkulluunniit peqataanissamut pisinnaatitaaffeqartut. Aalajangersakkami silami illullu iluani katersuunnerit pineqarput.

Taamaakkaluartoq pisinnaatitaaffik taanna tamakkiisuunngilaq.

Pisinnaatitaaffimmut taaneqartumut akuleruttoqarsinnaavoq akulerunneq inatsimmi taaneqarsimappat aamma nunap isumannaatsuunissaa imaluunniit tamat toqqissisimanissaat eqqarsaatigalugit (assigiimmik pinninnissamut piumasaqaammik naammassinnippat), eqqissisimannnginnerit pinerluutilluunniit pinaveersaartinnissaannut, peqqissutsip

ileqqorissaarnissalluunniit illersornissaanut imaluunniit allat pisinnaatitaaffiit kiffaangissuseqarnerannullu pisariaqarpat, takuuk EMRK artikel 11, imm. 2.

Taamaattumik malittarisassanik, peqqusinernik inerteqquteqartitsinernillu taamaattunik aalajangersaasoqarnerani sapinngisamik innuttaasut pisariaqartitsinerat naapertorlugu, tamallu peqqissuunissaat eqqarsaatigalugu, katersuunnissanut periarfissaqarnissaat piumasarineqassaaq.

Inatsimmut missingiummi immikkoortoq "Nassuiaatit nalinginnaasut" innersuussutigineqarportaaq.

Katersuunnernut qaqugukkut ilaasoqarsinnaava?

Naalackersuisut inatsimmut missingiummi § 20 malillugu katersuunnernut inerteqquteqarnermut malittarisassanik aalajangersaasinnaapput. Inuk pisuni inuit ataatsimut siunertaqarlutik katersuunneranni katersuunnissamut inerteqqummut ilaatinneqarsinnaanersoq pillugu inatsimmut missingiummi erseqqilluinnartumik nassuiaasoqarsimavoq.

Taamaakkaluartoq - qaqugukkut inuk pisuni inuit ataatsimut siunertaqaratik katersuunnerannut ilaatinneqarnersoq pillugu erseqqissumik nassuiaasoqarsimanngilaq - taamaalillunilu tamanna nalorninartortaqluni.

Taamaattumik inuk katersuunnissamut inerteqqummik qaqugukkut unioqqutitsinersoq pillugu politiit siammasissupilussuarmik nalilersuinissaannik akisussaaffilerneqarput.

Tamakku paasiuminaatsut qaqugukkut inerteqqummut ilaanerluni innuttaasunut ataasiakkaanut aamma nalornisitsisinnaapput. Taamaattumik innuttaasut angalasinnaanermut katersuussinnaanermullu pisinnaatitaaffimminnik ("chilling effect"-imik taaneqartartumik) atuinngitsoorsinnaapput.

- Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik inuk qaqugukkut sumiiffimmi ataatsimi ilaanersoq, tassunga ilanngullugu sumiiffik pineqartoq qanoq annertutigisoq eqqarsaatigineqarnersoq; inuup inuit allat sumiiffimmi ataatsimi qanippallaarneranik ilisimaarinnissanersoq; inuk inunnut allanut meterinik aalajangersimasunik ungasissuseqaruni ilaassanersoq pillugit erseqqissaassasoq Inuit pisinnaatitaaffiit institutip innersuussutigissavaa.

§ 20-mut nassuiaatini tamanna erseqqissarneqarsimavoq.

Namminerisamik najukkami pulaartoqarsinnaaneq

Inatsimmut missingiummi § 25 malillugu Naalackersuisut pulaartut napparsimavinnut katsorsaavinnullu, paaqqutarisariallit angerlarsimaffiit, inissianut paaqqinnittarfinnut, oqilisaaffinnut, inissiivinnut, najugaqarfissatut neqeroorutinut assigisaannullu pisortat namminersortullu pigisaannut isersinnaanerannik killilersuinermut, inerteqquteqarnermut, taakkunungalugu immikkut ilaatinneqartussaannngitsut pillugit nuna tamakkerlugu nunalluunniit ilaanut malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

Pulaartoqarnissamut killilersuinerit inerteqquteqarnerillu annertuumik akuliunnerusinnaapput pisullu ilaanni najugaqartup qaniginerpaasaminut attaveqarneranik kipititsilluinnarsinnaallutik. Taamatuttaaq najugaqartup nammineerluni oqartussaaffigisaata

ilaanut, taassuma najugaqarfianut angerlarsimaffianullu ilaasunut tunngatillugu killilersuinernik aalajangersaasoqarsinnaanersoq pillugu inatsimmut missingiummi allassimasoqanngilaq. Tassunga ilanngullugu najugallit najukkamut taama ittumut attuumassuteqarnerinnartik pissutigalugu nappaammullu aalajangersimasumut aarlerinartorsiorsinnaanerat apeqqutaatinnagu aammalu inunnut ataasiakkaanut pisariaqassutsimik piumasaaqatip nalilersorneqartannginnera pissutigalugit taamatut akuliuffigineqarsinnaapput.

- Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik inatsimmut missingiummi inini ataatsimoorfiusuni inini najugaqartup nammineq najugaqarfiginngisaaniunngitsoq pulaarnissamut killilersuinernik inerteqqutinillu aalajangersaassasoq Inuit pisinnaatitaaffiitut Institutip innersuussutigissavaa.

Peqqissutsimut tunngasumik immikkut illuinnartumik pisoqarnissaa mattunneqarsinnaanngimmat napparsimavinni, paaqqutarisariallit angerlarsimaffiini, najukkani il.il. pulaarnissamut killiliisinnaajunnaarnissaq naapertuussorineqanngilaq. Taakku saniatigut § 18-imi takuneqarsinnaavoq, kapitali 4 malillugu iliuuseqarnerit tamarmik pisariaqartuussasut, sapinngisamik sivikitsuussasut iliuutsimillu siunertamut tunngatillugu naleqquttuussasut.

Taamatuttaaq tassani allassimavoq, iliuutsit akuliuffiunnginnerpaat qajassuussinerpaallu atorneqassasut, taakkua siunertarineqartup naammassinissaanut naammappata.

Aalajangersakkamut nassuiaatini erseqqissarneqarpoq, killilersuinernik inerteqqutinilluunniit aalajangersaanermut atatillugu - peqqinnissakkut illersorneqarsinnaasumik - qaniginerpaasanit pulaartoqarsinnaanissaq qulakkeerniarlugu killilersuinerit inerteqqutilluunniit atuuffissarinngisaannik aalajangersaasoqassaaq.

Tullinnguuttumi institutip oqaaseqaatai erseqqinnerusumik sammineqarput.

1. MIANERSORNISSAMUT TUNNGAVIK

Inatsimmut missingiummi ataatsimut isigalugit aalajangersakkat pingasut, inunnut ataasiakkaanut aamma inunnut ataasiakkaanut eqimattakkaanut iliuutsit (§ 7) aamma inuiaqatigiinnut iliuutsit (§§ 18-19) siunnersuutigineqarput.

Aalajangersakkani marlunni takuneqarsinnaavoq, iliuutsit attanneqarnissaat pisariaqarunnaarpata (§ 7, imm. 2, aamma § 18, imm. 2) atorunnaarsinneqassasut.

Inatsimmut missingiummi §§ 7-imut aamma 18-imut immikkut nassuiaatini takuneqarsinnaavoq, nappaatinik tunillaassortunik pinaveersaartitsineq akiuniarnerlu nalorninermut siumullu oqaatigineqarsinnaanngitsunut atassuteqartoq aammalu inuit inuiaqatigiillu illersornissaat anguniarlugu mianersornissamut tunngavik aallaavigalugu iliuutsit sunniutaannik uppersaatitaqanngitsunik ilisimasaqarfigineqanngitsunillu iliuusissanik aalajangersaasoqarsinnaanissaanut piumasaaqatinit killilerneqassanngitsoq. § 19-imut immikkut nassuiaatini takuneqarsinnaavoq, mianersornissamut tunngavik assingusooq

nappaat inunnut nalinginnaasumik ulorianartog pineqartillugu, nappaatip qanoq inuiaqatigiinnut aarlerinartumik ineriartortitsitigisinnaanera nalorninarpat atorneqarsinnaavoq.

Siunnersuummili "mianersornissamut tunngavik" erseqqinnerusumik qanoq paasineqassanersoq takuneqarsinnaanngilaq.

- Inuit pisinnaatitaaffiit Institutip inatsimmut nassuiaammi mianersornissamut tunngaviup qanoq paasineqarnissaanut tunngatillugu erseqqissaasoqassasoq innersuussutigaa.

Aalajangersakkanut nassuiaatini tamanna erseqqissarneqarpoq. Mianersornissamut tunngaviup kingunerisaanik, ilisimatuussutsikkut ilisimasat pissarsiarineqarsinnaasut aarlerinassutsimik tamakkiisumik nalilersuinissamut periarfissaqartitsinnigippata, innuttaasunut inuiaqatigiinnullu peqqissutsitigut illersuinissarlu eqqarsaatigalugit mianerisassat illuatungaani innuttaasut pisinnaatitaaffii eqqarsaatigalugit mianerisassat oqimaaqatigiissarneqassapput.

Tamatuma saniatigut Instituti isumaqarpoq, akuliunnerup sakkortussusaa eqqarsaatigalugu "mianersornissamut tunngaveqarani" peqqussuteqartoqarsinnaassanngikkaluarpoq, tassunga ilanngullugu peqqussutit kiffaanngissusiaanermik kinguneqarsinnaasut (siunnersuummi §§ 10, 11, 22 24, 26 aamma 34).

- Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik "mianersornissamut tunngavik" aallaaviginagu annertuumik akuliunnissamut peqqussuteqartoqarsinnaaneranik, tassunga ilanngullugu kiffaanngissusiaanermik kinguneqartumik peqqussuteqartoqarsinnaanissaanik qulakkeerinnissasoq Inuit pisinnaatitaaffiit Institutip innersuussutigaa.

Nunatta Nakorsaaneqarfiata § 10 (napparsimavimmut uninneq) aamma § 11 (allamut mattunneq) malillugit peqqussutai piumasaqaatinut nalinginnaasunut kapitali 3-mi iliuutsinik aallartitsinermut atuuttunut tunngaveqassapput.

Pinaveersaartitsiniarluni imaluunniit nappaatip pineqartup siaruatsaaliniarneranut iliuuseqarnissaq pisariaqarpat kapitali tullinnguuttoq malillugu taamaallaat iliuusissanik aalajangiisoqarsinnaavoq.

Kapitali malillugu aallartitsinissamik iliuuseqarnissaq pillugu aalajangiisoqartinnagu nappaatip pineqartup pinaveersaartinnissaanut imaluunniit siaruatsaalinnissaanut iliuusissat qanoq pisariaqartiginerat pillugit nalilersuisoqaaqassaaq.

Tamatuma saniatigut iliuuserineqartoq akuliuffiunnginnerpaaq atorneqassaaq, tamanna siunertarineqartup anguniarnissaanut naammassappat. Tamanna isumaqarpoq iliuutsip siunertaata angunissaanut iliuutsit akuliuffiunerusut atuutilersinneqannginneranni iliuutsit akuliuffiunnginnerit naammannersut misissorneqassasut.

§§ 23-mi taaguut "ilimanarluinnarpat" (aarlerinartoqarluinnarpat) ilanngunneqarsimavoq. Matumunnga nassuiaatini "aarlerinarlunnartoq" sukumiinerusumik ima nassuiarneqarpoq "Mattussinnigikkaanni tunillaassuuttoqalersinnaanera nappaammut maannamut ilisimalikkat atorlugit naatsorsuutigilluinnarneqarsinnaagaangat aarlerinartorsiorluinnarneq pilertarpoq."

§ 25-imut nassuiaatini takuneqarsinnaasutut, aalajangersagaq malillugu illup iluani, matumani atuagaateqarfinni, timersortarfinni, oqaluffinni naluttarfinnilu kiisalu ilaatigut tassunga ilanngullugit timigissartarfinni, pinnguarterfinni assingusunilu isersimanissamut inerteqquteqarnissamut killilersuinissamulluunniit malittarisassiortoqarsinnaavoq

Atuagaateqarfinni, timersortarfinni, oqaluffinni naluttarfinnilu, timigissartarfinni, pinnguarterfinni il.il. isersimanissamut inerteqquteqarneq kiffaanngissusiiiaanertut isigineqanngilaq.

Oqaluffinnut isersinnaaneq eqqarsaatigalugu inatsimmi tunngaviusumi § 67 naapertorlugu innuttaasut katerisimaarsinnaapput pingaartitsinertik najoqqutaralugu guutisioqatigiinniarlutik, kisiannili assuarnaatumik inuunermut eqqissisimallunilu inooqatigiinnissamut akerliusumik ajoqersuisoqaranilu iliortoqassanngilaq. Inatsisiliorneq guutisioqatigiinnermut akornutaasussamik siunertaqanngippat soqutigisalli allat tunngavilersuutigalugit pippat (assuarnaatumik inuuneq imaluunniit eqqissisimasumik inooqataaneq illersorniarlugit) inatsisiliortut inatsisiliornissaminnut periarfissaqarput. "Nalinginnaasumik nassuiaatit" aamma innersuussutigineqarput. Inerteqqutit killilersuinerillu § 26-imi aalajangersagaq naapertorlugu aalajangersarneqarsinnaasut aalajangersarnerini guutisiorneq tunngavilersorneqassanngilaq, nappaatilli inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisut pissutsillu aallaavigalugit siuliani taaneqartut saniatigut nappaatit inunnut nalinginnaasumik ulorianartut, § 19, imm. 2 takuuk, iliuuseqarfigineqanngikkunik inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsilersinnaasutut ilimagineqartut pinaveersaartinniarlugit siaruatsaaliniarlugillu tamat toqqissisimanissaat eqqarsaatigineqassaaq.

2. INUNNUT AMERLASUUNUT ILIUUTSIT

Inatsimmut missingiummi § 22-mi takuneqarsinnaavoq, Naalakkersuisut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunnersueqatigereerlugu inuit sumiiffimmi aalajangersimasumiissimasut, katersuunnerni, aaqqissuussinerni, pisuni assigisaanniluunniit peqataasimasut, sumiiffigisimasaanni peqataaffigisimasaannilu nappaammik inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik uppernarsarneqarsimasumik tunillaasoqarsimappat, peqqissaanermik suliaqartumit misissortinnissaat imaluunniit pisariaqarpat inissiivimmuut naleqquttumut mattunnissaat pillugit malittarisassanik aalajangersaasinnaasut.

Aalajangersakkamut immikkut nassuiaatini takuneqarsinnaavoq, inunni ataasiakkaani kinaassusersineqarsinnaasuni aammali inuit ataasiakkaat tamarmik kinaassusersiniarneranni pissusissamisuumngitsumik nukissanik atuiffiusuni, assersuutigalugu tusarnaartitsinerni timersornikkulluunniit aaqqissuussinerni angisuuni nappaatip siaruarnissaata pinngitsoortinnissaata pingaaruteqarfiani piffissaq eqqarsaatigalugu sukkasuumik iliuitsimik aallartitsiffiusinnaasuni aalajangersagassatut malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaassasoq.

Inuk pisussaaffimminik taama ittumik maleruaanngikkuni, siunnersuutigineqartumi § 56, imm. 1, litra 2 malillugu pinerluttulerinermi inatsit malillugu pineqaatissiisoqarsinnaavoq. Tamanna tassaavoq akiligassiineq (§ 56-imut immikkut nassuiaatini).

Inuit ataasiakkaat kinaassusersineqarsinnaanngippata malittarisassat § 22 naaportorlugu aalajangersarneqartut qanoq malinneqartinneqassanersut pillugit inatsimmut nassuiaatini takuneqarsinnaanngilaq. Taamatuttaaq tassunga atatillugu inatsimmut missingiummi § 43 ilisimatitsisussaataaernermit tunngasut inunnut atorneqassanersoq takuneqarsinnaanngilaq.

Instituti tamanna tunngavigalugu malittarisassanik unioqqutitsinermut pineqaatissiissutinik malittarisassat naaportorlugit aalajangersaasoqarsinnaassanngitsaq isumaqarpoq. Inatsimmut missingiummi §§ 9 aamma 11 malillugit pisuni inuup peqqissaanermik suliaqartumit misissorneqarnissamut imaluunniit inissiivimmi naleqquttumi mattusimanissaanut peqquneqarsimaneranut tunngatillugu aatsaat pineqaatissiisoqarsinnaasariaqarpoq.

- Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik malittarisassanik inatsimmut missingiummi § 22 naaportorlugu aalajangersarneqartunik unioqqutitsinermut pineqaatissiissutinik aalajangersaasoqannginnissaanik qulakkeerinnissasoq Inuit pisinnaatitaaffiit Institutip innersuussutigaa.

Peqqussummik § 22 naaportorlugu aalajangersarneqartunik unioqqutitsisumut Pinerluttulerinermik inatsit malillugu pineqaatissiinerit siunnersuummi pineqaatissiissutit pillugit aalajangersakkanit § 56-imit peerneqarpoq.

3. KATERSUUSSINNAANERMUT ANGALASINNAANERMULLU KIFFAANNGISSUSEQARNEQ

Inatsimmut missingiummi § 20-mi takuneqarsinnaavoq, Naalakkersuisut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunnersueqatigereerlugu inuit sumiiffimmi ataatsimi, tassunga ilanngullugu annerusumik minnerusumilluunniit katersuunnernut, aaqqissuussinernut, pisussanut il.il. atatillugu arlaliunissaannik inerteqquteqarnermut nuna tamakkerlugu nunalluunniit ilaanut malittarisassanik aalajangersaasinnaasut. Katersuunnissamut inerteqqumi taama ittumi illup iluani, silami, tamat namminerisamillu sumiiffiit pineqarsinnaapput.

Inatsimmut missingiummi § 21-mi takuneqarsinnaavoq, sumiiffinni malittarisassani § 20 malillugu aalajangersarneqartuni pineqartuni nalinginnaasumik iserfigineqarsinnaasuni isersimanissamut inerteqqummik pilersitsisinnaasut. Sumiiffimmiinnissamut inerteqqummi taama ittumi angallaneq nalinginnaasoq ilaanngilaq.

NAALAKKERSUINERMUT ATATILLUGU KATERSUUNNERIT

Aalajangersagaq manna malillugu malittarisassanik aalajangersaanermi peruluttoqarneranut piartortoqarneranullu atatillugu upperisamik ileqqulersornerit immikkut ittumik eqqumaffigineqassasut § 20-mut immikkut nassuiaatini takuneqarsinnaanera institutip pitsaasutut isumaqarfigaa. Taamaakkaluartoq aalajangersakkami matumani imaluunniit § 21-mi sumiiffimmiinnissamut inerteqquteqarnermut tunngasumi imaluunniit taakkununga nassuiaatini naalakkersuinermit allatulluunniit isummersornissamik siunertalinnut atatillugu

katersuunnerit assinganik eqqarsaatigineqartarnissaat takuneqarsinnaangitsoq institutip maluginiarpa.

Katersuunnerit isummernissamik siunertallit, tassunga ilanngullugit naalackersuinnermut atatillugu ataatsimiinnerit akerliussutsimillu takutitsinerit, killilersugaanani katersuunnernut ilaapput. Taamaalilluni taakkununga akuliunnerit katersuunnernut isummernissamik siunertaqanngitsunut akuliunnernut sanilliullugu pingaaruteqarlunnartumik pissutissaqartariaqarput. Taamaattumik naalackersuinnermut atatillugu katersuunnerit ilaatinneqannginnerat inatsisitigut aalajangersakkami minnerpaamillu inatsimmut nassuiaatini allassimasariaqarpoq. Taamaalilluni akerliussutsimik takutitsisinnaatitaaneq innuttaasunut aamma erseqqinnerussaaq.

- Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup siunnersuummi §§ 20-p aamma 21-p oqaasertaanut katersuunnernut inerteqquteqarnerit naalackersuinikkut allatulluunniit isummersornissamik siunertallit ilaanngitsut allassagaa Inuit pisinnaatitaaffiit Institutip innersuussutigissavaa.

Katersuunnissamut inerteqqut naalackersuinikkut allatulluunniit isummersornissamik siunertalinnut atuuttuunnginnera pillugu aalajangersakkamik ilanngussisoqarpoq.

INUIT QULIT IKINNERUSULLUUNNIIT KATERSUUNNERAT

Missingiummi katersuunnerit namminerisamik inini tamalluunniit iserfigisinnaasaanni pinersut apeqqutaatinnagit inerteqqutigineqarsinnaaneri periarfissinneqarput. Tamatuma saniatigut sionatigut killilersuinnerit allat aamma pineqarput, inuillu imminnut qanillinninnissaannik peqqusisinnaaneq kisiat pineqanngilaq. Taamaattumik akuliunneq annertoorujussuaq pineqarpoq.

Pisinnaatitaaffiit killilersorneqarneruleriartortillugit innimigisassat annertusiartortarput - tassunga atatillugu inuit peqqissusaannik innimiginninnissaq - annertusiartuaaqatigiittumik akuliunnertut tamanna isigineqarsinnaassappat. Akuliunnerup sakkortussusaa pisumi tassani ilaatigut inuit qanoq amerlatigisut katersuunnerinut killilerneqassaaq.

Aalajangersakkamut immikkut nassuiaatini takuneqarsinnaavoq, ikinnerpaaffissatut killiliussami ikinnerpaamik inuit pingasut amerlanerusulluunniit sumiiffimmi ataatsimi ataatsimoornissaannut inerteqquteqarnissamut killiliunneqassasoq piumasaqaatigineqarpoq. Inatsimnulli missingiummi inuit qulit ikinnerusulluunniit katersuussinnaanerannut inerteqquteqarnissamut sakkortusisanik piumasaqaateqanngilaq, naak akuliunneq taama ittoq sakkortugaluartoq. Taamaattumik assersuutigalugu katersuunnermut taamaattumut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuarmit inassuteqartoqareerneratigut inerteqquteqartoqarsinnaanissaanut piumasaqaateqanngilaq.

Sakkortuumik akuliunnermut, soorlu inuit qulit ikinnerusulluunniit katersuussinnaanerannik inerteqquteqarnermut tunngatillugu piumasaqaatit siunnersuutigineqartut sakkortunerusariaqartut instituti isumaqarpoq.

- Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup taamaallaat pisariaqarlunnarpat aammalu Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuarmit tamanna inassutigineqarpat inuit qulit ikinnerusulluunniit katersuussinnaanerannut inatsimmut

missingiummi § 20 malillugu inerteqquteqartoqarsinnaanera
piumasaqaatinngortissagaa Inuit pisinnaatitaaffiit institutit innersuussutigaa.

§ 20 malillugu peqqussutinut (inuit arlallit sumiiffimmi ataatsimi ataatsimoornissaannut inerteqqut) nalinginnaasumik piumasaqaatit, kapitali 4-mi iliuutsinik aallartitsinermut atuuttut atuutissapput.

Pinaveersaartitsiniarluni imaluunniit nappaatip pineqartup siaruatsaaliniarneranut iliuuseqarnissaq pisariaqarpat kapitali tullinnguuttoq malillugu taamaallaat iliuusissanik aalajangiisoqarsinnaavoq.

Kapitali malillugu aallartitsinissamik iliuuseqarnissaq pillugu aalajangiisoqartinnagu nappaatip pineqartup pinaveersaartinnissaanut imaluunniit siaruatsaalinnissaanut iliuusissat qanoq pisariaqartiginerat pillugit nalilersuisoqaaqaassaaq.

Tamatuma saniatigut iliuuserineqartoq akuliuffiunnginnerpaaq atorneqassaaq, tamanna siunertarineqartup anguniarnissaanut naammassappat. Tamanna isumaqarpoq iliuutsip siunertaata angunissaanut iliuutsit akuliuffiunerusut atuutilersinneqannginneranni iliuutsit akuliuffiunnginnerit naammannersut misissorneqassasut.

§ 20 malillugu killilersuinernik aalajangersaaneq, tassunga ilanngullugu katersuunnernut tunngatillugu annertussusiliinerit taamaalillutik taamaallaat nappaammik inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisumik pinaveersaartitsinissamut siaruatsaaliinissamullu pisariaqarluinnarpata pisinnaanissat piumasaqaataavoq.

QAQUGUKKUT KATERSUUNNERMUT ILAASOQARTARPA?

Inatsimmut missingiummi § 20-mut immikkut nassuiaatini takuneqarsinnaavoq, aalajangersagaq malillugu katersuunnissamut inerteqquteqarnerit pillugit malittarisassat aallaaviatigut "pisuni tamani inuit arlallit sumiiffimmi ataatsimi sumiiffimmiiffiginnaasaannik imaqaarsinnaasut". Inerteqquteqarnerit ilaatigut katersuunnernik, aqqissuussanik pisusanillu il.il. annertunerusunik annikinnerusunilluunniit imaqaarsinnaavoq. Assersuutitut inuit eqimattat, ataatsimut siunertaqarlutik, tusarnaartitsisuni, timersornikkut aqqissuussinerni, festini, ingerlatseqatigiiffinni peqatigiiffinniluunniit ataatsimeersuarnerni ataatsimiinnernilu peqataasussat taaneqarsinnaapput. Taamaakkaluortoq takuneqarsinnaavortaaq, aalajangersagaq "inuppasuit aqqusinermi assigisaaniluunniit katersuunnissaasa" inerteqqutiginnissaanut atorneqarsinnaavoq. Tassa imaappoq inuit assigiimmik siunertaqarlutik sumiiffimmiinnersut apeqqutaatinnagu.

Inuk pisuni inuit ataatsimut siunertaqarlutik katersuunneranni katersuunnissamut inerteqqummut ilaatinneqarsinnaanersoq pillugu nassuiaat erseqqilluinnartoq instituti isumaqarpoq. Taamaakkaluortoq - qaqugukkut inuk pisuni inuit ataatsimut siunertaqaratik katersuunnerannut ilaatinneqarnerisooq pillugu erseqqissumik nassuiaasoqarsimangilaq - taamaalillunilu tamanna nalorninartortaarluni.

Taamaalilluni § 20-mut nassuiaatini tullinnguuttut takuneqarsinnaanngillat:

- inuk assersuutigalugu inunnit katersuussimasunit allanit meterinik

- aalajangersimasunik ungasissusilik ilaatinneqarsinnaanersoq,
- "sumiiffik ataaseq" missiliorlugu qanoq annertussuseqarnersoq, imaluunniit
- inuk inunnut allanut sumiiffimmi ataatsimi ataatsimooqatigisaminut qaninnerluni ilisimaarinnittussaanaersoq,

Taamaalilluni aalajangersakkap atuuffigisinnaasaa siammasissupilussuuvoq, taamaattumillu inuk katersuunnissamut inerteqqummik qaqugukkut unioqqutitsinersoq pillugu politiit siammasissupilussuarmik nalilersuinissaannik aamma akisussaaffilerneqarlutik. Tamakku paasiuminaatsut qaqugukkut inerteqqummut ilaanerluni innuttaasunut ataasiakkaanut aamma nalornisitsisinnaapput. Taamaattumik innuttaasut angalasinnaanermut katersuussinnaanermullu pisinnaatitaaffimminnik ("chilling effect"-imik taaneqartartumik) atuinngitsoorsinnaapput.

- Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik inuk qaqugukkut sumiiffimmi ataatsimi ilaanersoq, tassunga ilanngullugu sumiiffik pineqartoq qanoq annertutigisoq eqqarsaatigineqarnersoq; inuup inuit allat sumiiffimmi ataatsimi qanippallaarneranik ilisimaarinnissanersoq; inuk inunnut allanut meterinik aalajangersimasunik ungasissuseqaruni ilaassanersoq pillugit erseqqissaassasoq Inuit pisinnaatitaaffiit instituttip innersuussutigissavaa.

Tamanna aalajangersakkamut nassuiaatini erseqqissarneqarsimavoq.

ANGALASINNAANERMUT KILLILERSUINERIT ANNERTUSIARTORTUT

Inatsisissatut siunnersuummi inuit killilersorneqaratik angalasinnaanerat, pulaarsinnaanerak akunnissinnaanerallu amerlasuutigut akuliuffigineqarnissaannut periarfissiisoqarpoq. Assersuutigalugu inatsisissatut siunnersuummi § 11 malillugu mattusimanissamut peqqusisoqarsinnaavoq, § 15 naapertorlugu tamanut angallassissutinik atuinermik inerteqquteqartoqarsinnaavoq, § 21 malillugu sumiiffimmiinnissamut inerteqquteqartoqarsinnaavoq, § 23 malillugu matusinissamik peqqusisoqarsinnaavoq, § 24 malillugu nunaqarfinnik illoqarfinnillu matusisoqarsinnaavoq aammalu §§ 25-29 malillugit suliffeqarfinnut, ininut angallassissutinullu aalajangersimasunut iserneq imaluunniit atuneq inerteqquteqartoqarsinnaavoq.

Naak akuliunnerit ataasiakkaat sakkortussusaat annertunngikkaluartut naapertuuttutullu isikkoqaralutik akuliunnerit aallartisarneqartut tamarmik ataatsimut isiginiarneqassapput, inunnut ataasiakkaannut angalasinnaaneranut killilersuinerit annertussusaat taamatullu sakkortussusaat piviusorsioortumik nalilerneqassappata.

Assersuutitut taaneqarsinnaavoq, illoqarfiup imaluunniit nunaqarfiup matuneqarnissaanik peqqusisoqarpat peqatigalugulu angallassissutinik atuneq inerterneqarpat inuit illoqarfimmi imaluunniit nunaqarfimmi najugaqartut allanut angalasinnaanerat annikillineqassaaq.

Assersuut alla: Illoqarfiup immikkoortuisa ilaani matusinissamik peqqusisoqarsimatillugu illoqarfiullu ilaani allani taamatut aamma peqqusisoqarfiusunik ungalugaasumi inuit sumiiffik siulleq qimassinnaanaviangilaat, taamaaliorunillu sumiiffimmut orneqqunngisaminut isissapput.

Inatsisissatut siunnersuummi ataatsimut nalilersuinissamut imaluunniit maleruagassat atunnginnerani angalasinnaanermut killilersuinerat eqqarsaatigineqarnissaannut piumasaaqateqanngilaq.

- Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik malittarisassanik angalassinnaanermik kiffaangissutsimik killilersuisunik atuisoqartinnagu misissuisoqarnissaanik malittarisassallu allat pisinnaatitaaffimmi atuuttooreersumi tassani akuliunermik ilaqartut innimiginissaannut piumasaaqammik ikkussissasoq Inuit pisinnaatitaaffiit institutip innersuussutigaa.

Kapitali 3-mi § 7-imi aamma kapitali 4-mi § 18-mi piumasaaqatit nalinginnaasut aalajangersarneqartut tunngavigineqarput. Iliuseqarnermut tunngavigineqartumut sanilliullugu iliuuserineqartoq naapertuunnersoq pillugu nalilersuineri killilersuinerit allat il.il., Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkat allat malillugit aalajangersarneqartut ilaasariaqarnersut innersuussutigineqartoq malillugu aalajangersakkamut nassuiaatini erseqqissumik allanneqarput.

MATUSINISSAMIK PEQQUSSUT

Inatsimmut missingiummi § 23-mi takuneqarsinnaavoq, Naalackersuisut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunnersueqatigereerlugu sumiiffimmik, nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisup atuuffianik, imaluunniit sumiiffimmik nappaatip taama ittup atuuffiulernissaanik eqqunneqarnissaanilluunniit aarlerinartorsiortumik, ullut arfineq-marluk tungaannut sivisussusilimmik matusisoqarnissaanik peqqusisinnaasut, taamaalilluni inoqatinik atassuteqartarnerit pisariaqarfiisigut pinngitsoortinniarneqassallutik. Peqqussutip kingunerisaanik sumiiffimmut isertoqaqqusaanngilaq sumiiffimmiittoqaqqusaananilu, tassani inuit sumiiffimmi pineqartuni najugallit najugaqarallartulluunniit aamma ilaatinneqarsinnaapput.

Inatsimmut missingiummi § 24-mi takuneqarsinnaavoq, nunaqarfik illoqarfilluunniit imaluunniit nunaqarfiit arlallit, nunaqarfimmik illoqarfimmilluunniit imaluunniit nunaqarfinnik illoqarfinnilluunniit arlalinnik, nappaatip inuiaqatigiinnut aarlerinartorsiortitsisup atuuffianik, imaluunniit sumiiffimmik nappaatip taama ittup atuuffiulernissaanik eqqunneqarnissaanilluunniit aarlerinartorsiortumik taamatut matusisoqarsinnaasoq.

§ 23 malillugu matusisoqarnissaanik peqqussut aalajangersakkamut immikkut nassuiaatit naapertorlugit taamaallaat nunami sumiiffimmut killilikkamut, soorlu inissiamut, ineqarfimmut illoqarfiulluunniit ilaanut killilerlugu atorneqarsinnaavoq. Nassuiaatinili "sumiiffiup aalajangersimasup" ataatsimut isigalugu annertunerpaaffigisinnaasaa aalajangersarneqarsimanngilaq imaluunniit nassuiarneqarsimanngilaq.

Tamatuma saniatigut nunami sumiiffiup killilikkap matuneqarnissaanik § 23 malillugu peqqussutip aamma matusinissamut § 24 malillugu peqqussutip annertusisap annertunerusullu qaqugukkut atorneqarsinnaaneri pillugit nassuiaatini nassuiarneqarsimanngilaq assersuusiortoqarsimananilu.

- Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik sumiiffimmik § 23 malillugu matusinermit sumiiffiup matuneqarsinnaasup annertunerpaaffissaanik inatsimmut nassuiaatini aalajangersaassasoq nassuiaassasorluunniit Inuit pisinnaatitaaffiinut Institutip innersuussutigaa.

Inatsisartut inatsisaanni § 23-mut nassuiaatini erseqqissarneqarpoq.

Tamatuma saniatigut nunami sumiiffiup killilikkap matuneqarnissaanik § 23 malillugu peqqussutip aamma matusinissamut § 24 malillugu peqqussutip annertusisap annertunerusullu qaqugukkut atorneqarsinnaaneri pillugit nassuiaatini nassuiarneqarsimangilaq assersuusiortoqarsimanani. Pingaartumik annikinnerpaaffissatut tunngavik inatsimmut missingiummi § 18 malillugu maleruarneqartussa eqqarsaatigalugu.

- Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik §§ 23 aamma 24 qaqugukkut atorneqassanersut pillugit inatsimmut nassuiaatini nassuiaassasoq assersuusiussasorlu Inuit pisinnaatitaaffiinut Institutip innersuussutigaa.

§ 23-mi aalajangersagaq sumiiffinnik, illoqarfinnit nunaqarfinniilluunniit mikinerusunik matusinermit tunngassuteqarpoq.

§ 24 § 23-mit allaaneruvoq, matumani nunaqarfinnik illoqarfinnillu matusinerit nappaammik inuiaqatigiinnut aarlerinartorsioortitsisumik pilertoqarnerani aarlerinartoqarneraniluunniit taamaallaat pisinnaapput.

Aalajangersakkat §§ 23 aamma 24 kingorna ataatsimut allanneqarput. Sumiiffimmik matusineq pillugu aalajangersakkami § 19, imm. 2 innersuussutigineqarpoq, taamaalilluni nappaatip inunnut nalinginnaasup atuuffianik, matumani nappaat iliuuseqarfineqanngikkuni nappaatit inuiaqatigiinnut aarlerinartorsioortitsilersinnaanissaa ilimagineqarpat aamma matusisoqarsinnaalluni.

Instituti isumaqarportaaq nappaammik atuuttoqarneranik eqqussisoqarnissaanillu "aarlerinartoqarnera" taamaallaat pissutigalugu matusinissamut peqqussuteqartoqarsinnaanera naammaginangitsoq. Tamatumunnga pissutaasoq tassaavoq matusinissamut peqqussuteqarnek kiffaangissusiiianermik kinguneqarsinnaammat taamaattumillu inunnut eqqugaasunut tamanna sakkortuallaarsinnaammat. Taamaattumik matusinissamut qaqugukkut peqqussuteqartoqarsinnaanersoq pillugu sakkortunerusunik piunasaqaateqartariaqarpoq. Piunasaqaatit taakku § 24-ip atorneqarnerani pingaartumik sakkortunerusariaqarput, tamatumalu kingorna nunap immikkoortuanik annertunerusunik matusinissamut taamaattumillu inunnut amerlanerusunut aamma peqqussuteqartoqarsinnaanera periarfissineqassalluni.

- Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik §§ 23 imaluunniit § 24 malillugit matusinissamut peqqussuteqartoqartinnagu, nappaammik inuiaqatigiinnut aarlerinartorsioortitsisumik atuuttoqarnissaata eqqussisoqarnissaatalu aarlerinarlunnartuunissaanik piunasaqaammik kiisalu Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuarmit inassuteqartoqareerneratigut § 24

malillugu matusinissamut peqqussuteqartoqarsinnaaneramik piumasqaammik ikkussissasoq Inuit pisinnaatitaaffinut Institutip innersuussutigaa.

Innersuussutigineqartut "aarlerinarluinnartoq" ikkunneqarpoq.

Tamatuma saniatigut inatsimmut nassuiaatini takuneqarsinnaanngilaq, sumiiffimmik, nunaqarfimmik illoqarfiulluunniit ilaanik matusinissamut nappaat qanoq siaruarsimatigissansoq, taamaallaat matusineq taama ittoq inatsimmut missingiummi § 18, imm. 1 malillugu pisariaqartuussasoq takuneqarsinnaavoq. Tamatuma kingunerisaanik §§ 23-p 24-llu atorsinnaanissaannut siammasissumik tunngavissaqarpoq. Taamaattumik pingaartumik qaqugukkut matusisoqarsinnaanersoq erseqqinngilaq, piginnaatitsissullu akuliunnerujussuarmik kinguneqartussa eqqarsaatigalugu taamaattoqartussaannikkaluarpoq.

Taamaattumik aalajangersagaq qaqugukkut inunnut sumiiffimmi najugalinnut atorneqarsinnaanersoq pillugu nassuiaatini erseqqissumik takuneqarsinnaasariaqarpoq. Taamatuttaaq inunnut sumiiffimmi pisarialimmik pisassallit – assersuutigalugu avissimallutik meeraqarnertik imaluunniit sumiiffimmi ilaqutarisamik piartortumik qaniginerpaasaqarnertik pissutigalugu sumiiffimmukartariaqartunut tunngasunik allassimasoqartariaqarpoq.

- Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik malittarisassat §§ 23 aamma 24 malillugit aalajangersarneqartut qaqugukkut atorneqarsinnaaneri, matumani siullertut, aalajangersagaq inunnut, sumiiffimmi najugalinnut imaluunniit sumiiffimmi pisarialimmik pisassalinnut qaqugukkut atorneqarsinnaanersoq pillugit inatsimmut nassuiaatini erseqqinnerusumik nassuiaassasoq assersuusiussasorlu Inuit pisinnaatitaaffinut Institutip innersuussutigaa.

Innersuussutigineqartut § 23-mut nassuiaatini tamanna erseqqissarneqarpoq.

4. NAJUGAQARFISSATUT NEQEROORUTINI IL.IL. NAJUGALINNUT KILLILERSUINERIT

Inatsimmut missingiummi § 25-imi takuneqarsinnaavoq, Naalackersuisut Tunillaassortunik Nappaalanersuaqarneranut Ataatsimiititaliarsuaq siunnersueqatigereerlugu, pulaartut napparsimavinnut katsorsaavinnullu, paaqqutarisariaqartut angerlarsimaffinut, inissianut paaqqinnittarfinnut, oqilisaaffinnut, inissiivinnut, najugaqarfissatut neqeroorutinut assigisaannullu pisortat namminersortullu pigisaannut isersinnaanerannik killilersuinerimut, inerteqquteqarnermut, taakkununggalu immikkut ilaatinneqartussaannngitsut pillugit nuna tamakkerlugu nunalluunniit ilaanut malittarisassanik aalajangersaasinnaasut.

Killilersuinerit taakku aalajangersakkamut immikkut nassuiaatit naapertorlugit ilaatigut pulaartut amerlassusaannik killilersuinerimik imaqarsinnaapput, tassunga ilanngullugit paaqqinnittarfinni pineqartuni taamaallaat inuit amerlassusaat aalajangersimasukkaarlugit imaluunniit qaniginerpaasaannaat pulaarsinnaatillugit. Tamatuma saniatigut peqqussuteqarnikkut pulaarnissamut piumasqaatinik aalajangersaasoqarsinnaassaaq, tassunga ilanngullugit qanermut assiaqummik atuinnissamut imaluunniit allatut eqqiluisaarluni iliuseqarnissamut piumasqaateqartoqarsinnaavoq, imaluunniit piffissami

aalajangersimasumi aalajangersimasumilluunniit iliuuseqarluni, assersuutigalugu pulaartunut allanut qanillinaveersaarnissamat piumasagaateqartoqarsinnaavoq.

Killilersuinerit inerteqqutinillu aalajangersaanissamat piginnaatitsissut taanna inuit pisinnaatitaaffiit tunngaviusunut, soorlu namminersorluni inuunissamat kiisalu namminerisamik ilaqutariittullu inuunissamat, tassunga ilanngullugu angerlarsimaffiup ataqqineqarnissaanut pisinnaatitaaffinnut akuliunnissamat periarfissiivoq. Institutip erseqqissaatigissavaa najugaqarfissatut neqeroorutini najugallit amerlanertigut annertuumik ataavartumillu pisinnaasakitsuusartut. Taamatuttaaq utoqqaat illuini paaqqinnittarfinilu utoqqarnut kiisalu katsorsaavinni, paaqqinnittarfinni isumassuisarfinilu allani innuttaasunut taakku atuupput. Taamaattumik killilersuinerit pineqartunik inunnut killilersorneqartunut amerlasuupilussuarnut Naalagaaffiit Peqatigiinni inuit innarluutillit pillugit isumaqatigiisummi pisinnaatitaaffii atuutissapput, tassunga ilanngullugit artikel 19 malillugu namminersorluni inuunissamat pisinnaatitaaffik aamma artikel 22 malillugu namminerisamik ilaqutariittullu inuunermut inerteqqutaasumik akuliuttoqarnissaanut illersugaanissamat pisinnaatitaaffik.

Pulaartoqarnissamat killilersuinerit inerteqquteqarnerillu annertuumik akuliunnerusinnaapput pisullu ilaanni najugaqartup qaniginerpaasaminut attaveqarneranik kipititsilluinnarsinnaallutik. Taamatuttaaq najugaqartup nammineerluni oqartussaaffigisaata ilaanut, taassuma najugaqarfianut angerlarsimaffianullu ilaasunut tunngatillugu killilersuinerit aalajangersaasoqarsinnaanersoq pillugu inatsimmut missingiummi allassimasoqanngilaq. Tassunga ilanngullugu najugallit najukkamat taama ittumut attuumassuteqarnerinnartik pissutigalugu nappaammullu aalajangersimasumut aarlerinartorsiorsinnaanerat apeqqutaatinnagu aammalu inunnut ataasiakkaanut pisariaqassutsimik piumasagaatip nalilersorneqartannginnera pissutigalugit taamatut akuliuffigineqarsinnaapput.

- Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik inatsimmut missingiummi inini ataatsimoorfiusuni inini najugaqartup nammineq najugaqarfiginngisaaniunngitsoq pulaarnissamat killilersuinerit inerteqqutinillu aalajangersaassasoq Inuit pisinnaatitaaffiit Institutip innersuussutigissavaa.

Killilersuinerit inerteqqutinilluunniit aalajangersarneqarnerannut atatillugu - peqqinnissakkut illersorneqarsinnaasumik - qanigisanit pulaartoqarnissamat periarfissaqarnissaa qulakkeerniarlugu killilersuinerit inerteqqutinilluunniit atuuffissarinngisaannik aalajangersaasoqassaaq.

5. NAAMMAGITTAALLIUUTEQARSINNAANEQ

Inatsimmut missingiummi § 54-imi takuneqarsinnaavoq, inatsit malillugu iliuutsit kiffaangissusiiaanermik kinguneqartussat pineqarpata aamma iliuutsinik taama ittunik atuukkunnaarsitsisoqarnissaanik qinnuteqartoqarneranik itigartitsisoqarpat oqartussat eqqartuussivimmi misiliinissamat ilitsersuummik tunniussissasut.

Oqartussat peqqussutaanni allaffissornikkut kiffaangissusiianaanerup pisariaqartuunissaanut, sapinngisamik sivikitsuunissaanut iliuseqarnerullu siunertaanut tunngatillugu naleqquttuunissaanut piumasaaqatinik malinninersut nalilersussagaanni eqqartuussivinni suliassanngortitsisinnaaneq inuit ataasiakkaat inatsisitigut qulakkeerinnissinnaanerannut pingaaruteqarpoq.

Inatsimmut missingiummi siunnersuutigineqartoq malillugu innuttaasup kiffaangissusiiagaasup Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmut suliassanngortinneqarnissaa oqartussanut qinnutigissanerlugu nammineq aalajangissavaa.

Inuup oqartussanit inatsisitigut illersugaanera pitsanngortinniarlugu peqqussutit, eqqartuussinertaqanngitsumik kiffaangissusiiaanermik kinguneqartut tamatigut eqqartuussivinnut suliassanngortinneqartariaqarput. Inatsisitigut qularnaarsimaneq taanna aallaqqaammut peqqussutigineqartumut sivitsueratarsinnaanermullu qulakkeerineqartariaqarpoq.

Institutip tassunga atatillugu erseqqissarpaa Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup pingaartumik inuit sanngiitsut atugarliortullu inatsisitigut illersugaanissaasa qulakkeersimanissaat eqqarsaatigissagai.

- Inuit pisinnaatitaaffiit Institutip innersuussutigaa, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik akuliunnerit kiffaangissusiiaanermik kinguneqartut tamarmik Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmut suliassanngortinneqartarnissaannut pisussaaffimmik atuutilersitsissasoq.

Nunatta Nakorsaaneqarfiata peqqussutit atuutilersitai kiffaangissusiiaanermik kinguneqartussat, kiffaangissusiiarneqartup kissaatiginnikkaluarpaguluunniit Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmut suliassanngortinneqartarnissaannik aalajangersakkamik § 54-imi ilanngussisoqarpoq.

Pulaartut napparsimavinnut katsorsaavinnullu, paaqqutarisariaqartut angerlarsimaffiit, inissianut paaqqinnittarfinnut, oqilisaaffinnut, inissivinnut, najugaqarfissatut neqeroorutinut assigisaannullu pisortat namminersortullu pigisaannut isersinnaanerannik killilersuinermi inerteqquteqarnermi eqqartuussivimmi misiliinissamut ilitersuussinissamut pisussaataaffik inatsimmi takuneqarsinnaanngilaq. Taamatuttaaq allaffissornikkut naammagittaalliorfiusinnaasumik, najugaqartup taassumaluunniit sinniisiata saaffigisinnaasaanik, taamaalillunilu najugaqartup inissisimaneranik, tassunga ilanngullugit najugaqartumut kingunernik aammalu killilersuinerit aalajangerneqartut annertuallaartumik akuliunnerunersut pillugit misiliiffiusinnaasumik peqarnersoq takuneqarsinnaanngilaq.

Inuit namminerisamik inuunerannut namminerlu aalajangersinnaanerannut akuliunnerup sakkortussusaa eqqarsaatigalugu napparsimavinni katsorsaavinnilu, paaqqutarisariaqartut angerlarsimaffiini, inissiani paaqqinnittarfinni, oqilisaaffinni, inissivinni, najugaqarfissatut neqeroorutini assigisaannilu najugallit - taassumaluunniit qanigisai - minnerpaamik suliap namminerminut tunngasup, tassunga ilanngullugu pineqartup atugarisai pissusissamisoortumik eqqarsaatigineqarsimanersut pillugit misiliinissamut

naammagittaalliornissamullu periarfissaqassasoq pingaaruteqarluinnartoq instituti isumaqarpoq.

- Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik § 25 malillugu killilersuiffigineqartut inerteqquteqarfigineqartullu naammagittaalliornissaannut periarfissaannik pilersitsissasoq Inuit pisinnaatitaaffiinut Institutip innersuussutigaa.

Aalajangersakkamut taaneqartumut naammagittaalliornissamut periarfissamik ilanngussisoqassanngitsoq aalajangerneqarpoq. Oqartussat pineqartut Kalaallit Nunaanni Eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi malittarisassat malillugit eqqartuussivimmi misiliinissamut periarfissaq pillugu ilitsersuinissamut pisussaapput.